ما شاء الله لا قوة الا بالله

للہ الحمد کہ درین زمان افادت اقتران کتاب فیض انتساب در حالات اسوۃ الاخیار
عمدۃ الاطہار محبوب حضرت غفار سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار مسمی بہ

تذکرۃ المتقین
فی احوال خلفاء
سید بدیع الدین

من تالیف منیف و تصنیف شریف صدر نشین بزم صدق و صفا رونق افزای مسند علم و حیا مظہر حسنات
معدن برکات ابو الحسن مولوی سید محمد امیر حسن مداری المعصومی ساکن مکنپور حسب فرمایش مولوی سید محمد حسن صاحب

۱۳۱۵ھ مطبع عزیزی واقع کانپور میں مطبوع ہوا

بار اول | قیمت مجلد فی جلد ۱۲ | حصہ اول

رسالہ ہذا از کتب ذیل انتخاب نمودہ ترتیب دادہ شد
از مضمون نسخہ ہذا واضح است

ملفوظات حضرت سید ابو محمد ارغونؒ ۔ و ملفوظات حضرت سید ابو تراب فنصورؒ و مکتوبات حضرت قاضی مطہر ۔ مکتوبات قاضی حمید الدین ناگوری ۔ لطائف اشرفی ۔ آئین اکبری ۔ بحر المعانی ۔ ثمرات القدس ۔ ملفوظات حضرت شاہ مدار صاحب ۔ مرات مداری ۔ رسالہ حالیہ مصنفہ حضرت قاضی محمودؒ ۔ مکتوبات میر اشرف جہانگیر سمنانیؒ ۔ رسالہ مولوی سعیدؒ ۔ رسالہ مولوی نجم الدینؒ ۔ رسالہ شاہ علی نقی ۔ رسالہ مولوی عبد الباسط قنوجی ۔ رسالہ نادرہ ۔ ملفوظ شیخ عین الدین ۔ مکتوبات مولانا فخر الدین صوفیؒ ۔ در المعانی ۔ مکتوبات حضرت شیخ ابو النصر مکی ۔ بحر المعارف ۔ مکتوبات شاہ بو علی مدنیؒ ۔ مخزن الاسرار ۔ نور الاخیار ۔ سواطع الولایت مصنفہ ملا وجدی النجدی ۔ خزینۃ الابرار مصنفہ حضرت قاضی مسعود شبانی ۔ نور الہدایت ۔ گلزار اوتاد ۔ و سراج الہدایت ۔ مکتوبات حضرت مولانا ظہور الاسلام ۔ کنز الحقیقۃ ۔ مدارج الولایت وغیرہ ۔

العبد العاصی

محمد امیر حسن مداری الفنصوری ۔ ڈاک خانہ مکنپور ضلع کانپور

ماشاء اللہ لا قوۃ الا باللہ

للہ الحمد کہ درین زمان افادت اقتران کتاب فیض انتساب بحالات اسوۃ الاخیار عمدۃ الاطہار محبوب حضرت غفار سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار مسمی بہ

تذکرۃ المتقین

فی احوال خلفاء

سید بدیع الدین

من تالیف منیف و تصنیف شریف صدر نشین بزم صدق و صفا و نواغوای علم و حیا مظہر حسنات مصدر برکات ... مولوی سید محمد امیر حسن ... مولوی سید محمد حسن صاحب

در مطبع عزیزی واقع آگرہ ۱۳۱۵ھ مطبوع گردید

حصہ اول — قیمت پختہ فی جلد ۱۲؍ — بار اول

M.A.LIBRARY, A.M.U.
PE9389

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحانك اللهم نحمدك بآلائك ونشكرك بنعمائك لك الحمد والمنة
ومنك البداية واليك النهاية فانك تبدي وتعيد كما قلت في كلامك المجيد
والصلوة والسلام على حبيبك ورسولك سيدنا الذي جاء في حقه لولاك
لما خلقت الافلاك وآله وصحبه الذين قال حبيبك في شانهم اصحابي كالنجوم
بايهم اقتديتم اهتديتم اما بعد فيقول العبد العاصي من عباد الله الجليل
الذي ليس له زاد الا شيء قليل اني اردت من زمان كثير ودهر طويل ان اكتب في
احوال الاولياء والصلحاء رسالة لتكون لي الى سعادة الدارين وسيلة

احب الصالحين ولست منهم	لعل الله يرزقني صلاحا

لكن لاجل هبوب الآفات من الخلف والامام لو يدعني الزمان الى
اتمام المرام فناجاني نفسي ان الدنيا فانية ولابد من الرجوع الى المولى الحق
فشرعت في ذكر اولياء الله الكرام اعني حضرت سيد بديع الدين قطب المدار

وخاناآءهم قدس سرارهم العظام ليكون لى للخير وسيلة والى عطاء المناهم المرفيقة كفيلة وعلى الله تعالى توكلت هو حسبى ونعم الوكيل نعم المولى ونعم النصير

اما بعد راقم الحروف هيچمیرز خویدم الفقرا احقر زمن محمد امیر حسن مداری الفنصوری غفر الله ذنوبه وستر عیوبه ابن جامع علوم معرفت وحقیقت عمدة الشاغلین اسوة المتورعین مقبول بارگاه بیچون وبیچگون سید شاه اخون طاب الله ثراه وجعل الجنة مثواه متوطن قصبه دار النور حضرت مکنپور حرسها الله عن الذنوب والشرور عرضه میدهد که درا وائل زمانه طالب علمی این عاصی بشرف ملازمت والد مرحوم مشرف شد وچندروز بمدرسه فیض عام مجریه درگاه والاجاه واقع قصبه موصوف اتفاق افتاد وبار بیاوری بخت همایون ازجناب مستطاب استادنا المعظم مطاعنا المفخم مقبول بارگاه کریم سید شاه فضل عظیم فنصوری نور الله مرقده که تعریف وتوصیف او الا صفات تحصیل حاصل است درکمال علم وعمل یکتا ویگانه بود ومدت العمر در ریاضت ومشقت بسر فرموده واوقات مبارک بجز طاعت وعبادت صرف نه نموده از علوم دینیات این ابجد خوان مکتب نادانی حرفی چند ازانجناب تحصیل نموده وسالی بدین حال آمد که از فیض صحبتش وکمال توجهش شمه از شغل واشغال فقر واذکار خاندان عالیه مداریه زادها الله شرفا وتعظیما که بطریقه انیقه مشائخان این خانواده

ا؎ وقال الصوفية ليس فى الوجود الا حقيقة واحدة وهذا فى مقام التوحيد ـ

نافذاست حاصل نمودم و دست ارادت لشیخ المشایخ قبلۂ ارباب تحقیق
کعبۂ اصحاب تدقیق مقرب جناب ذوالمنن سید شاه آل حسن المعروف شاه
اچھے میان صاحب دام الله فیوض برکاتہم که برادر کلان حضرت
استاذی مرحوم مغفور اند دادم و شجره پیران طریقت بر گرفتم نیز از انچه
که جناب فیض مآب والد ماجد مرحوم را طریقه از مشائخان اینخانواده فاخره
حاصل شده بود مفتخر شدم یا غفور الرحیم خاتمہ من و جمیع مسلمانان بخیر گردان
بحرمت النون والصاد روزی اعز اسعد زمن مولوی سید محمد حسن اطال الله
عمره ازواد الله قدره نسبت انتخاب حالات حضرت مرکز دائرۂ ولایت مرجع
اصحاب ہدایت نوباوۂ گلستان رسول الثقلین شمع شبستان جناب حسنین امام المتقین
سلطان العارفین وارث الانبیاء والمرسلین سیدنا سید بدیع الدین قطب الاقطاب
قطب المدار قدس سره وخلفاء نامدار والاتبار ش اصرار بلیغ رسانید و درباره
منتخب ... اعزه سلمه و سید استفاده بدامنم بر زد ناچار از کتب تواریخ عربیه فارسیه
وملفوظات ومکتوبات پیشوایان دین متین حضرت خاتم المرسلین صلی الله علیه وآله
وسلم حالات بہم رسانیده برخی از ان نقل بر داشتم و این اوراق را اول
تسوید ه ترتیب دادم و موسوم به تذکرة المتقین نمودم که بعالم اسباب یادگاری
باقی ماند توقع از ناظرین آنست که هر کجا در ربط عبارت یا محاوره خللے یا زللے

کہ لازمہ بشریت است راہ یافتہ باشد یابند بنظر عاطفت باصلاح کوشند و اگر نتوانند پوشند واللہ المستعان بتوفیق ارجمندان مخفی نماند کہ این رسالہ ایست حاوی برنبذی حالات حضرت سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس سرہ و انتخاب حقیقت حال بعضے از خلفاء نامدار آنجناب و مختصر سیر حضرت ممدوح الانام در کتاب سابقہ موسومہ بہ مختصر البیان ارقام کردہ بودم درین سطور باختصار می کوشید و باقی حالات دیگر خلفاء آنجناب انشاء اللہ تعالی آیندہ خواہم نگاشت

ذکر حضرت سلطان العارفین قدوۃ الکاملین زبدۃ الواصلین سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس سرہ

بدانکہ نام نامی حضرت سید بدیع الدین لقب قطب المدار عرف شاہ مدار کنیت ابو تراب است قطب المدار منصبی است جلیل القدر ولیکن باین عالی نسبت رسید او واسطہ انتظام عالم و مرجع اولیاء و اقطاب و صاحب تصرف مے شود و ویرا قطب الاقطاب قطب العالم قطب الارشاد قطب کبری قطب اکبر ہم می گویند حضرت حسنی و حسینی از سادات جعفریہ اند و در شہر حلب ملک شام بروز دوشنبہ بوقت صبح صادق یکم شوال سنہ ۲۴۲ چہار صد و چہل و دو ہجرۃ النبی صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم خانہ حضرت قاضی قدوۃ الدین سید علی حلبی را از فیض مقدم منور و پر نور فرمودند و بوقت ولادت باسعادت اکثر عجائبات بظہور در آمدند الغرض وقتیکہ حضرت بعمر

پنج سالگی رسیدند والد ماجد آنجناب برای تعلیم علم باستادیکه نامش مولانا خلیفه
شامی بود تفویض فرمود او یکی ز علماء متبحر دران دیار معروف بود و مشهور القصه
از روز مکتب نشینی تا فراغ علم کراماتیکه از انحضرت بوقوع آمدند درج صحائف اند
الغرض بعمر چهارده سالگی بکمال تبحر دران آوان نام نامیش شهرتے یافت و به
بعض علوم نوادر مثل هیمیا و سیمیا و کیمیا و ریمیا چون حضرت دیگری حاوی
نبود و دراکثر صحائف دریافته شد که کتب آسمانی و صحائف انچه که بر انبیاء
کرام و بر پیشوایان و مقتدیان قوم حق نازل شده بودند بران کما حقه عبور
میداشتند الغرض بعد فراغ علم از والدین ماجدین اجازتی گرفته عازم حرمین
شریفین زادهما الله تعظیما تکریما شدند او با ثنا راه درغاری مشغول بیاد الهی
گشتند آخرش ندای غیب رسید که وقت حصول مطلب قریب گردید برخیز
و در سعادت کوش چنانچه از انجا عازم مکه معظمه شدند و به بیت الله شریف حاضر
بودند و سعادت طواف کعبه معظمه حاصل نموده بعبادت معبود حقیقی مصروف
گشتند دران حال ندائی آمد که بر مزار پر انوار جد امجد خود زود حاضر شوید که
انتظارت میکشد چنانچه حضرت قبله عالم با مداد بسوی مدینه منوره روانه شدند
و در طی مسافت کوشیده بعد چند روز بمدینه طیبه رسیدند و از قبله نور را طهر شرف
بزیارت گردیدند بدرود خوانی مشغول گشتند آخر الامر بعالم روحانیت آنجناب را

مخلوقات کے صادر ہونیکے واسطے اور وہی غوث الاعظم ہے صادر کیا اسکو اللہ تعالی نے اور وہ بھی اپنی ذات فرعی اضافی میں ا

حضرت رسول اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم از اسرار باطنی مالامال فرمودند و بروایتے
چنین آوردہ اند کہ اشارۃ بجانب حضرت علی کرم اللہ وجہہ نسبت حضرت
قطب المدار شد کہ این طالب حق را کہ از نسل تست تعلیم غوامضات معرفت
وحقیقت کردہ بہ تیم آر چنانچہ بموجب ارشاد مبارکش بعمل آمد حضرت نبی اکرم صلی اللہ
علیہ وآلہ وسلم دوبارہ بشمول عواطف فرمودہ بعطای نعمای غیر مترقبہ سرفراز نمودند
وحضرت قطب المدار را حکم فرمودند کہ بہندوستان رفتہ در امر حق سعی بکار برے
چنانچہ از آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم اجازت حاصل کردہ عازم ہند گشتند و
ہدایت و ارشاد خلق اللہ را فرمودہ ومخلوق را رہنمونی نمودہ بر جہاز سوار شدند
روزی حضرت فضائل نبی اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ارشاد میفرمودند کہ اکثر اہل
جہاز از راہ عناد واعتساف سخنہای مخالفانہ سر کردند حضرت از اوشان
ناخوش شدند و بمشیت ایزدی آن جہاز در تباہی آمد و آن ہمہ در بحر فنا
غرق شدند مگر حضرت مع یازدہ کس از ان گروہ پرخاش جو بر تختہ باقی ماندند
ولبی بر نیامد کہ آن باقی ماندگان ہمراہ فنا گرفتند حضرت قطب المدار را ناخدای
حقیقی بافضال خویش بر ساحل نجات رسانید عمارتی عالیشان از دور پدید آمد
وقتیکہ حضرت متصل وی رسیدند مردی بزرگ صورت فرشتہ سیرت را برو درش
ایستادہ یافتند آن پیر مرد بسبقت سلام کردہ دران مکان رفیع الشان

آنجناب را ہمراہی خود بر وحضرت بآن مقام بزرگی را از نہایت جاہ و حشم
بر تخت مرصع و مکلل زیب و سادہ یافتند و مؤدب قریبش رفتند آن بزرگوار از
کمال شفقت و عاطفت نزد خود نشانید و طعامی پیش کرد آن طعام ملکوتی
بود نہ لقمہ از دست خود نوش کنانید لقمہ کہ از حلق فرو میرفت احوال یک طبق
از طبقات ارضی و سماوی بر وی مکشوف میگشت الغرض از عرش تا ثری بر
حضرت مبرہن گردید و پس از آن آنجناب را لباس بہشتی پوشانید فرمود انشاء اللہ
تعالی ترا گاہی خواہش اکل و شرب نخواہد شد و خرقہ کہ دادہ ام کہنہ و ریگین گاہی
نخواہد گردید آن بزرگ سر حلقہ ملائک عنصری بود نامش شمشیر بنا است و
بروایتی چنان ہم آمدہ کہ افتخار خرقہ و طعام از دست حق پرست حضرت
رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم مرحمت شدہ ہمین قول اصح یافتہ شود بالاتفاق
جمہور الغرض حصول این نعمای غیر مترقبہ بروایات صحیح و اقوال ثقات ثابت مظہر
من بعد شمس حضرت قطب المدار در نواحی کالپی و گجرات وغیرہ افاضہ
عام فرمودہ متوجہ دربار دہلی گشتند و باز عازم مکہ معظمہ و مدینہ طیبہ شدہ و سیر و سیاحت
نمودہ در احسن البلاد حاضر شدند از سعادت طواف خانہ کعبہ معظمہ مشرف بودہ از
مقدس زمین در کاظمین شریفین زیارت مزارات امین کردہ در بغداد پر نور رو واگشتند
خبر آمدہ الالی بی نصیبہ خواہر حضرت محبوب سبحانی شیخ محی الدین عبد القادر جیلانی

رحمۃ اللہ علیہ شنیدہ حاضر آستانہ شدند و ایشان را ہیچ از اعقاب
نبود بدعائے حضرت قطب المدار صاحب اولاد گردیدند حضرت
ایشان بجانب رکوم رفتہ مدتے بیاد حق مصروف بودہ باز بہ بغداد شریف
آوردند و صاحبزادگان بی بی نصیبہ موصوفہ یعنی حضرت سید محمد
برادر خورد و سید احمد و میر شمس الدین حسن عرب و میر رکن الدین
حسن عرب برادرزادگان بی بی نصیبہ مرحومہ بہزار دل و جان
خریدار تقدر رفاقت حضرت بودہ در حلقۂ ارادت کیشان درآمدند
و بہمراہی والا ارادہ فرمودہ در کربلائے معلی رسیدند و از انجا
مشرف بزیارت شدہ در نجف اشرف درآمدند حضرت قطب المدار
در انجا حضرت سید جمال الدین و غیرہم مذکورین را معتکف فرمودہ
عازم ہند گردیدند و سیر روئے زمین نمودہ در اجمیر رسیدند و بر کوہ کلا
پہاڑی قیام فرمودند حضرت خواجہ معین الدین چشتی رحمۃ اللہ علیہ
برائے ملاقات والا تشریف آوردند و در ہر دو بزرگواران با ہم
کمال اتحاد راہ یافت بر جائے قیام حضرت قطب المدار ہنوز
اثر دہام خلائق میشود الغرض حضرت سیر ملک ہند فرمودہ متوجہ
مکہ معظمہ گردیدہ بعد فراغ زیارت خانہ کعبہ مکرر در نجف اشرف رسیدہ
و معتکفان مذکورۂ بالا را بہمراہی گرفتہ بشہر حلب ملک شام تشریف

ارزانی فرمودند و در قصبه حیار که متصل مضافات حلب ست داخل شده
ورخت اقامت انداخته حضرت سید ابو محمد ارغون و حضرت
سید ابو تراب منصور و حضرت سید ابو الحسن طیفور صاحبزادگان
حضرت سید عبد الله را طلبیده و در فرزندی خود سرفراز فرموده و
بخدمت اشرف نهاده و روانه مدینه طیبه شدند و چند روز در انجا معتکف
ماندند باری بیاوری بخت همایون بمجلس مقدس سید الانام علیه التحیة
والسلام شرف اندوز شدند و بعد حصول نعماے دو جهانی و دولت
جاودانی بحکم حضرت نبی صلی الله علیه وسلم برای هدایت ملک هند ماذون
و مامور گشتند و آن حضرت صلی الله علیه وسلم ارشاد فرمودند که متصل قنوج
و شرقی سمت که دران میان جانب جنوب تالابیست از وے صدائے یا عزیز
پیهم می آید و آن زمین حق تعالی براے تو مخصوص کرده است آن
آرامگاه مرجع خلائق خواهد شد و مضجع و مدفنت درانجا خواهد گردید المختصر
اجازت حاصل کرده و سیر ملک عجم وغیره نموده بخراسان تشریف ارزانی
فرمودند قطب آنجا از بیخبری خود بیخبر ماند و بخدمتش حاضر نشد حضرت
سید جلال الدین تغریجا سیر کرده بآن سمت رسیدند حسب اتفاق
از وی ملاقی شدند و گفتند که درینجا حضرت قطب المدار رونق افروز شده
چرا از شرف سعادت محروم ماندی جواب داد چه حاجت که حاضر شوم

وی حلی اندوسن هم ولی ام کلمه بے ادبی که بزبان آورد باعث کلفت
خاطر عاطرش گردید و بیک نظر غیظش همه کرامتش مسلوب گشت سید صاحب
به فرودگاه خود تشریف آوردو وقتیکه روبرو حضرت شد فرمود که العزت
شاید نصیر الدین طبع نازکت را مکدر ساخته بپاس ادب خموش ماند و
هیچ نگفت ساعتی نگذشته بود که نصیر الدین بحال خسته حاضر شد و کلماتیکه
شایان شان فقرا نباشد گفته بود از ان توبه کرد و معذرت خواست
حضرت قطب المدار از سید ممدوح گفته اورا بآنمنصب بحال فرمود الغرض
حضرت سیر و هدایت کرده در بلاد هند تشریف آوردند و بیشمار مخلوق در حلقه
بیعت و ارادت در آمد حضرت قطب المدار اراده اجمیر کرده در شهر رسیدند
و بر کوکلا پهاڑی حضرت سید جمال الدین و سید احمد را در اعتکاف نشانیده
خود بدولت بجانب کالپی عنان عزیمت منعطف ساختند وقتیکه
حضرت بکالپی نزول اقبال و حلول اجلال فرمودند خبر قیامنی در کرش
مشتهر گردید قادر شاه بن محمود شاه که از نبائر فیروز شاه دهلوی بود
اراده حاضر شدن بخدمتش در سر میداشت مرشدش بوجهی منع میکرد
که وقتیکه در او ند شاه نست از انجا رفتن در نظرش کمتر خواهد شد
باری بوقت نصف النهار موقع یافته حاضر گردید عماد الملک پادشاه قوم
جن که بر در حجره اقدس حاضر بود حاکم را از اندرون رفتن ممانعت کرد

وگفت اکنون وقت نیست به بین آفتاب از حدت بر جلال ست و وقت
زوال درین وقت باز شوی حالا باینجناب باز نیست حاکم هتک شان
شاهی سگالیده بهم بر آمد و فرس خود را قریب حجره رسانید و خواست
که سر بالا کرده بنگرد دیوار حجره بلند شد سرهنگی را گفت فیلی که بسیار
طویل القامت ست حاضر کن چنانچه فیلی طلبیده بر وی سوار شده
نگریست باز دیوار حجره بلند یافت در آن وقت خشمگین و نامراد واپس شد
و بحضرت اقدس خبری رسانید که بدار الحکومت ما نباشد حضرت عبور
دریای جمن فرموده قیام کرد بمکافات این بی ادبی قادر شاه بقهر الهی
مقهور شد و همه جسمش پر آبله گردید هر چند حکماء حاذق سرگرم معالجه بودند
مگر سودمند نمی شد شیخ سراج از انجام کار بیخبر شده تدبیرها می کرد آخرش
ناتمام می یافت ناچار از زبان خود لیسیدن آغاز کرد مگر این هم
کارگر نشد چنانکه احوال امداد شیخ سراج با نخضرت منکشف گشت بر زبان
قضا ترجمان گذشت که سراج چرا نسوخت بجرد ارشاد این کلمه حالت
شیخ دگرگون گردید و در تمام بدن وی آتش سوزش مشتعل شد
شیخ از سر تا پا بسوخت و از حاضرین وقت وصیتی کرد که نعشم را بلا غسل
دفن کنید و باز آن صعوبت مبتلا شده فدا می قادر شاه شد
امور تجهیز و تکفین بوجه لاعلی منوی خاطر شیخ وصیتش را احوالا فت طریق

شرع شریف فهمیده باهم مشورت همیکردند که حالا چه کرده شود که کسی ازان میان نکته دانی رابکار برد و گفت اوّل بر انگشت خنصر که او نیز جزو بدن ست چند قطرات آب انداخته امتحان کنید وقتیکه بروی آب انداختند مثل خاکستر بآب گداخت بآن وقت مشار شیخ بر همه ها ظاهر گشت پس بلا غسل دفن نموده شد و بمملکت قادر شاه تزلزل آمد این واقعه در تاریخ هند مندرج است با مقربان بارگاه الوهیت بیجا ادبی همین ست که بظهور آمد معاذ الله من ذالک

پروانه ازان سوخت که با شمع درافتاد	با سوختگان هرکه درافتاد برافتاد

حضرت قطب المدار ازانجا متوجه بجونپور شدند واقع کالپی چونکه بوجه شهرت گوش گذار سلطان ابراهیم شرقی شده بود به پیشوائی کرده بکمال عجز وانکسار مع ارا کین سلطنت قدمبوسی حاصل نمود و بدار الامارت خود آورده از نعمت بیعت مع اعیان سلطنت سرفراز شد الحضرت قاضی شهاب الدین ملک العلما بر بحث و اعتراض آماده شده خصومتی ازآنجناب اختیار نمود و بدربار سلطان مذکور خبرهای دور از کار رسانید مگر باوجود و تعتش که سلطان بیکرد اصلا درین معامله بدو ملتفت نشد وقتیکه کرامات باهرات که از آنجناب هر روز میشد دید بخاطر خود منفعل گردید و بغرض سلسله جنبانی دو سوال نوشته بجد منتش ارسال داشت در جوابش حضرت قطب المدار

مکتوبی ارقام فرموده‌اند **مکتوب شریف** برادرم قاضی شهاب الدین
شمس عمر دولت آبادی بداند که کتابت او بنبیه سید المرسلین سید
طاهر دام سیادته و نظام الدین برین درویش رسانید معلوم گشت که
در کتابت آن برادر چنین باز دیده بود که از بیشتر مردمان چنان تسامع
میشود که سید مذکور را مخصوص ملاقات آن حضرت میسر می آید و تنها سعادت
این معنی رو مینماید و هیچ یکی مردیگرے را آن دربسته نمی کشاید چگونه بود و
دیگر آنکه اَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْاَنْبِیَاءِ همین علم است که ما تحصیل کردیم یا آن
علم علمی دیگر است این سوال را حل فرمایند اے برادر عوام را دانستن
اسرار خواص الوهیت بس مشکل است که بندگان را در اسرار
شاهان بار نیست بدانکه گوشه نشینان خانقاه عدم که مردانند و
بمرکب نَفَخْتُ فِیْهِ مِنْ رُّوْحِیْ شهسواراند و در مقام قرب
قریب اند و از مایه حدوث خویش دور اند جبرئیل را برکا بداری
نمی گیرند و میکائیل را بغاشیه برداری نمی پذیرند ایشان بیک تگ
از هردو عالم بیرون می آیند و بصحرائے الوهیت و بعالم الامکان و نامحدود
و نامتناهی جولان مینمایند لَیْسَ عِنْدَ اللّٰهِ صَبَاحٌ وَّلَا مَسَاءٌ مقام
دارند و بعالم یَمْحُوا اللّٰهُ مَا یَشَاءُ وَیُثْبِتُ محو در محو اند بے نام و بے نشان
از جمله خلائق حق تبارک و تعالی را غیرتے که باین قوم هست از نظر مردمان

محفوظ و مستور میدارد لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ این درویش
دربسته بر دکشاید که مامور بامر الله تعالی است وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰى
اَمْرِهٖ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ وخویشتن را بکسوت بشری بدو
مینماید که بدان مامور است چون این معنی آن برادر را معلوم گشت دیگر
آنکه اَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْاَنْبِيَاءِ که پرسیده نیز مستمع باش پیش از آن که
از کنج خانه عدم بسوی منزل وجود يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ
در باز نمود آن مقبولان حضرت ازل را بروز میثاق ندا بر آمد اَلَسْتُ
بِرَبِّكُمْ جلیل الجبار بے حروف و اصوات گفت هنوز آنرا فراموش نکرده
همان حالت در ایشان متاثر است و در مقام ایشان نه ماضی نه مستقبل است
وانچه درکتابت ازل و ابد است بدان واقف اند این علم میراث انبیاء
است اے برادر همچنین ورثة الانبیا باید که مر ایشان را است و از جمله
مواهب الٰهی و اسرار عالم نامتناهی است و از همه مخلوقات پوشیده که
ان من العلم كهيئة المكنون لا يعلمها الا العلماء بالله
وانچه در لوح مکنون است معائنه و مشاهده در نظر ایشان است
و از عالم کن تا دخول بهشت و دوزخ آنچه که بوده و هست و خواهد بود
میدانند و احوال فردای قیامت جزو کل میدانند وَامْتَازُوا الْيَوْمَ
اَيُّهَا الْمُجْرِمُوْنَ و هرگاه که مردمان در روز بعث با یکدیگر آمیخته

پدید آیند ایشان مخلصان را از مجرمان علحده گردانند تا سعید از شقی
شناخته شوند و از بهر ظهور فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ
ایشان اند و در عالم خدائگان محیط و ایشان را میرسد که العلماء ورثة
الانبیا خوانند و مردمانیکه بعلم ظاهر مغرور اند و باندک زهد مشهور اند و باندک
سکر مسکور چه توان کرد كُلٌّ مُيَسَّرٌ لِمَا خُلِقَ لَهُ و علمیکه آن برادر
راست بواسطه آن بر سر این سر توان رسید اگر درین سطور نوشته آید
علماء ظاهر که طاقت شنیدن حقیقت اینمعنی ندارند زیر و زبر گردند
حقیقت اینمعنی شریعت را مغلوب کند اولیا مستهلک که درین راه
گشته شدند بمطلوب و مقصود رسیدند و در مقام العلماء ورثة الانبیاء
بودند علم بانواع است اگر مختصری درین راه بیان کنم دراز گردد و
عالمانیکه در مقام العلماء ورثة الانبیاء بودند علمیکه از معرفت حق آمده
حاصل آید کما هو دانستند و کسانیکه بتحصیل علم ظاهر مشغول شدند
و عمر بسر بردند آخر الامر اَلْعِلْمُ حِجَابُ الْاَكْبَرُ دیدند معرفت حق
درین علم ظاهر و دور دراز است از آموختگی خلق را حاصل نیاید و علمیکه آن
برادر راست با رنج بسیار و کد بیشمار حاصل آید و درین ورثه کسب
رنج و کد نیست هر کرا درین مقام جاست از عرش تا ثری زیر پاست
بهشت بخشان و دوزخ آشامان درگاه اند از صلب پدر در رحم مادر

میراث یافتند وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى
الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ در مقام
مناجات موسیٰ علیہ السلام ایشان حاضر بودند و نود و ہزار
کلام کہ در مقام قرب قاب قوسین او ادنیٰ کہ حق تعالےٰ
کہ در شب معراج با محمد مصطفےٰ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم گفت
چون نود و ہزار کلام ایشان طلبیدند از محمد مصطفےٰ صلی اللہ
علیہ وسلم شنیدند و واصل مصافحہ گردیدند و در حیات و ممات
ایشان حاضر بودند و کل را دریافتند چون آن سلطان لولاک لما
خلقت الافلاک و اظہرت الربوبیت مقام و منزلت ایشان
بس بلند دید بر این مسکینان نواخت و از خدائے تعالیٰ دعا خواست
اللّٰھم احینی مسکینا و امتنی مسکینا و احشرنی فی زمرۃ المساکین
برحمتک یا ارحم الراحمین۔ بمعائنہ جواب بدربار جہان مدار
حضرت حاضر شدہ بحلقہ ارادت در آمدند و از نعمت خلافت ہم مفتخر
گردیدند حضرت قطب المدار در اینجا چندی مقام فرمودہ مع رفیقان
جانباز سیر نمودہ عنان عزیمت بجانب کنتور راجع فرمودند و در مسجد
قدیمہ قیام ورزیدند حضرت قاضی محمود در حلقہ بیعت داخل شدہ
مشرف بخلافت شدند المختصر حضرت قطب المدار در گہائم پور

قدم رنجه فرموده بود و الی آنجا لاولد بود از آنحضرت ملتجی شد چنانچه
از دعاے والا یش دو فرزند ارجمند تولد شدند هنوز نسلش
بآن قصبه موجود است الغرض برین سوال سیر گلشن هستی نموده
وبهایت فرموده و بلده سورت بسیر رفتند که سرراه چند اعمی به نظر
سوال نشسته بودند حسب عادت از نیها هم سائل شدند حضرت شاه
برحال ایشان رحم خورده بقیهٔ آب طهارت خود شخصی را از همراهیان
مرحمت کردند تا بچشمانش مماس وملاقی شود چنانچه ببرکت توجه
حضرت همگی بینا شدند غرض که در تلقین وارشاد خلق الله سعی
مبذول فرموده عازم بیت الله شریف شدند و حج الاخر کوشیدند
وبعد فراغ حج مراجعت بملک هند فرموده متوجه باراضی مکن پور گردیدند
بآن مقام که اشاره رسول اکرم صلی الله علیه وسلم شده بود
در آنجا تالابی دیدند وصداے یا عزیز شنیدند از قدرت حق معاً
تالاب خشک شد وآوازش بند گردید حسب دستور رفقایش
در آنجا هم حجره کلوخی تیار کردند سبحان الله قادر بیچون وبیچگون
از تفضلات بعنایات خود آن پاک زمین را بسبب ورود یا عزیز
از وجود منبع الجود آنجناب چنان عزتی بخشید که ذره ذره اش
پرنور آفتاب عالمتاب بشرف وارد ابیات

تا شرف شد بکنپور از قدوم آنجناب | ذره خاکش شرف دارد بنور آفتاب
چون نباشد و جبینِ تعظیم آن اقدس زمین | زانکه جان دو جهان کرده در اسیلان خواب
در قدش فیض مجسم قبه اش نور جسیم | حضرتش خیر المراجع عتبه اش حسن المآب
معنی نور علی نور از بیاض گنبدش | مصرعه بالش بیت اللہ گشته انتخاب
رخنهای پنجره بنگر که هر آئین آن | عینک نور خدا بینی است نزدیکت بیا
تاب مه در حضرتش پابی زمین افتاده | مهر پیش ذره اش نارد بتابِ جز حجاب
تا مشام زائرانش را نماید تر دماغ | مشک بیزی میکند در حضرتش عطر و گلاب
نافع هر نامرادی رافع حاجات خلق | دافع رنج و ملالت شافع روز حساب
ذکر حق در حلقه بزمش بدینسان داخل | رحم چون در لفظ رحمت تا چو نون در آفتاب
چشم تحسین از کسی نبود از بن حون خوردم | ای زهی سخنم اگر افتد قبول آنجناب
ای مجسم صورت فیضان فضل کردگار | وی مجیب دعوت اصحاب اهل اضطراب
مزرع خشک دو عالم در وی سیراب کرد | ابر دریا بار فیضان تو در یک فتح باب
کیست در عالم که او ممنون احسان تو نیست | کیست کز فیضان عام تو نگشته بهره یاب

غرض که ازان زمانه دران وادی صورت آبادی پیدا شد

اولیا را هر کجا مسکن بود | گر همه دشت است گلشن می شود

حق سبحانه تعالی را گر نیکه باین قوم است او خوب میداند و عطوفتیکه برایشان
بند دل پیدا رد کسی را ازان آگهی نه روزی حضرت قطب المدار از محمد الثلثین

که از او فرزندان ارجمند بود ... طلبید شاه مینا موصوف هر چند
جستجو بهم رسانید مگر آب دستیاب نگردید خدای تعالی اضطرارش
پسندیده نمود و بپاس خاطرش که یکی از بندگان خاص بود چشمهٔ فیض
در سواد لکهنو از دریای رحمت بی پایان خویش جاری فرمود
و هنوز بلفظ رتین نامیست وقتیکه آوازهٔ فیاضی و کرم حضرت قطب المدار
بگوش اهل عالم رسید کثرت مردمان وضیع و شریف بر آستانه اش
گردید و جهانی ذخیره اندوز سعادت و کرم منتش شده کامران گشت
دران نزدیکی حضرت قاضی سطهر هم بغرض مباحثه بخدمتش حاضر شد
و بحثی پیش کرد آخر باعتراض خود نادم بوده در حلقهٔ خاصان در آمد
ذکرش آینده ارقام کرده خواهد شد انشاء الله تعالی غرض که دران
آوان عرائض سلطان ابراهیم شرقی بنابر طلب حضرت مع تحف
و تحائف از جونپور وارد شدند حضرت قطب المدار بنظر ایفای وعده
که از اهالیان جونپور کرده بودند حضرت سعید ابو تراب فنصور خلیفه
و جانشین خود را بر جادهٔ افاده گذاشته و عزم جونپور کرده رونق بخش
لکهنو گشتند شهرهٔ آمد والا عالمگیر شد حضرت شیخ مینا بخدمت اقدس
حاضر گردیدند و مشمول عواطف حضرت بوده سعادتی اندوختند روزی
حضرت قطب المدار بحالت انبساط ارشاد فرمود که شیخ مینا استحقاقی

دارد که صاحب ولایت اینجا کرده شود چنانچه بعده هر که از
اهل حوائج بدربار والا حاضر شدند حکم دادند که بهراهی قاضی شهاب الدین
برکاله آتش رفته فائز بمرام شوید چنانچه معرفت حضرت قاضی شهاب الدین
جارنمازی نزد شیخ مینا فرستادند و حاجتمندان را همراه وسے کردند وقتیکه
شیخ ازین نعمت خود را مفتخر دید آن مصلّے را بر سر نهاده در حق اهل غرض
از خدای تعالیٰ دعاے خواست که الٰهی به برکت مصلّے شریف حاجات
این درماندگان بر آر حق تعالیٰ دعایش قبول فرمود شیخ مینا
برای اداے شکریه این نعمت که مرحمت شد باز بخدمتش حاضر گردید
و چندی در حضرت مانده شرف سعادت اندوخت این آن سعید ازل
بود که از وقت ولادت مدام منظر حضرت بوده بانواع تلطفاتش
مفتخر همی ماند چنانچه بعض مورخین چنین نقل کرده اند که وقتیکه حضرت
قطب المدار از جونپور معه رفیقان و اصحاب صوب لکهنؤ عزم کردند
و در شهر زینتی بخشیده هنگامه تلقین و ارشاد گرم فرمودند دران روز
یوم السلخ بود بوجه کثرت ابر رویت هلال نشد بامدادش مردمان
حاضر آستانه گردیدند و التماس کردند که دیروز هلال بنظر نیامده
امروز چه کرده شود فرمودند که تامل کنید لحظه نگذشت که زالے
از در در آمد و عرض کرد که کودکے تولد شده است و از شیر

رغبت نمی کند فرمود نعم مجوز او تا ماه صیام صایم خواهد ماند بوقت
افطار افطار خواهد کرد از شنیدن این حال سوال سائلان حل شد
و فرمود که این کودک با خدا و صاحب هدایت خواهد گردید چنانچه
حسب الارشاد بظهور آمد المختصر حضرت قطب المدار از انجا عزم فرموده
و خلق الله را رهنمونی نموده متصل جونپور رسیدند سلطان ابراهیم
و ملک العلما و دیگر عمایدِ شهر باستقبالش حاضر شده باعزاز و اکرام تمام
در شهر تشریف شریفش بردند از حسن ارادت شان حضرت چند
سال در جونپور افاده عام فرمودند عالمی ذخیره اندوز عاطفت
و رحمتش شده مفاخرت دارین اندوخت حضرت از جونپور اراده
لکهنو فرموده رونق افزاے مکن پور شدند و صاحبزاده خود را در آغوش
عاطفت بگرفتند

ذکر حضرت سلطان الصلحین ملک العارفین سید ابو تراب فنصور قدس الله سره العزیز

آورده اند که صاحبزاده اعنی حضرت سید ابو تراب فنصور بن سید
عبد الله بن سید ابراهیم بن سید جعفر بن سید محمود الدین حلبی برادر
حضرت سید بدیع الدین بن قاضی قدوة الدین سید علی حلبی بن
سید بهاؤ الدین بن سید ظهیر الدین بن سید اسمٰعیل بن سید احمد

بن حضرت امام جعفر صادق بن حضرت امام محمد باقر بن حضرت امام
زین العابدین بن امام حسین بن حضرت علی کرم الله وجهه رحمهم الله
ارواحهم اجمعین قائم مقام وسجاده نشین حضرت قطب المدار است
جامع علوم صوری ومعنوی شده بکمالات عالیه اتصاف داشت
چنانچه از وفور علم وعمل وباخلاق حسنه سید را همعصرانش ملک العرفا در
مکتوبات وملفوظات خود تحریر کرده اند شه برادر حقیقی بودند اعنی حضرت سید
ابو محمد ارغون وسید ابوالحسن طیفور وحضرت ممدوح در شهر حلب ملک شام
به قصبه جنار که منمضات حلب است توطن داشتند از بدو شعور آثار نجابت بلندی
بر ناصیه‌های منورشان تابان وانچه که حالت ودر صالحین می باشد جبلی در
صاحبزادگان موصوف پیدا وآشکارا بود در کمال صلاح وتقوی هر یک
بی نظیر بودند المختصر هر سه خواجگان را اشتیاق قدمبوسی جد امجد خود
بدرجها در خاطر جاگزین شد ومنتظر وقت بودند که حضرت از قدوم
میمنت لزوم دیده انتظار مشتاقان را منور فرمایند وحضرت قطب المدار
را زمانه کثیر از وطن شریف تشریف آورده گذشته بود ودر سیر وسیاحت
وهدایت خلق الله اوقات مبارک بسر میفرمودند درین مدت چندین
نیست صاحبزادگان گذشتند وقتی حضرت اراده نموده بردو لتخانه
فیض کاشانه تشریف ارزانی فرمودند وبر رهروان سلک بقا فاتحه خواندند

فی القسم الثانی من اصطلاحات
فی معنی البقاء وهو فی الاحوال
بقاء روایح القدم وانوار الوجه
الباقی بعد فناء آثار الحدوث
وزوال ظل الفانی انتهی ازجهت
ازحین بجز نفی قدیم. قال الجنید
قدس سره الحدث اذا قرن
بالقدیم لم یبق له اثر

وازجمال باکمال خود دیده نور دیدگان را پر نور وضیا بخش فرمودند
ودر فرزندے خود گرفته بخدمت اشرف اقدس داشتند وبشرائف
توجهات وازنعماے غیر مترقبه بر همه را مالامال فرموده کامل ومکمل
گردانیدند ودر کمالات خود هر همه صاحب کمال بوده اند چنانچه از
تصنیفات خلفامی نامدار ایشان خوارق عادات هر یک جداگانه آشکارا
اند وکرامات باهرات که ازینها بظهور آمده مشتهر زمانه درین مختصر گنجایش
ندارد اندکی ازان نوشته شد آورده اند که وقتی جماعتی تاجران
مغرب مال خود فروخت کرده بمقامی مقیم شده بودند واراده وامی
بملک خویش سید اشتند شخصی کیاد از حرامیان غرور کرده درانمیان
خود را بظاهر رفیق وغمگسار وشریک رنج وراحت سفر ظاهر کرده
مختفی شده وبهمراهی ایشان مانده وقت فرصت رانگاه میداشت
روزی موقع یافته بطمع زر در طعام شان زهر هلاهل درآمیخت
وخود بکارے بهانه کرده راه بیهود وازمال واسباب آنها لطاکفه
نقد وجنس را غنیمت برد شخصی ازان گروه بکارے رفته بود
از نیمه دران وقت شریک خوردن طعام نشد وقتیکه باز آمد بعد
چند عرصه حالت رفیقان وعزیزان خود دگرگون یافت واز آن
نشانے ندید ودر اندک لحظه آنهمه را زهر کارے شد وفوت گشتند

شور و فریاد از نہادش برخاست و بیقراری گرفت الغرض نہایت
اندوہگین شدہ در مفارقت اعزا رو بر ہلاک نہاد و قریب بود کہ
از کوفت واقع جانگاہ طائرِ روحش پرواز کند کہ بمشیّت ایزدی
حسب اتفاق در رہ گذر حضرت سید ابو تراب قصور ممدوح الانام
آن شخص افتادہ بود حضرت بر حال وے رحم خوردہ بر بالین
آن خفتگان نوم بیخبری تشریف ارزانی فرمود و بر آشفتہ حالی
آنجماعت دلش بہم برآمد و از خداے تعالیٰ دعا خواست کہ اے
حیّ لایموت بحق حبیب پاک حضرت نبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم خود
این جماعت را کہ از زہر ہلاہل درین بیکسی و ناآشنائی کہ بودند
کشتہ شدند و از اہل و عیال خود دور افتادند حیات تازہ عطا
کن و بر دعاے فقیر رحمت فرما چنانچہ ببرکت دعاے حضرت
آن گروہ زندہ شدند و دوبارہ در گلشن ہستی قدم نہاد شخصی از انہمہ
حسرتے برد و گفت اے آہ باز بمیرم تا ازین عذاب نجات یابم
حضرت فرمود کہ این چہ ماجرا است مردمان التماس نمودند کہ مرد
می نالد مالش شخصی غنیمت بردہ است چنانچہ اکثر ہا را از زیان
نقصانے رسیدہ دران اندوہ شدہ میگرید ارشاد شد کہ غلط میگوئید
ہرگز مال از مالی شمایان بتلف نیامدہ در اسباب خود تلاش کنید

الحقیقة الانسانیة فیه مظاهر واسماء من العقل الاول والنفس الکلیة وغیر ذالک ویطلق علیه ما سوای الله ومن العالم الجمل المسمی بالانسان الصغیر الذی ظهرت فیه ایضا مظاهر واسماء من الروح والقلب وغیر ذلک وهو معتبر عن نفس الانسان هم ازان برون می آیند اے خارج میشوند ولیس از خروج ازین عالمین العظیم ۱۲ الولایت یعنی حضرت قاب قوسین که اعیان اسماء وصفات است ومرتبة الولایت عبارت ازواست قال القیصری فی مقدمته فی الفصل الاول ان الوجود فی مرتبة احدیت

یعنی التعینات کلها فلا یبقی
فیها صفة ولا موصوف ولا اسم
ولا رسم الا الذات فقط
فی مرتبة واحدیة التی هی
مرتبة الاسماء والصفات بکون
صفة وموصوف واسما وذاتی
وهی المرتبة الالهیة وشأن
ثم تفصیل الاسماء والصفات
بجمیعها المرتبة الالوهیة

وقتیکه جستجو ساختند هر یک متاع خود مسلم یافتند ازین عنایت
بے غایت زیاده مسرور گشتند و بوطن خود عازم شدند نقل است
که روزی بموسم سرما حضرت خواجه منصور قدس سره بر سر یک گلیم نشسته بودند
و خادم حسب الحکم بمحتاجان تقسیم گلیم می نمود درین حالت مسکینان بسیار گرد آمدند
قاسم التماس نمود که گلیم کمتر است و سائل بسیار چه کرده آید حضرت ممدوح یک گلیم مبارک
که بر دوش داشتند حواله نمودند این را با تمامی قسمت کن چنانچه بهمین یک ردای
مبارک جمله را گلیم کفایت کرد همدران ساعت جوانی خسته حال پدید آمد
و از بشره اش چنان می نمود که امیرزاده است مگر از جور فلک ستمگار
بمصائب صعب گرفتار خادم گلیمی بدو سپرد آن گلیم اثر عظیم بروی
کار آورد که حرد شیے از نهاد درویش برخاست چندانکه عنان
از دست رفت و بیخود گردید بعد ازانکه بهوش آمد و حقیقت الامر
هویدا شد آنحضرت او را بزمره طالبان صادق داخل کرده تعلیم
ریاضت و مجاهده فرمود و در اندک روزگار بزرگترین خاصان
حضرت آفریدگار شد اسمش نصیر الدین المشهور بشاه دلریش است
از امرای ایران بود و در سبب ترک دنیا و ظهور شوق سلوک گویند
که قبل واقع مسطوره روزی بر تالاب سیر میکرد دختر سوارے را دید
که نزدیک آمده سخن کردن گرفت شاه از گفتگویش نهایت مسرور و محظوظ گشته

قضارا در اثنای کلام شتر سوار جان داد شاه ازین واقعه
بغایت عجب ماند و باقرین خود گفت من کیستم و این اجل رسیده کیست
گفت تو شاه جهانی و این از کمترین بندگان شاه در حالت بیخودی
این اشعار بر زبان راند نظم

چو شاه و گدا سائی بسر میرود ⁂ بهرگ این دو از سر بدر میرود
چه آنرا که بر سر نهادند تاج ⁂ چه آن را که بر گردن آمد خراج
اگر سرفرازی بکیوان بر است ⁂ و گر تنگدستی بزندان در است
در آندم کاجل بر سر هر دو تاخت ⁂ نمی شاید از یکدیگرشان شناخت

من بعد ترک تعلق کرده سودای زیارت بزرگان دین در سر
گرفت و بتلاش مرشد کامل هر سو بگردید بیاوری بخت بیدار
از مکاشفه و عرفان بهره وافی یافت و تمامی عمر در تجرید و تفرید
بسر برد و بخلافت سید ابوتراب فنصور مشرف گشت و در اولاد
امجاد سید قدس سره بزرگانند که بر جادهٔ افاده راه یافتند و تصرفات
و خرق عادات مشهور اند چون حضرت داداشیرن که فیض و برکتش
از انجناب هنوز جاری است قبر شریف در بکن پور واقع است
و حضرت خواجه ابراهیم صاحبزاده و خلیفه و جانشین حضرت سید
ابوتراب فنصور قدس سره یکی از مرتاضان زمانه بود و صاحب

مقامات عالی گردید چون عهد حیاتش باتمامت قرین شد
بجاے خود حضرت سید پیر محمد را که او در صلاح و تقوی
بزرگترین بود گذاشته بعالم ملکوت شتافت چنانچه
وی هم بمنازل معرفت و حقیقت قدم نهاده و لطف کمالاتش
برداشته در هدایت خلق الله بسے کوشید وقتیکه زمانه وصل
محبوب حقیقی نزدیک رسید بر مسند تلقین و ارشاد حضرت
سید خان محمد را که در صلاحیت کیشی و سعادت اندیشی یکتا
و یگانه بود بر سریر ارشاد عالم گذاشته رحلت فرمود و وے در حیات
خود حضرت خواجه حسن را جانشین خود نموده ره نورد ملک بقا شد آنهم حضرت
سید محمد مدار را که یکی از کاملین زمانه گردیده دیده را جادهٔ افاده گذاشته سیر عالم ملکوت
فرمود چنانچه آنجناب پیش خود حضرت سید فتح الله متولی آستانه
حضرت سید بدیع الدین قطب المدار را جانشین خود فرمود و از ینجهان
رخت اقامت بر بست انا لله و انا الیه راجعون آورده اند
که روزے بدربار حضرت قطب المدار امراے دیار و امصار حاضر
بودند و از پند و نصایح هنگامهٔ مجلس گرم بود و هر کس بکمال ذوق
شوق محو بعد اختتام کلام سلطان ابراهیم شرقی جونپوری که دران
جلسه موجود بود التماس نمود که میخواهم که براے خوشنودی خاطر

صاحبزادگان و کفایت بندگان این آستان کفافی از طریقه
خاندانست معین کنم حضرت قطب المدار نور دیدگان را
به پیشگاه حضرت اقدس خوانده نشار خاطر سلطان را شرح
فرمودند عرض کردند که بعد از تامل نیک اندیشیده جواب
با صواب التماس خواهم نمود پس حضرت خواجه منصور با دو برادر
خود درین خصوص مشاوره کرد که دامن از عهده قضا بر چیده
برای حصول نعمتے که پاینده و لایزال است ملازمت حضرت
اختیار کرده ایم اندرین حالت در انتظام و انصرام ریاست پرداخ[ت]ن
خود را در معرض هلاکت انداختن است هر دو برادر بغایت پسندیدند
پس بحضرت قطب المدار قدس سره العزیز حاضر شده شاهد مدعا را
بدین گونه بگلگونه بیان آراستند که ما خواهان سلطنت ابدی ایم
این ریاست چند روزه دنیوی که سراسر خارج و مخالف است بچه
کار آید چرا ملک قناعت نگزینیم وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ
وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ آن حضرت بر حسن رای و استغنای صاحبزادگان
آفرین خواندند و دعای خیر و برکت و ارتفاع مدارج طریقت و اجرای
هدایت فرمودند الحق همچنین بوقوع آمد که تمامی هندوستان
از فیضان این بزرگان مملو است حضرت خواجه منصور قدس سره

گاهی اوقات مبارک را بی یاد الهی دمی معطل نگذاشت کرامات عجیبه و غریبه که از آنجناب بظهور آمده چه سرایم و چه بنوک قلم آرم خوارق عاداتش بعض معاصرانش در تصنیفات خود ذکر کرده اند واز عادت او بود که هرچه از تحف و تحائف که پیشش آمدی بدل مسکینان نمودی آن خواجه هردو برادرانش و اولاد امجاد هریک در حراست ملک قناعت و ترک ریاست کوشیده و هریک قدم در کوچه معرفت و حقیقت نهاده بر چار بالش فقر و فنا رونق بخشی فرموده و بر جادهٔ هدایت و ارشاد صاحب سجاده بودند و هنوز بعضی ازان بآن طریق علی وجه الاحسن مستقیم اند و سکهٔ هدایت و ارشاد بر هفت اقلیم زده و خلفاء نیک صفات را گذاشتند حضرت خواجه منصور قدس سره در سنه ۸۹۹ هشتصد و نود و نه بماه رمضان المبارک بتاریخ سوم برحمت حق پیوست قبهٔ انور در ملکنپور واقع است یادگار خلائق آستانه اوست و سلسله از وی نافذ شده بلقب خادمان نامیده شد فیضان و تصرفاتش تا حال جاریست المختصر اجماع خلائق داز و هام اهل حاجت بدربار حضرت قطب المدار بی حد و لاتعد شدن گرفت و هر کس ثمرهٔ نیت خود یافته میگردید روزی حضرت خواجه ابوالحسن طیفور قدس سره سیر کنان بجانب جنوب بمقام

بسدھن تشریف فرما شدند و در انجا جوگئی را دیدند که نهایت صاحب
استدراج بر هوا مربع نشین است سید ممدوح چون با و دوچار
شد بر زمین افتاد جوگی متحیر شده سوالے از کوچه فقر بزبان سنسکرت
پرسید بنظر که حضرت آشنا ء زبان هندی نیند مگر چونکه کرامات
اولیا حق است بیانتخش جواب معقول در سنسکرت داده دیگر
سوال تا آن زبان استفسار کرد عدم وقفیتش باعث خفت گردید
واز معاینه این کرامت عرق ندامت بر چهره آورده مشرف بایمان شد
و بهمراهیش بخدمت حضرت قطب المدار حاضر شده بانواع سعادت مفتخر گردید

ذکر حضرت سلطان الزاهدین سید ابو الحسن طیفور قدس الله سره العزیز

حضرت سید ابو الحسن طیفور قدس سره ولی بود از قدمای مشائخ
پیشین که جامع کوتیها بود در صلاحیت و قناعت تقوی و طهارت
انفاس گرامی عدیلی نداشت مکارم اخلاق و شرائف اوصاف
ذات متبرک اوست کمالاتش بکمال رسیده و مدارج ارجمندش
بعروج سر کشیده و ذکر جمیل و خوارق عاداتش هر سو اشتهار یافته
در ریاضت و مجاهده بدرجه غایت رسیده این نوباوه خاندان
ولایت گلدسته گلستان سیادت بخدمت اشرف اقدس جد بزرگوار

خود را یعنی از حضرت قطب المدار سرمایه کمالات اندوخته و بحلقهٔ
خلافت درآمده بر جادهٔ فیاضی و کرم زینت بخشی فرمود و صورت
او را بکدام زبان در حلیه بیان آید و بنقش قلم را چه یارا که بر صفحهٔ
قرطاس نگارد ملخص احوال درین تذکره نگاشته شد خلقی از انفاس
سامی مستفیض شده و عالمی بزمرهٔ اهل حق درآمده بمنزل سعادت
رسید و جهانی بتوجه عالی در بحر مکاشفه و مراقبه مستغرق شده کامیاب
و سیراب گردید وقتی قحط سالی در هند پدید آمد و عنان صبر و شکیبائی
از دست زمانیان رفت و اکثری از صعوبت فقر و فاقه بملکی دیگر
راه پیموده و بسیاری از شدت گرسنگی هلاک شدند جماعتی فریاد و
فغان کرده پریشان و سراسیمه حاضر آمده و مصائب نموده در معرض
بیان پیش آنجناب آورده نجات خواست و عرض کرد که ای محبوب
داور جل عظمته عذابیکه بر همه مخلوق مسلط شده است از تدبیر و
چاره جوئی دفع نمیشود و آه و بکا بجناب کبریا سود نمی بخشد
جان بری دشوار بنظر می آید فریاد که بفریاد نرسی و حیف که بدریا کرم
دستگیری نکنی باشاره گوشهٔ چشمت تشنه کامی جهان دور میگردد و
باندک توجه همه عالم سیراب میشود میخواهیم که ازین عذاب الیم نجات
حاصل آید سید قدس سره بر حال زار شان رحم خورده در صحن مسجد

ایستاده شد و بجناب الٰهی دست دعا دراز کرده برائے کشود کار
خلائق مناجات فرمود ببرکت التجاے گرامی بارش باران شد
و ابر رحمت برزمین بارید و خشک سالی از عالم دفع گردید همچنان
تصرفات هر روز از ان بزرگوار بظهور مے آمدند واز انجناب
خلفاے اجل باقی ماندند که در هدایت و ارشاد پرچم کمالات
هرجانب بکمال شوکت و حشمت برافراختند خصوصاً اولاد امجادش
بر مسند تلقین و ارشاد تکیه زده کوس زهد و اتقا در عالم نواختند الغرض
حضرت خواجه طیفور در سنه ششصد و هشت از جهان رخت هستی بسته
بجوار رحمت حق پیوست اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُوْنَ المختصر
حضرت قطب المدار چندے در هدایت و ارشاد خلق اهتمام کوشیده خلفا
نیک صفات خود را هدایت و وصایه فرموده جابجا برائے هدایت
مخلوق مامور فرموده اند در ان قرب سفر ملک بقا پیش آمد صاحبزادگان
موصوف را طلبیده درونهاے صافی اوشان را بگونه گون حقائق
معرفت که بر آن وقت موقوف بود مملو گردانیده و بر همه طالبان
حق اشاره فرموده متجرد شد لی و فارغ البالی در سنه هشتصد و سی
و هشت بماه جمادی الاول بعالم بقا رونق بخش شده اند
اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُوْنَ

ذکر حضرت سلطان المشائخ سید ابو محمد ارغون قدس الله سره العزیز

آورده اند که اسم گرامی سید ابو محمد لقب خواجه ارغون خلیفه وجانشین حضرت سید بدیع الدین از اکابر زمانه بود نام والد ماجدش سید عبد الله المرحوم فتح الله علیه ابواب فضله وکمال علم ظاهر و باطن فروغ میداشت وبفضائل دینی ودنیوی متصف شد واز جلائل نعم الٰهی آنکه از بدو شعور اتفاق سعادت اندوزی بملازمت جد بزرگوار خود اعنی حضرت قطب المدار قدس سره افتاد وشرف اختصاص اندوخت وبافضال مفضل حقیقی روشنی دل وسعادت جاوید روزی شد چون ستاره بخت بلندش سید معلی باوج کمال رسید به پایهای بلند سرفرازی یافت وبخرقهٔ خلافت سرافراز یافته یکی از اولیاء اجله روزگار شد خوارق عادات وتصرفات باهراتش درج صحائف اند وکرامات وتفضلات وفیضان عامش پایان ندارد وکمال عنایت حق سبحانه تعالی برحال وی بود میگویند که سید قدس سره روزی بتقاضای تلاوت قرآن مجید همیکرد ودر حالتی بود در آن دم طائرانیکه به هوا سیر مینمودند قرائتش شنیده در کمال ذوق مدهوش افتادند وجانوران وحاضران

دیگر هم چنین حالت پیدا شده که شاه ابوحامد اصفهانی از در درآمد و انداز مجلس دیده متحیر گردید چون نظر حضرت ممدوح بروے افتاد شور و فغان از نهادش برخاست و مستی و بیباکیش از حد درگذشته حالت غشی بروے مستولی شد وقتیکه حضرت از قرارت فراغ یافت دستش بگرفت و فرمود اے شیخ چرا از حد درگذشتی حامد قدس سره بهوش آمده بپایش در افتاد حضرت ممدوح در کنف عاطفت گرفته بانواع سعادت مشرف فرمود پیوسته تصرفات بسیار از آنجناب بوقوع می آمدند و اہل حوائج از ذات گرامیش مستفید و کامران می شدند از ان یگانه روزگار سلسله جاریست و آن گروه بلقب خادمان نامیست یعنی هرکه بآن سلسله توسل جست بلقب خادمان نامیده شد و در زمره فقرا اگر وهست از روے ملقب به ارغونی که به تجرید و تفرید مخصوص اند آخر حضرت خواجه ارغون قدس سره در سنه هشتصد و نود و هفت ازین جهان رحلت فرمود مقبره شریف در مکن پور واقع است

انا لله وانا الیه راجعون

ذکر حضرت سلطان الاصفیا قاضی محمود الملقب بگدای دانشمند اتیغ برهنه قدس الله سره العزیز

شیخ الطریقه برهان الحقیقة خلاصه درگاه معبود معدن فتوت وجود حضرت

قاضی محمود الملقب بگرگ دانشمندان تیغ برهنه که جامع علوم ظاهری
و باطنی بود و تصنیفاتش شهرت تمام دارد عالمی بود عظیم القدر
سنی الصدر مرتبه از مراتب ولایت عظمی میداشت زادگاه و خوابگاه
وی کنتور است بشرف بیعت حضرت قطب المدار مشرف شده
عمر عزیز را در احسن الاذکار و عمدة الاشتغال بسر فرمود کمالات اندوخت
و عالم علم معرفت شده افتخار گوناگون حاصل نمود حسن عقیدت
بدرجا بحدی گشت که مرشد طریقت خود میداشت وقتی حضرت
قطب المدار از جونپور به کنتور اراده فرمودند چنانچه بمسجد قصبه قیام
ورزیدند و بجماعت رفقا بلا انتظار جماعت اهالیان شهر نماز
ادا نمودند و اول وقت را از دست ندادند که قاضی موصوف
مع تلامذه خود دران مسجد وارد شد و بعد ادای نماز درباره عدم
انتظار جماعت آماده بحث شده گفتگوی آغاز کرد حضرت قطب المدار
را از طرز کلامش معلوم شد که آتش مباحثه درون قاضی را گرم
ساخته است گفتگو طوالت خواهد گرفت پس باین خیال فرمود
شاید قرآن مجید نخوانده و مطالعه وی ننموده گفت کلامم موافق
کلام جلیل است غرض که فرقان حمید از کتبخانه قاضی آورده شد
وقتیکه اوراقش باز کردند ساده و سفید بنظر در آمد قاضی را حیرتی

گرفت و در فکر و اندیشه بوده اسم گرامیش دریافت نمود فسمود
بدیع الدین که معًا بقوله حضرت شیخ ابو الفتح شطاری رحمه الله علیه
که مرشد والد ماجدش بود بیاد آمد که وقت درخواست بیعت
پدرش شیخ ارشاد کرده بود که این نجبت بلند مستفیض از ذات
گرامی سید بدیع الدین قطب المدار خواهد شد نصیبش از دست
بافضال مفضل حقیقی ولی صاحب تصرفات خواهد بود و سلسله رشد
وارشادش جاری خواهد ماند پس از ارشادش خبردار شده معذرت
خواست و گفت که مرا نیز مره بندگان در آرید فرمود تا وقتیکه علم خود را
فراموش نکنی هرگز در بیعت نخواهم گرفت قاضی سر بگریبان تحیر
فرو برد که علمم چگونه کالعدم خواهد شد و در آنجناب عجز و انکسار
بکار برد حضرت لعاب دهن شریف در دهنش انداخت حجابیکه
العلم حجاب الاکبر بود رفع گردید و همه احوال طبقات ارضی و
سماوی بروے منکشف گشت و از عنایت و الابیش بخلعهٔ ارادت
و خلافت ممتاز شد حالت قاضی قدس سره گاه گاهے از حدت
حرارت شوق عشق الٰهی در سینه فیض گنجینه چنان مشتعل می شد
که نوبت به سوختن میرسید آب و گلاب پاشی سود مند نمی شد
آخرش بعد ریاضت و مجاهده تسکین رو نمائی میکرد الاستی

العراقی قال ابن العطار
بالعلم بلا واسطة الکشوف
ولا تنقطین الحروف ولکن التلقی
الیه بمشاهدة الارواح انتهی و ازینجا
است قول بایزید قدس سره
که بعض علما رسوم و نقله
اخبار و آثار گفتم اخذتم
علمکم میتا عن میت و اخذنا
علمنا عن الحی الذی لا یموت

و بیاکیش شیرفت الغرض از قاضی ممدوح سلسله رشد و ارشاد هنوز جاری ست و تا نکه بر جادهٔ افاده رونق افروز شده اند طالبان مشهور اند در سنه هشتصد و پنجاه و هشت هجری از این دار فانی رخت هستی بر بست مقبرهٔ شریفش در قصبهٔ کنتور ست

ذکر حضرت سلطان الاولیا قاضی مطهر قله شیر قدس الله سره العزیز

شیر بیشهٔ ولایت حضرت قاضی مطهر قله شیر که سر آمد روزگار بود در علم و فضل عدیلی نداشت در اوائل حال مدرسی همی کرد و طلبهٔ منتهی دیار و امصار از جناب افتخار الاشیاخ کمال رسوخ تلمذ میداشتند و زمانی کار عهدهٔ قضا با جاه و تمکین از کمال حکمت و دانش انجام میداد تصنیفاتش هم است از جناب فیض انتساب حضرت قطب المدار بشرف بیعت و خلافت سرفرازی و ممتازی حاصل نمود تا یکی از اهل کمال نامی شد طبیعتش جز ارتفاع بعالم علوی میلی نداشت آوازهٔ خرق عادات و کرامات باهرات حضرت قطب المدار شنیده بغرض مباحثه با دو صد طلبهٔ فرکی منتهی بخدمتش آمده در مسئله وحدت وجود بحثی راندند و یک هفته هنگامهٔ اعتراض گرم ماند آخر ش کلام بدرجهٔ اتم رسید و حضرت را غیرت علم احدیت در گرفت

فرمود اسے طفل مکتب خالق مطلق واحد است و نقابیکه بر چهرهٔ انور
اطهر فروهشته بود برداشت قاضی بمعاینهٔ تجلی پیکر اطهر که از تابش جمال مهر
سپهر کرامت نمایان شد معه تلامذه بسجده در افتاد و در حالت غشی
آمده سه یوم لذت بیخودی چشید چون بهوش آمد عفو تقصیر خواسته
درخواست بیعت کرد حضرت منظور داشته در حلقهٔ بیعت معه
تلامذه اش در آورد قاضی موصوف قدوم میمنت لزومش را
موهبت عظیم شمرده در تعظیم و تبجیل آنجناب کوشیده و بعطای خرقهٔ
بیعت و خلافت مفتخر شده بمرتبهٔ کمال رسید ولی صاحب مقامات
علیه بود شهرت مولانا از حد درگذشت قصبهٔ ماورکه از مکن پور
سی کروه است گاهے در والسی تا ماوریشت نمی داد ورخ بحضور
کرده باز میگشت روزے مولانا حضرت قدس سره را وضو میکنانید
که حضرت روے مبارک در هم کشید قاضی التماس کرد که خطایم چیست
فرمود که از تو بوے پیاز می آید عرض نمود که از شش ماه با اکل و
شرب کارے ندارم آرے از بازار آمده ام شاید بوئیش در جامها
در گرفته باشد از آن باز گاهے به بازار نرفت و کمال احتیاط میکرد
و در جوار مرحمتش در آمده یکی از مقربان والا شد سلسله از وے
جاریست هر که بآن سلک منسلک است بلقب عاشقان نامور است

هنوز فیضان تصرفاتش جاریست وفاتش در سنه هشتصد و شصت و سه بوده است قبه انور اطهر در ماور شریف منضافات کالپی ست

ذکر حضرت ظهیر الدین دمشقی قدس الله سره العزیز

از حضرت زید بن فرید الدین شیرازی رحمة الله علیه منقول است که حضرت ظهیر الدین دمشقی بسیار بزرگ صاحب تصرفات بوده است یکی از خلفاء حضرت قطب المدار بود روزی علیل شد و حکیمی حاذق علاج همیکرد او وی فرمود که اگر چیزی مضر خورم زیان کند یا نکند حکیم گفت مرض بیفزاید و صحت دشوار شود چنان مکن شیخ تبسم کرد و گفت ای حکیم هرگاه غذاے مخالف جسم انسانی را چنین مضرت میرساند عجیب که از زهر عصیان در صحت روحانی خللی راه نیابد اگر انسان مریض عصیان از احتمال قدم بیرون نگذارد هرگز در معرض هلاکت نیفتادی و در زهد و تقوی اوقات بسر کردی هیچ عارضه وردی نماندی طبیب با آنکه بنور علم خود دور و از ظلمت مراحل دور بود از این کلام متاثر شد و زار زار اشک از عیوان می ریخت و میگفت ای شیخ زنگ معصیت دلم را تیره کرده نمیدانم که انجامم چه خواهد بود شیخ فرمود که چه عمر از وانده ی لیس مانده ام بجوید حکیم پشیمان کرد و تلبیس را سپید کرده بود دور شد و در دلش روشن و منور گردید و یکی از خاصان خدا شد و قتیکه شیخ صحت یافت با سکندریه تشریف ارزانی فرمود و بر فصیل مسجد قیام ورزید که حاکم

اسکندریه بمسجد وارد شد و دوگانه ادا نموده رو بشیخ آورد و پرسید که از کجا بالی فرمود از آب و گل باز گفت کجا خواهی رفت ارشاد کرد در وطن اصلی یعنی عالم باقی حاکم گفت چه داریه فرمود متاع عصیان لب هر دو گریان جیوه شدند وقتیکه حاکم بهوش آمد با شیخ گفت که نعمتی به از معرفت حق تعالے نیاز بده به تصدق اهلبیت اطهار مرا هم بدین سر منزل راه نما در آندم شیخ بجوش معرفت بود دو دانگه برو دوش هید اشت بر دی گذاشت ملک را حالتی پیدا گشت که در گفتن نیاید شیخ فرموده ای ارجمند در صحبت فقرا از روی عقیدت نفع بسیار است و از تجنب ضرر هم بیشمار یا مخاصان بارگاه الوهیت که در بحر فنا شناور اند و خبر از کون و مکان ندارند و بحالت لی مع الله مستغرق و اوقات عزیز را در آن لطف و حلاوت مصروف نمایند تجیب بے ادبے چنان شود انچه که قادر شاه حاکم کالپی با حضرت ما یعنی با سیدنا و مولانا و مرشدنا حضرت قطب المدار نمود و ثمره نخوت حکومت و سوء ادبی خود یافت و در آتش بے ادبے گرفتار شده هلاک شد مرشدش سراج الدین نظر بمشیت ایزدی نکرده بامداوش رسید و سرگرم تدارکش گردید آخر فکرش بے سود افتاد و در معرض قهر آن نهار در آمده و لفظ حرفت حرفت بر زبان رانده فداے قادر شاه شد از قربت بے محل بجناب اهل الله احتراز اولی و جبین نیاز بر آستانه شان نهادن افضل و اعلی القصه شیخ بدا لکمال بجزو

انکسار با عزاز و اکرام تمام بدار الامارت برده بعین مقدمش سعادت گوناگون اندوخت
ملکش خواست که ترک تعلق کرده بکوچه تجرید قدم زند شیخ برین اطلاع یافته منع
فرمود و گفت که عدل از همه عبادات فاضلتر است حاکمانرا بهین ریاضت
این است البته بتوانگری دنیا مغرور و بزور آوری غره نباید کرد و بملاوت
عرفان مسرور و بر غنا نفس شکور بودن و قناعت کردن بهتر است و همه شیار
عالم محسوسات ناپایدار و روزی نابود و بے بود و بود نی است ان ذکر و طاعت
باقی خواهد ماند و آن جهان که ترا سفر درپیش است مصاحب شده بتو خواهد ماند
بدانکه در بطون انسان چهار عالم اند و از امر آنها هر کار صورت گیرد خواه نیک باشد
خواه بد از حرکات و سکنات خود معلوم کن که من مطیع کیستم و این چهار خصائل جبلی اند
سگی دعوی و شیطنت و ملکیت اگر مطیع اول هستی این صفات پیدا خواهند شد
بیخوف بودن و جنگیدن و بجمع آمدن و بیهوده لاف زدن و عونت و خود بینی پسندیدن و حسرت
شدن و دیگریرا حقیر فهمیدن و ذلیل شمردن و اگر در اطاعت ثانی هستی این خصلت پیدا
خواهد شد تهیدی تجبانی طمع خوردن و برهنگی و زبونی و دیگر شاد شدن و اگر در حکم ثالث
هستی مکر و خیانت و عذر و حیله یا بد از این مهلکات بیم و خطره باید داشت چراکه در طاعت
نفس اماره مخاطره است اللهم احفظنا من کید الشیطان الرجیم ابیات

نفس کافر تا بود همراه تو
آتش دوزخ بود جانکاه تو
مرد باید تا نهد بر نفس پا
بگذرد از شهوت حرص و هوا
دست همت را برافرازد بلند
نفس را چون صید آرد در کمند

وصفت سگی کہ تکبر کار فرما است اگر بمجاہدت و ریاضت مغلوب شود صبر و استقلال
شجاعت سکوت اختیار خصائل پسندیدہ ہویدا خواہند شد علی ہذا اگر
وصفت خنزیر را زیر فرمان کنے دانائی پاکدامنی قناعت و غربت آشکارا
خواہد شد و اگر از کید شیطانی در امن بودہ باشی حسن خلق بزرگی صلاحیت
دانائی علم معرفت در خاطر جاگزین خواہند گردید و ازین منجیات امید
قویست کہ جناب باری عز اسمہ راضی شود اللہم انت الغفور
وانت الرحمن اغفرلی ولسائر المؤمنین والمؤمنات
والمسلمین والمسلمات الاحیاء والاموات برحمتک یا ارحم الراحمین
المختصر شیخ در ملک مصر بسیارے را دیوانہ جمال الٰہی گردانید سالہا
مامور بامر اللہ تعالے بودہ ہدایت خلق اللہ نمود در سنہ ۹۰۱ نہصد و یک
رحلت فرمود مرقد اطہرش در مصر واقع است عمر شریفش طویل بود واللہ اعلم بالصواب

ذکر حضرت محبوب صمد سید احمد بادیہ پا قدس اللہ سرہ العزیز

حضرت سید احمد بادیہ پا مرید و خلیفہ حضرت قطب المدار است
احوالش عجیب و غریب نقل می کنند و سبب لقب وے بادیہ پا
ازان است کہ چہل سال و بروایتے دوازدہ سال لبیک گویان

می نماید بفضل خدا و رسول خدا
بزودی حقایق [illegible] طبقات
چہار دہ گانہ بروے منکشف
میگردد و در رسالہ چہل و یک
السؤال در استفسار خانوادہ
بلسان مبارک آنحضرت
جواب شطار طبقات الاسرار [illegible]

بر پاے چپ ایستادہ بسر برد و پاے راست بر زمین
نہ نہاد و خواب بجاے نہ نمود نہ پیوستہ مشہور چنان ست کہ ظہور

دست در کلوہ بن است

ذکر حضرت میر شمس الدین حسن عرب قدس الله سره العزیز

حضرت میر شمس الدین حسن عرب قدس الله سره که مدارج ولایت
جاه و جلال بمرتبه کمال داشت از خرقه خلافت حضرت قطب المدار
معزز و ممتاز بود و کار عهده سنجشی گری آنحضرت بانجام میداد
و از ذات سامی مدام حل مشکلات بندگان خدا میشد گویند در
هنگامیکه آنحضرت ایشان را بموضع دهرم ساله امر فرموده بودند
ایشان بروز پنجشنبه یا آدینه بجهت زیارت می آمد دران هنگام
جلالش بکمال رسیده بود و بتوجه حضرت قطب المدار از رحم مبتدل
شد باز در اثنا رراه هر کشتیکه افتاده از زمین قدمش تر و تازه
و بار آور گشته و جنگیکه در ره بود دهقان از افزونیش اغنیا شدند
گذرگاهش را یکے از مغتنمات و سعادت خود شمردند
در موضع دهرم ساله یک کروه از روضهٔ منوره

حضرت قطب المدار آسوده است

ذکر حضرت میر رکن الدین حسن عرب قدس الله سره العزیز

حضرت میر رکن الدین حسن عرب قدس سره برادر میر موصوف یکی از اولیاء کرام و اقتیار عظام اند واز حضرت قطب المدار سلسله بیعت و خلافت میداشتند صاحب کمالی ذی شهرتی وارد و در موضع گوجی پور از مکن پور یک کرده آسوده است

ذکر حضرت قاضی شهاب الدین پرکاله آتش قدس الله سره العزیز

حضرت قاضی شهاب الدین قدوه ای که حرارت شوق الهی چنان غالب میبود که از آتش انفاس خود هر شی می سوخت واز کثرت جلال خلق او را پرکاله آتش می گفت در اوائل حال کار عهده قضا داشت قدوه ایست چون بخدمت قطب المدار رسید ترک ما سوا الله گرفت و کتب خود را در دریای گنگ انداخت در جیلانی آسوده است

ذکر حضرت شمس ثانی قدس الله سره العزیز

شمس ثانی از جمداران حضرت قطب المدار بود چندین سال باین خدمت قیام نمود بعد از وصال نیز بمقابله مزار شریف شده باستمداد عصا شب و روز ایستاده میبود بجز اوقات خمسه از جا نجنبیدی و بے اذن وی احدی در حرم حریم آستانه گذر نکردی منقول است که بعد از وصال قطب المدار روزانه قاضی شهاب الدین

بیرکاله آتش ودیگران آهن بر سر خود نهاده روبروی وی ایستاده بیود و آتش
نے افروخت تا مرغ طبخ می یافت پس ازان بخورش وی وادی و بسبب ملقب قاضی
شهاب الدین پرکاله آتش همین ست و شبانه برائے نوش وی قاضی مطهر قلندر
شیر می آورد و مزار شریف در لکهنو ـ

ذکر حضرت مولانا حسام الدین سلامتی قدس الله سره العزیز

حضرت مولانا حسام الدین سلامتی قدس سره از دانایان تیز طبع بود ناگاه درد
عشق و محبت دامنگیر جان وی گشته بقطب المدار پیوست چنان گذارش یافته
که هنگام خلوت خاص که نزدیکان و خلفا را راه اندیشه نبود از غلبه شوق دیوانه
وار بے اختیار در خلوت خانه قطب المدار در آمد حضرت قطب المدار فرمود که ای
فلان هیچ بے ادبے بجدا ترسیده حسام الدین در انحال چند اشعار فی البدیهه
تصنیف کرد مضمونش کمال شوق آمیز الغرض مولانا گفت که اگر من ادب کردمی از
جمال الله محروم بودمی اکنون که ترک ادب کردم بجمال رسیدم منبسط گشته ویرا فرمود
سلامتی سلامتی این لقب ازان روز بر وے مقرر گشت مصرع سلامتی نشوی
تا ملامتی نشوی ـ

مثنوی

گرچه راهی نیست در عالم پدید / تا کشا قفل در پیدا شود	لیک یوسف وار می باید دوید / سوی بیجای شما راجا شود

وی را خلفا بودند که در مقام ارشاد متمکن بوده فیض بسیار سانیدند و از خلفای وی شیخ محمد علاء المنیری المعروف بشیخ قاضی شطاری از وی حاجی حمید بن شمس از وی نعمت الله چشتی از وی شیخ قاسم صدیقی بود شجره مولانا حسام الدین سلامتی حضرت قطب المدار محمد الرسول الله صلی الله علیه وآله وسلم وقدس الله اسرارهم در هشتم ربیع الاول سنه هشتصد و چهل از جهان رحلت فرمود در جونپور آسوده است

ذکر حضرت شیخ معز بلخی قدس الله سره العزیز

شیخ الطریقه شیخ حسین المعروف معز بلخی که برادر زاده شیخ مظفر بلخی و صاحب سجاده شیخ شرف الدین یحیی منیری بود تا الیوم اولاد وی بر سجاده مذکور متمکن اند بیان توصل وی بخدمت قطب المدار چنان اظهار میکنند که شیخ شرف الدین ورقی چند از عوارف المعارف هنگام قرأت در نوردید و فرمود که خواندن این اوراق بملازمت بزرگی دیگر در نصیب است مصداق این سخن آنکه همواره این کتاب را با خود دارد و بزرگانرا ملازمت مینماید پس از هر که نصیبه است از خود کتاب از تو گرفته این اوراق بر آورده تعلیم خواهد کرد چون بجونپور در آمد جماعه مستمندان بمدد حجره قطب المدار ستر صد برکات و کرامات میبودند داخل گردید از

درون صدارسید که حسین در آمد هر که نام مسمی حسین باین تشریف بنمود گمان برند یاز آواز در آمد که حسین بلخی وے آمده و در تر نشست حکم شد بشتر آسے انقد نزدیک رفت بازنمود که قریب تر شو بیت مصلح الدین شیرازی خواند شعر

اگر یک سر موئے برتر پرم	فروغ تجلی بسوزد پرم

قطب المدار بر زبان راند که تو سمندری نزدیک آبے از آن فرخنده ساخت لقب سمندر بوی قرار یافت وی را بجز این لقب القاب دیگر است چنانچه نوشته توحید از عنایات حضرت شیخ شرف الدین یحیی منیری است قطب المدار کتاب مذکور را از دست وی گرفته آن اوراق برآورده تعلیم فرمود و بخلافت امتیاز بخشید احوال و مناقب وے از تصنیفات خلفائے وی ظاهر است روضه متبرکه و بهار زیارت گاه زوار است

ذکر حضرت قاضی عبد الملک قدس الله سره العزیز

در رشته ولایت منسلک حضرت قاضی عبد الملک قدس سره که از اعاظم مشائخ روزگار بود چون الله تعالی اورا بترغیب ملوک و امرا مامور ساخته بود خوانین و سلاطین روزگار در امور سلطنت و کارهائے حسبه بوی رجوع آورده حاجت میخواستند وی را در بیان حالات و مقامات حضرت سید بدیع الدین کتابی است طویل الذیل بزبان عربی و وطن خود که بهرائچ بود خوابگاه وار در

ذکر حضرت سلطان الکاملین سید جمال الدین المعروف بہ بیر سید جمن قدس الله سره العزیز

حضرت سید جمال الدین المعروف بہ بیر سید جمن قدس سره از اجله
خلفاء حضرت قطب المدار محبوب پروردگار و اکمل ایشان بود تجرد
و تفرد تمام داشت و در کمالات ظاهری و باطنی بهره کافی و بخره
وافی حاصل بود عارفے بود یکے از عرفا متقدمین و قدوهٔ
اهل صفا و زبده اهل یقین و در تحصیل افادات دینی و دنیوی
و موقف اسرار خفی و جلی و سالک مسالک خدا دانی و مطلع نفا
یزدانی بوده مظهر ارادت قدسی و مورد سروش سماوی بوده لطف
حضرت قطب المدار اختصاص یافته شرف ملازمتش در دست آورده
حضرت موصوف اکثر اوقات دُر رشاهوار فقر و لالی آبدار تصوف
مبذول حال ایشان میفرمودند و بسیار عزیز میداشتند و آورده اند
که وقتے حضرت بی بی نصیبه مرحومه خواهر حضرت غوث صمدانی محبوب
سبحانی شیخ محی الدین عبدالقادر جیلانی رحمة الله علیه برائے ابقائے نسل
خویش بذریعه ممدوح بجناب الهی متمنی و مستدعی گشت حضرت فرمود
که اے عزیزه انجاح آمال و حصول مقاصد قلبی و مرادات دلی
بر دعائے حضرت قطب المدار موقوف و منحصر و چنانکه حضرت

قطب المدار از سفر فیض اثر حرمین شریفین زادهما الله تعظیماً
و تشریفاً مراجعت فرموده در بغداد طرح اقامت افگندند و بفیض
قدوم میمنت لزوم خود خطهٔ مینو سواد بغداد را رشک فردوس برین
و فخر اعلی علیین فرمودند و شهرهٔ تشریف آوریش و صیت فیض
و کرمش در افواه خاص و عام افتاد عفیفه موصوفه هم حاضر حضور
پرنور شده خواهان مراد خویش گردید حضرت بجناب رب عزت
بکمال منت و الحاح و بهزار تضرع و زاری بنا بر حصول مطلبش
ساعی و سفارشی گشت آخر باب اجابت وا گردید و تیر دعایش
بهدف مرام رسید سر از مناجات بر آورده لب معجز نما را باین
نوید جانفزا و مژدهٔ فرحت افزا کشاد که ای همشیره فرخنده طالع
خوش تقدیر زود تر از فضل نخلبند ریاحین عالم دو نونهال
در گلشن اقبال تو چون گل سربند نشو و نما خواهند یافت و دو
چراغ چون مهر و ماه از سماء بطن پاکت جلوه گر خواهند شد
یعنی عنقریب حق تبارک و تعالی ترا دو فرزند ارجمند خوشرو
و خوشخو ذیجاه و ذی اقبال مالک تاج و کمال صاحب مقامات
علیه ترا ارزانی خواهد فرمود کلان حواله من سازد خورد را
نزد خود نگهدار. باستماع این خبر بهجت اثر غنچه خاطر عفیفه

الذی نور بنوره هدایت عالم

جود لطفه کثیر و وجوده الطاف

وجدت الجارتی هدایته خلفائه

هم الهجا عشر کنائبه واسمهم اشهر

چمن چمن بشگفت و گل گل شادان و فرحان گشته با حضرت
ممدوح عهد صادق و پیمان واثق بست من بعد حضرت
بدرکوس تشریف برده بیاد الٰهی مصروف شدند اینجا نخل
ازروی عفیفه مثمر و شجر امیدش بارآور گشت یعنی
دو گل گلستان شرافت دبستان سیادت نمو یافتند حضرت
سید جنید باز به بغداد تشریف آوردند بی بی نصیبه بر آستانه
آمده شکریه ادا نمود مگر بوجهی بر اقرار خود قائم نماند العلم عند الله
و ظاهر کرد که بدعاے آن برادر لخت جگر تولد شدند افسوس
که پسر کلان فوت کرد و نور بصر خورد موجود است فرمود همین چه شده
باز همچنان گفت حضرت قولش را تکرار کرد و فرمود فوت شد
آ معاً سید محمد از بالاخانه بر زمین افتاد و جان بحق تسلیم شد بی بی
مرحومه خبر واقع جانکاه یافته بیدل و بیخود گردیده بر مکان خود آمد
و این خبر بحضور پر نور سید حضرت قطب المدار نعش سید محمد را
که پسر بزرگ وے بود پیش خود طلبیده بجناب الٰهی دعا خواست
خالق مطلق آن مرده بیجان را بدعاے گرامیش جان تازه بخشد
حضرت شاه گفت جان من جنتی است و اکثر حضرت سید را
باین لقب یاد میکردند این بزرگ را عوام جمن جتی میگویند

تا چرا نیکه بظهور آمده از معائنه اشش سید احمد برادر خورد سید محمد
و میر شمس الدین حسن عرب و میر رکن الدین حسن عرب
برادر زادگان بی بی موصوفه برفاقت حضرت بوده در کسب
کمال کوشیدند و هر یک بمراتب و مناصب عالی فائز گشتند احوالش
مفصّل در اکثر صحائف مندرج است ملخص از ان برچیده شد
حضرت میر را سید جمال الدین هم میگویند۔ صاحب سلسله شد
طریقه از وے نافذ است هر که بآن سلسله منسلک شود بلقب
دیوانگان ملقب گردد و نیز میر سید حسن را خلفاء و مریدان
در ممالک هندوستان بسیار اند مزار زیارتگاه زوار در جلسه
از توابع بهار واقع است جانشینان او تمشیت امور هدایت ارتقی میدهند

ذکر حضرت زاهد سجستانی قدس الله سره العزیز

حضرت عین الدین قدس الله سره در ملفوظات خود تحریر میفرماید که
روزی تفرجاً بر لب دریایے رفته بودم نظرم بغارے افتاد بزرگی را
دیدم که بر بستر خاک آرمیده بیاد حق مشغول است نزدیکش رفتم چشم بکشاد
و سویم نگریست و فرمود چرا آمدی گفتم برائے سر اسم رسیده بر زبان راند
الحمد لله علے احسانه آرزوی دیرم والحمد برآمد و تمنائے حاصل گشت

فرمود ای علی الدین از رسیدنت حضرت قطب المدار خبری داده بود
که شخصی بوقت انتقال تو خواهد رسید نعمائیکه ترا داده ام بار سپاری
و تجهیز و تکفین تو از دست وی خواهد شد حالا منتظر بودم الا نیکه ماکلام
مکنون است شمار امید هم پس مرا از لذت عرفان آشنا کرد عنائیکه بحال
مبذول فرمود بزبان نمی آید و طاو نیکه بن بخشید بتحریر نمی گنجد اسمش
دریافت کردم فرمود زاهد سجستانی شجره پیران طریقت طلب داشتم گفت
الله محمد مدار و زاهد ارشاد کرد که هادی ما اویسی مشرب بوده است
از باطن رسالت پناهی صلی الله علیه وآله وسلم تربیت یافته بظاهر
احتیاج پیرے نداشت الغرض وصیتی کرد که قدم در بیخانی و خود بیاد
الهی مصروف شده رخصت حق از جهان برست انا لله وانا الیه
راجعون. چون بعد تجهیز و تکفین برای صلوة جنازه قیام نمودم چنان
معلوم شد که جماعتی کثیر آمدند اکثر در شریک نماز شد بعد سلام حسب وصیت
قبرش در انجا کردم و باز بر جای اقامت خود رفتم و اکثر اوقات بر تربت
اقدس برای فاتحه رفته فیض حاصل نمودم و ابواب برکات بر من
مفتوح میگشتند از آن روز لذت فقر حاصل گشت و از چاشنی عرفان کام
جان شیرین شد حضرت زاهد سجستانی ولی بود کامل یکی از خلفای حضرت

قطب المدار قدس سرہ و سال رحلتش ہشت صد و نود و ہشت بودہ است
و شیخ عین الدین قدس سرہ بزرگے بود صوفی و باخدا صاحب کرامات
از تصانیف منیفش چند ملفوظ بمعاینہ راقم السطور گذشتند در کمال علم
بعہد خود ہمسری نداشت در سنہ نہصد و پنجاہ و ہشت بماہ ذیقعدہ
از ین دار مکافات رحلت فرمود و مرقدش در ردولی ست

ذکر حضرت سید صدر الدین قدس اللہ سرہ العزیز

سید صدر الدین ولی مامور بتوطن جونپور شد وقت رخصت حضرت قطب المدار
فرمودند کہ ترا از مذہب پاک امام اعظم ابوحنیفہ کوفی در مذہب الٰہی آوردم
و آئینہ محمد صلے اللہ علیہ و آلہ وسلم بدست تو دادم دیوانہ و مجذوب در کوچہ گرد
خواہی زیست تا لباس فانی بخلعت ابدی پیوندد

ذکر حضرت یوسف وتاد قدس اللہ سرہ العزیز

حضرت محمد شریف یمنی رحمۃ اللہ علیہ از حضرت بشیر فاروقی نقل میکنند
کہ یوسف اوتاد مردی بود صالح و باخدا در اوائل حال بکسب کمال میکوشید
وقتیکہ حضرت قطب المدار در تجدید دید از اوشان بیعت حاصل کرد

ولعنایت و عاطفت پیر خود بمراتب علیه فائز گشت واز دستار خلافت نیز مفتخر شد وبسا صاحب تصرفات بوده است او یکے از کملاء عصر بود احوالش در اکثر کتب متداوله دیده شد وفاتش در سنه نهصد ودو شصت است

مرقدش در بخارا است

ذکر حضرت طاهر قدس الله سره العزیز

صاحب کرامات ظاهر سید طاهر قدس سره از قطب المدار مفارقت نکرده بعد از هفته و یا ماهے یک کف برگ نیب که تلخ ترین درختان هندوستان است خشک کرده بخوردی بعد از چندے آنرا نیز گذاشته قبر شریفش بملک عرب است

ذکر حضرت شاه عبد العزیز شعری قدس الله سره العزیز

حضرت شاه عبد العزیز شعری قدس سره میفرماید که من شبے بر تربت حضرت نجم الدین کبری رحمة الله علیه معتکف بودم و بدرود خوانی مشغول شدم درانحالت بزرگی ظاهر گشت واز ما فرمود که بیداری شب و حافظی چگونه است گفتم بایصال ثواب واز اهل قبر از روے دارم که فیض روحانی

حاصل کنم و سعد نسبت از قطب المدار اویسیه گرفته بکام خود فائز شوا از
ایشان عرض نمودم که کدامی بزرگ اند و از مقامش مطلع نیم چگونه بخدمتش
خواهم رسید گفت ولی است مشهور در سواد اعظم جهان و معروف در زبان
قدسیه سلیش بلخ حاصل خواهد شد از فیض عامش خود را مشرف کن من از انجا براه
رہے پیش گرفتم و بعد طے مسافت در بلخ رسیدم در انجا حضرت قطب المدار
تشریف داشته بودند از فیض مقدمش مفاخرت و ارین حاصل نمودم
و احوال آن شب عرضداشتم فرمود او نجم الدین کبری بوده وی نیز اویسی
مشرب بوده است الغرض مدت دراز بخدمت سامی رفیق سفر ماندم فتی
فرمود که تو بملک ایران برو چنانچه من با ایران یک زمانه سیر نموده باز
بروم آمدم و از قدمبوسی شیخ افتخار کونین حاصل نمودم مدام بحجره تشریف
ارزانی فرمودی و در حجره در بسته شدی میان ظهر و عصر افاده عام میفرمود
و عالمے ازان جناب فیضیاب شده است اوصافش از حیز امکان
بیرونست و صفاتش از احاطه عقل افزون عبدالعزیز شعری قدس سره
یکے از خلفا حضرت قطب المدار بود فیضیاب از وے عالمی ست و خرق
عادات و کمالات باهرات بسیار از وے بوقوع آمده مرقد اطهر در
ملک مالوه است و فاتش در سنه هشتصد و پنجاه بماه محرم الحرام گشته
گروهیست که آنرا شعری مداری مینامند و هنوز فیض و تصرف آن سلسله جاریست

ذکر حضرت سیّد راجی دهلوی قدس الله سره العزیز

حضرت سیّد راجی دهلوی روح الله روحه از حضرت دهلی بمکنپور آمده بخلافت حضرت قطب المدار ممتاز گشته مرخّص بوطن شد صاحب خارق بود مزار او در دهلی است

ذکر حضرت مولانا فخر الدین صوفی قدس الله سره العزیز

از مکتوبات حضرت مولانا فخر الدین صوفی معلوم گشت که حضرت قطب المدار قدس سره وقتیکه از سیر ما وراء النهر بمکنپور تشریف برده مریدان و معتقدان آنجناب صاحب کمالات همراه بکثرت بودند بعضی از انها تجرید و تفرید اختیار کرده بخدمت شریف کسب و کمال حاصل مینمودند و هر روز خلقی بر وی گرد آمده کامیاب میشد مدام بر چهرهٔ انور برقعهٔ اطهر فرو هشته داشتی و بعض اوقات بضرورت نقاب برداشتی حاضرین مغلوب الحال و هراسیمه میشدند بنابر شرع شریف برقعه پوش ماندی روزی آنحضرت بر لب دریای اتک تشریف داشت سوداگری مال خود بر کشتی بار کرده ناخدا کشتی براند زورق در ورطه غرق افتاد حتی که در ته آب رسید دهقانی بر لب دریا بغرضی رفته بود

این واقعه دید شور و فریاد برداشت و ازانجا گریخته بر آستانه مبارک رسید و عرض حال کرد حضرت قطب المدار مشتے خاک برداشت وحواله اش کرد و فرمود که بدریا بینداز دهقان خاک را بدریا بانداخت کرمعاً کشتی بر آب پدید آمد و بر کنار رسید این تاجر گبر بود بحضرت حاضر گشت و همراهیانش نیز با در فتند و از عقائد خود مع رفیقان تائب گشته همگی بحلقه اسلام در آمدند الغرض من مدت بست و پنج سال بسایهٔ عاطفت حضرت آسوده ماندم و کرامات عجیبه و غریبه هر روز بمعائنه می آمدند روزے ازما فرمود که شما را بهندوستان رفتن لازم است و من نیز از عقب می آیم آخرالامر بهندوستان راهیے شدم و در هند رسیدم بعد چند روز خبر آمد حضرت ممدوح بهند مشتهر گشت بخدمتش حاضر گشتم تا نوقت خرقه خلافت ما را عطا فرمود و از نعمائے بے زوال سرفراز ساخت از کمالاتش یکے آن بود که احتیاج اکل و شرب نبود ولباس کهنه در نگین نمے شد و گاہے حاجت شوب نه افتا دے و وقتیکه از فرقه ضاله دوچار شدی اکثرے بحلقه اسلام در آمدے وقتی در نواحے نیشاپور رونق افروز بود در انجا لعبتے بحلیه زیور آراسته و از زر و جواهر پیراسته بود و خلقے بموسم برشکال حجوم کرده جمع میشدند

و ویرانی پرستیدند و آنرا و زرار و زنو روز میپرستیدند حضرت قطب المدار عبد الله مصری را که یکے از جانبازان خاص بود درانجا فرستاد و گفت که خارے از خار مغیلان گرفته در دست لعبت سنگی خلانیده واپس شوی چنانچه وی همچنان کرد دستش موم شد و خار پیوست گردید عبد الله کار خود کرده باز آمد صداے از لعبت برخاست و در زمین غرق شد این کار از حرکات شیطانے بودنه لعبت سنگے کفار رانیز از سراغ رسانی معلوم گشت برهم شده بالصوب که عبد الله واپس آمده بود جستجو بهم رسانیده همگی فریاد و فغان کرده نزد میپرستیدند و باهم میگفتند که از سحر معبود ما شخصے کشته است یا منتقل بجاے دیگر کرده غضبناک بر فرودگاه شاه رسیدند حضرت قطب المدار از در حجره بیرون آمده از ان مردمان مخاطب شده فرمود که چه ضرری رسیده وچه آفتے برپا شده از انجمله مردمانیکه سرغنار آن فرقه ضاله بودند گفتند که شخصے از شما افسونے کرده معبود ما را بیهات در زمین غرق نموده در ینجا مخفی شده است حالا از وی قصاص می خواهیم حضرت فرمود معبود بغرق نمی آید و انتقال نمی کند و کارش هلاک شدن نیست بیچ فهیم شما تعجب است و میبینید که سنگ را معبود قرار دادن و بیجس و حرکت را

قادر داشتن و او را پرستیدن و از وے حاجت خواستن و به
چنین بیچارگی متصف نمودن بجز نادانی و جہالت چہ توان گفت ازین
پند و نصائح غضب آنہا فرو نشد و و بالا گشت حضرت موصوف
دید کہ از سیاہی قلب و ایشان نصیحتم اثر نمی کند و بہ ظلمت کفر اینہا را
راہے نظر نے آید ناچار از چہرۂ انور برقعۂ اطہر بر داشت و فرمود کہ معبود
از چون و چرا معرّا و منزّا تر است و او مخلوق نیست بلکہ خالق مطلق وحدہ
لا شریک لہ ذات اوست و ہر چہ بنظر آید ہمہ آفریدہ اوست و من محض
بندہ ایم مامور بامر اللہ تعالیٰ تبلیغ احکام الٰہی بر من فرض بمعاینۂ انوار
تجلی بیکبارگی کہ از رخ مقدسش تابان شد ہمہ یکبارگی سر بسجدہ شدہ
بیہوش گشتند و خشم و غضب و معبود خود را فراموش نمودند حضرت
شاہ چند کسانرا از ہمراہیان خود حکم داد کہ تکبیر گوئید و قتیکہ صدای اللہ اکبر
بلند شد بہوش آمدند و ہمگی خالق مطلق جل عظمتہ را واحد یقین کردہ مشرف
باسلام گشتند ہمچنان تصرفات ہر روز از انجناب صادر مے شدند
اگر اندکے ازان بنوک قلم آید دفتری نوشتہ شود و بسیار طول گیرد حضرت
مولانا فخر الدین یکے از خلفاے حضرت قطب المدار عاشق جمال
باکمال بودہ است احوالش نقل میکنند کہ سید زادہ بود و در تبحر علم

همسری نداشت وطنش بیلغار صایم الدهر وقائم اللیل بود ویرا
کاملان فخر الدین ابرار نیز گفتند ووفاتش بماه ذوالحجه در سه هشتصد
گشته مرقد اطهر افغانستان است وهنوز فیض تصرف جاریست

ذکر حضرت بهکارین قدس الله سرهما العزیز

شخصین مجذوبین بهکارین که هردو مجذوب ومحبوب حضرت علام الغیوب بودند خوارق عادات وکرامات این هردو عزیز بسیار بظهور پیوست هرکه بخدمت این هردو عزیز مشرف میشد بے اختیار تارک شده مجذوب میگردید این هردو بزرگوارین بعد از مشرف شدن بارادت وخلافت حضرت قطب المدار صاحب جذبهٔ قویه گشته اند یکے از انها در قنوج آسوده ویکے در مکن پور مشهور

ذکر حضرت مظفر حبشی قدس الله سره العزیز

حضرت مظفر حبشی قدس الله سره امیرزاده بود از امراے حبش روزے بشکار رراه صحرا پیش گرفت واز همراهیان دور افتاد دران وادی شخصے را دید بصورت درویشانه ودر معنی از طریقت

کبیرا منیرا علا لایشیل نهایة تصة الاذکار
علی ما شاع شیوعا ضیاءا وبضیاء الغمام قطام
واستنارة وذاع ذیوعا ضیاء من غمام
آلاء وامه ولحما نسجا عنا من عنادة
ببعل کریم التومنین رؤف رحیم
حبه باب الرحمن من جعل کان
ارمیا وجعله یوم لا ینال الفنس
انفس شیئا شفاعة لا لانا منا وامنا
علی مقامه الاولیاء واولیاء الله من اختار
لے فهمها انسلاف فی سلک اسلها
استمساک بالعروة الوثقی
نقلا استعصام لها وعلی وافضل الصلوات
لا انفصام لها واولی واکمل التحیات
الطیبات علی سید الاوائل
الزاکیات علی حبیب الاعاظم والاکابر
الاوائل والاواخر وحبیب الاعاظم والاکابر
دلیل الدلائل فی لیل الائل

[illegible]

ولما خلق الله نوره رحمة
للعالمین ظهوره فضله علی انبیاء الله
ورسله القیوم کفضل الشمس علی
سائر النجوم احمد مجتبی محمد مصطفی
الذی اخرجنا من الظلمات
الی النور وادخلنا فی جنات
الغفور وعلی آله الطاهرین
واصحابه الراشدین الذین طهروا
ذو الجهالة عن صفحات
خواطر الجهلاء وطمس رسوم الضلالات
عن طبقات ضمائر السفهاء
ورحمة الله الوفاء وبرکات
صنوفا علی عبادة الصالحین
اخلصوا لله الدین حنفاء وعلیهم
استقاموا سیما علی رسول الذین
فالوس بنا الله استقاموا فاذوا لعطاء
اهل

بیگانہ آن درویش ظاہر کرد کہ کیمیاگری ہستم و قوتے دارم کہ بساعتے
انبار زر سرخ بزور دہوسی طیار میکنم ہمچو سخنان ابلہ فریب دلش ربود
چندانکہ شکار کردن ملتوی داشت و بوسے گفت کہ حضرت چندی
بخانہ ما تشریف ارزانی فرمائید او گفت من از صحبت امرا محترز
میباشم بخانہ تو چگونہ روم شما را نیک طینت انگاشتہ مکالمت کردم
ورنہ حاجتے نبود مظفر ہمراہے او اختیار کرد او گیادی بود نہ درویشی
وبہ کیمیاگری نقد و جنس انچہ کہ میداشت بلطائف الحیل بقبض خود
کرد و او را مغالطہ دادہ بصحرا گذاشت و خود از نظرش غایب گشت
پس آنرا غیرتے چنان گرفت کہ بدار الامارت مراجعت نفرمود و
بتلاش کیمیا سیاحت ورزید روزے بحالت تشنگی سراسیمہ شدہ
در باغے بتلاش آب رفت شاہ عبد الغنی قدس سرہ خلیفہ
حضرت قطب المدار قدس سرہ نیز در انجا بسایہ درخت تشریف
میداشت از نہایت شفقت او را آب نوشانید و پرسید کہ
از کجا آمدہ و کجا خواہے رفت جواب داد کہ شمارا ازین چہ کار
ہر جاکہ بخاطرم گذرد خواہم رفت مکرر دریافت نمود جواب داد
اگر دانستے کہ مقصد برآری بوساطت شما خواہد شد البتہ مضائقہ

نبود که از راز دروے و از آمد و رفت مطلع ساختے فضول افشار
راز کردن سود ے ندارد شیخ کلمات از ان طفلک هوشمند
بشنید دلش بهم بر آمد زمانی سر بجیب تفکر برد و باز مبتسم شده گفت
ای عزیز کیمیا آموختن میخواهے گفت بلی شیخ ویرا بهمراهے خود
بوضعے برد و فرمود ظرفے آهنے بیار و رصاص ابیض در وے
بگذار و بر آتش نه او همچنان کرد شیخ چند برگ از درختے گرفته در وانداخت
نقره خالص گشت مظفر بغایت شاد شد باز فرمودش و آهن هر قدر
که خواهے مهیا کن و گرم کرده هر برگ و هر شئ که طبع تو خواهد بر وے
بپاش زر سرخ و سیم خالص خواهد گردید او همچنان کرد حسب الارشاد وے
بعمل آمد ازین کرامات عجبی پیدا گشت و خیالاتش مبدل شد و التماس
نمود که خواهشم محض ناقص بود مرا از کیمیا هرگز هوسے باقی نماند
آن هیچ است شیخ فرمود حالا چه میخواهے گفت آن میخواهم که از وے
مثل آنجناب بزبانم تاثیرے پیدا شود شیخ از وے راضی و خوشنود
گشته نزد خود طلبید و لعاب دهن شریف در دهنش انداخت حجابیکه
سدّ راه او بود دفع گردید و همه حالات طبقات ارضی و سماوے
بر وے مکشوف گشت و از جذب عنایتش کامل اکمل شد

وشمسی رفاقت گردید منظور داشته بر خانه اش تشریف ارزانی فرمود

وازو والدینش او را اجازت دهانیده بهمراهی خود گرفته سیر وسیاحت

فرموده بخدمت اقدس پیر و مرشد خود حاضر شده مظفر را بنظر

گذرانید حضرت شاباش فرموده بر حسن سعیش که با دمیذ دل کرده بود

جزاک الله خیرا فرموده او را چندی در خدمت داشته از دستار

خلافت ممتاز نمود و بکمال عاطفت وقتیکه شیخ رده بود حضرت شدی

وے را مظفر کیمیا فرمودی بعضے مظفر حبشی میگویند و بعضے مظفر

کیمیا مینامند در بنگاله آسوده است و فاتش در سنه هشتصد و هشت

وده شده است فیض و کرمش تا حال جاریست و مریدانش آن

طریق طریقه الیست که تا وقتیکه تارک النوم نشود بر جاده افاده

راه نیابد و حضرت شاه عبد الغنی قدس سره نیز در سنه هشتصد و هفت

و نه سیر بعالم ملکوت فرمود مزارش در نواحی کلکته واقع است از

در المعانی

ذکر حضرت شیخ محمد جهنده قدس الله سره العزیز

حضرت شیخ محمد جهنده قدس سره که مظهر خوارق عادات و عجائب

حالات بود چون هنگام رخصت وے لعبوب بداؤن حضرت قطب المدار فرموده که از اهل آندیار اگر بما نتوانند رسید بشیخ محمد توصل کنند که هر چه از شرف ماست بعد از فوت من و دی همین شیوه منظور است که هر که بزیارت مدفن وے رسد گویا بکن پور رسیده باشد در قصبهٔ بداؤن خوابگاه دارد

ذکر حضرت شیخ ابو نصر مکی قدس الله سره العزیز

از مکتوبات حضرت شیخ ابو نصر مکی منقول است که من و حضرت شیخ بقاء الله مانند رانی هر دو باهم از کمال شوق بتلاش مرشد از وطن خودها بیرون رفتیم و در هر دیار و امصار تفرج نموده هر روز راهے پیش گرفتیم و با نفاس ذات بابرکات اکثرے از بزرگان سعادت نیاز حاصل کردیم روزے باتفاق حسنه بصحراے از حافظ شیخ بقاء الله رومی ملاقی گشت از دریافت حال حالتے با خودها اظهار شد کیفیش مثل ما بود بادیگر مصافحه کردیم و کلاه اخوة نیز یکے با دیگری بر سر گذاشتیم و عهد بستیم که انشاء الله تعالے رفاقت خواهیم داشت الغرض راهے شدیم چون بموضع رسیدیم براے ناشته منزل کردیم

درانجا کحالی بود مشهور و معروف چشم نابینایان را دوا میکرد
بهجوم اعمایان بر درش همی شد یکی از نابینایان ویرا ملامت
کنان میرفت و میگفت که کاش زردار بودمی تا بینا نشدمی دهر
حاجتیکه داشتی از زر بر آوردی ع بی زری گردمن انچه
بقارون زر کرد * کدرویشی پدید آمد و بر حال ضعیفش رحم خورد
و پرسید که حال چگونه است گفت ظاهر است عیان را چه بیان
فرسوده حالا شکایت کرا میکنی گفت زر فرمود زر را توجه کرده گفت
من صلای کمال حکمت این کحال شنیده بهزار مشقت بدرش
رسیدم و بخدمتش حاضر گشته دستهایش را بوسه دادم و عرض
داشتم که علاجم کن وی گفت ضرور مگر چندین درم خواهم گرفت
من که با بیزری رفیق بودم ظاهر نمودم عدم التفاتش و جفای
ملازمانش دلم پاره پاره کرد این بگفت و زار نالید که ای آه چشم
روشن بودی در زیجانه آرزوی ای وای بی بصری از رفتن
پایم شکسته وه که مجبوریم بر خاک ناکامی انداخته و ما هر سه کس از درد
این ماجرا هی دیدیم آن بزرگ فرمود که هیچ نالی ببین که آفتاب
بر فلک کجا رسیده و چون باوج سما رخ کرد چشمانش روشن شدند

کچال درین ضمن بخدمتش حاضر گشته معذرت خواست که ای محبوب
رب و دود معاف فرمائید آینده از طمع زر احتیاط خواهم داشت
شیخ سرمهٔ از سرمهٔ عرفان به نیم نگاهے در چشم کچال درکشید کحل البصر
چه کحل البصر خدا بینی بود که نور بصیرت حقیقت بخشید و مستغنی المزاج
گردانید بزرگی خوب گفته شعر آنانکه چشم مست بصد حیله و افند
سنگ را ولی کنند و مگس را هما کنند ❊ همین عبارت است الغرض آن
بزرگ ره نورد شد و مایان نیز در عقب ش دویدیم و در جستجو شدیم
که بطریقهٔ از ایشان بیعت حاصل کنیم چنانچه یک زمانه بخدمت اشرف
بسر بردیم اکثرها کرامات هر روز از آنجناب به نظر همی آمدند آخرکار
بتوجه حضرت بحلقهٔ بیعت در آمده مدتے در سایهٔ عاطفت ماندیم وقتے
حضرتم ارادهٔ حج فرمود دران سفر عجیب کرامات از وی بظهور پیوست
در اثنائے مسافت روزے قافلهٔ حاج سراسیمه گشت شیخ پرسید
چه شده کسے از اهل قافله بیان کرد شیر شخصے را کشته است و او را
همی خورد و از صولتش جرأت کسے نمی افتد که وے را هلاک کند و از
معرض هلاکت همه را نجات بخشد شیخ این ماجرا شنید و نزدیکش
رفت و گفت ای حیوان باین حاجی چه کردهٔ شیر سر پیش وی انداخت

ولرزان شد شیخ استخوان و پوست وغیره هرچه از خوردنش باقی مانده بود
یکجا کرده و ردائے مبارک بر وے گذاشت وگفت ای حاجی
در سفر مکه معظمه راه آخرت پیش گرفتے اینچنین نخواهد شد برخیز و در سعادت کوش
آن مرده بجان ریخته پوست و استخوان بمشیت ایزدی زنده شد شیخ
دران سفر شیر را مرکب خود گردانید اهل قافله را ارادتیکه بآن شیخ بود
در بیان نگنجد دران زمان حضرت قطب المدار نیز براے حج مکه معظمه
حاضر شده بودند در عین طواف شرف خدمتش حاصل گردید بعد
فراغ حج بیت الله اتفاق حصول شرف ملازمت حضرت سید
بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس سره مدتے ماند
و سعادت گوناگون میسر گشت روزے اشارة از حضرت یعنی از
جناب محمد ذکریا ملتمس شد که این سعادت کیشان را از خرقه خلافت سرفراز
کردن زیبا است چنانچه بخیال ادب التماس کرد که اگر از دست
حق پرست حضرت چنان شود خوب باشد حضرت قطب المدار در
حلقه خلافت از کمال مکرمت شامل فرمود و براے هدایت خلق الله
بهر همه را فرمان کرد مخاطره در خاطر ها گذشت که چنان نشود که فرداً
فرداً مامور سے ماجا بجا گردد حضرت قطب المدار بر خطره ام

مطلع شده ارشاد کرد که یکجا ماندن شما مضایقه ندارد چنانچه اجازت
گرفته رخصت شدیم و زمانه بمنوال بسر بردیم حضرت محمد
زکریا ختنی قدس سره در احوال سیر خود کتابی موسومه بحر المعاد
در تصوف نوشته است و از حضرت ابو نصر مکتوبات هستند
در کمال لطافت مضامین معرفت حق تبارک و تعالی مزار پر انوار
حضرت محمد زکریا ممدوح در کوهستان چاپن شنیده میشود بعضی
بر آنند که در نواحی بغداد است والله اعلم بالصواب و مقابر
آن هر سه بزرگان یعنی حضرت ابو نصر مکی و شیخ بقاء الله
مازندرانی و شیخ بقاء الله رومی که اینها را اصحاب ثلاثه
مینامند در ایران آرامگاه دارند وفات شان در سنه
هشتصد و چهل و یک بوده است سال ترحیل اوشان یکی
بوده عجب اتفاق میسر شد

ذکر حضرت شیخ مطهر قدس الله سره العزیز

حضرت شیخ مطهر قدس سره از جمله خلفاء ریک کف برنج قوت خود
ساخته مدت مدید در سفر ملازم رکاب سعادت شاه بدیع الدین

بود چین توجه بہند چون قطب المدار بما وراء النهر رسیدند
ویرا فرمودند که تو همین جا باش که از تو بمشام ما بوئے طعام میرسد
چون مفارقت نتوانست کرد بدان کف برنج نیز تبرک داد

ذکر حضرت سید عبد القادر ضمیری قدس الله سره العزیز

حضرت حافظ یوسف مدنی مرید و خلیفه حضرت ثوبان حلبی
وے مرید و خلیفه حضرت سید عبد القادر ضمیری وے مرید
و خلیفه حضرت سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار
رضوان الله علیهم اجمعین در بحر المعارف آورده که فقیر
بعد حصول علم بتلاش مرشد در نیمروز رسید و از حضرت
نور الحق سهروردی استفاده بیعت خواست وے فرمود
که نصیب تو از حضرت ثوبان حلبی است و آن بملک شام
افاده خلایق میفرماید حسب الارشاد از انجا راه ملک شام
پیش گرفتم و در شهر حلب رسیده سعادت ملازمت دریافتم
چنانچه مرا در حلقه بیعت داخل فرمود و در خدمتش مدتے حاضر
مانده شرف سعادت حاصل کردم و مرا اجازت بیعت

از خاندان عالیه مداریه زاد الله شرفًا و تعظیمًا فرمود و خوارق عادات
از او شان که معائنه کرده ام ان شاء الله بعضے از انها بطور اختصار
در فصل هشتم تحریر خواهم کرد و تصرفاتش همچنان هر روز بنظر می آمدند
که از حیطه شمار بیرونست اکثر اهل الله بمکتوبات خود نام نامیش
ثوبان عماد جلبی و برخی ازان بر عماد جلبی اکتفا نموده مقامات
ارجمند داشت المختصر در سنه هشتصد و نود و یک ازین
دار مکافات رحلت فرمود حضرت سید عبد القادر ضمیری سید
زاده بود از اولاد امجاد حضرت امام موسی کاظم رضی الله عنه
استفاده بیعت و خلافت از حضرت قطب المدار داشت
ولی اجله روزگار بوده است خوارقش درج صحائف اند
مثل محمد شاه قادری که در کتاب تذکرة الحقیقة و دُرّ المعانی
وغیره ذکر کرده و وفاتش ~~در سنه~~ هشتصد و پنجاه از هجرة النبی صلعم
بوده است مرقد اطهر در سنگلدیب شنیده میشود والله اعلم
بالصواب حضرت یوسف مدنی معقولے بود اکثر تصانیف
در علم معقول بزبان عبری و دیگر زبان میداشت وقتیکه بیعت
از حضرت ثوبان جلبی حاصل کرد مناظره بمیان آمد آخرش
بر بحث خود نادم گشته همه علم را نسیًا منسیًا نمود و در علم معرفت

سعی فرمود یکے از کملاء عصر شد در سنہ نہصد و ہشتاد بہ تاریخ
ہشتم ماه ذوالحجہ ازین دار مکافات رخت ہستی بر بست

انا للہ و انا الیہ راجعون

ذکر حضرت قاضی سید خاصہ قدس اللہ سره العزیز

حضرت سید خاصہ قدس سره را حضرت قطب المدار درون خاصہ میفرمودند در القاب وے قاضی محمود مرقوم ساختہ صاحب شریعت و سالک طریقت و واصل حقیقت علیا مالک ادمنہ فیہا حاکم خطہ ہر اریخ وارث انبیا قاضی خاصہ احفظہ اللہ تعالے بما اخص اولیاء مرید مقبول محرم اسرار خوندگار قدس سره

ذکر حضرت عبداللہ قدسی قدس اللہ سره العزیز

حضرت عبداللہ قدسی قدس سره بزرگے بود یکے از خلفاء حضرت قطب المدار قدس سره کمالاتش و خرق عاداتش مشہور زمانہ اند از انجملہ یکے آنست کہ در اوائل حال بعد افطار

روزه نفل هر روز بلا شرکت مسکینے لقمه نخوردی واگر کسے نیامدی
گرسنه ماندی مسافرنوازی را بسیار پسند فرمودی ودر غریب پروری
بسا کوشیدی امیرزاده بود یکے از امرائے ایران شاه بو علے
مدنی بن قاضی نورالدین مدنی مرید و خلیفه وے بود در مکتوبات
خود آورده که حضرت مخدومے شیخ عبیدالله قدسی رحمة الله علیه
در تجرید وتفرید یگانه وقت بود وبسا صاحب کمالات و پابند
شرع متین حضرت خاتم النبیین صلعم بدرجه غایت بود روزے
یکے از بندگانش بوجهے ترک نماز جماعت کرد ازوی ناخوش
گردیده فرمودند و توبه واستغفار بعمل آرد و ترسیده در حجره
سه یوم بیکپا ایستاده ماند وبگریه وزاری بسر برد پایش ورم
کردند وقتیکه ضعف بیطاقتے از حد در گذشت رسنے در سقف
حجره آویزان کرد و بدستیاریش تمام شب بپا مانده گریه وبکا
همیکرد شیخ برینحال واقف شده تشریف آورد و فرمود توبه
تو بجناب احدیت قبول شد و دستش گرفته بمقصوره خود برد
وتسلی فرمود وگفت اے عزیز تابع نفس بودن وغفلت از
کیدش ورزیدن ودم درویشی زدن از دائره فقر دور است

معمولش بود که در اوائل از مریدان خود مشقت شاقه همی گرفت هر که ثابت قدم ماندی وی را بخدمت خود داشتی و از نعمت غیر مترقبه مالامال فرمودی و هر که حاجتی پیش وی بردی فرمودی که با مهمانان و مسافران و مسکینان و طالب علمان دینیات مسلوک شوید و از اوشان همت خواهید ان شاء الله تعالی بمقصد خود خواهید رسید شخصی عرض کرد که چنین استطاعت ندارم که بذل مسکینان کنم فرمود که بمسافرخانها رفته هر روز سبوچها از آب پر کنید وی چند روز همچنان کرد ببرکت ارادتش ستارهٔ سعادت باوج ترقی تعلی پذیرفت و یکی از اغنیا شد و در سخاوت نامش نامی گردید اکثر کراماتش درج صحائف اند نبذی ازان ذکر کرده شد وفاتش در سنه هشتصد و شصت و هشت گذشته ماه جمادی الاولی بود که سفر اخروی پیش آمد مزارش در گجرات است عمر شریفش یک صد و چهل سالگی بوده است ٦

ذکر حضرت اسمعیل خلجی قدس الله سره العزیز

حضرت اسمعیل خلجی ابن حضرت ابو داؤد عادل خلیفه حضرت

قطب المدار قدس اسرارهم در اوائل عمر استفاده علم از حضرت
مولانا عثمان غزنوی نمود و بعد از فراغ علم بنظر سیاحت مسافرت
اختیار فرمود رفته رفته با نطاکیه رسید و بمقامیکه اقامت ورزیده بود
بآن خانه آتش در افتاد و لوائر نار اشتعال پذیرفت و از هر جانب
راه مسدود شد اسمعیل روی بهلاک نهاد و چنین همت و جرات
ازان میان کسے را دست نداد که وے را ازان مهلکه نجات
دادے دران صعوبت نهایت سراسیمه بود که درویشے
نعره بزد که اے مردان سعی بکار برید و او را از آتش بر آرید
مسافرے هلاک میشود ازان میان کسے گفت تو چه کنی که دیگر
انراهدایت نمائے شیخ ازین جواب بهم برآمد و در آتش فرو رفت
ودستش گرفته [illegible] از سوختن نجات بخشید
بیمن قدمش آتش منطفی گشت و مردم ازین کرامت متحیر گشتند
و عرض نمودند که از اسم مبارک آگاه فرمائید گفت محمود مازندرانی
میگویند کسے پرسید که در ابتدائے آتش چرا سعی نکردی و سرد
ننمودی گفت مشیت ایزدی چنین بود القصه حضرت اسمعیل
بهمراهش در کشمیر رسید و بآن مقام که حضرت قطب المدار تشریف

تشریف میداشتند چنین تمنا ز آستانش فرسود و بتوسل آنجناب سعادت بیعت حاصل نمود حضرت نظر توجه باو مبذول فرمودند و از خرقهٔ خلافت نیز ممتاز نمود و بعد چندے برائے ہدایت خلق بملک جنوب مامور فرمود آن یکے از مشایخ کبار بوده است وفاتش در سنه هشتصد و هشتاد و شد مزار پرانوار در ریستان بنت نشان واقع است از مخزن الاسرار

ذکر حضرت شیخ عبد الواحد قدس الله سره العزیز

حضرت نوح اصغر مقصود آبادی که مدفنش در مقصود آباد شنیده میشود روزے از حضرت شیخ عبد الواحد خلیفه حضرت قطب المدار پرسید که حضرت شاه لطف الله عابد گاہے مصروف بکار دنیا شده است گفت مرد صالح کمتر مثلش دیده شد چنانچه احوالش اینست که در ابتدائے سن شعور بعد فراغ علم شبے بعالم رویا ویرا حکم حضرت رسول اکرم صلے الله علیه وآله وسلم شد که ای لطیف نزد قطب المدار رفته سعادت کونین دریاب و از فیض صحبتش لطف حیات حاصل کن غرضکه صبحش از بستر خواب

برخاسته باشتیاق حضرت قطب المدار ره نورد شد تا جری
از وے ملاقی گردید واشترے با ورقار حواله اش کردبان
سوار شده در تیمرو زرسید بآن زمانه حضرت ممدوح در آن
ولایت برائے ہدایت خلق بامر الله تعالی مامور بود این
جوان ہم بخدمتش حاضر گشته ابواب مرحمت والا بر خود
مفتوح ساخت معمولش بود که بعد اوقات منضبطه خموشش
مسدود ودوزانو درگوشه نشسته ماندے وازکسے ہمکلام نشدی
واگر کسے چیزے پرسیدی جوابش دادے وقتے از نظر
کیمیا اثر حضرت قطب المدار حالت وجد بر وے طاری شد
ومدہوش گردید آخر بحلقه بیعت آمده بخدمتش حاضر ماند وقتیکه
جوش معرفت غلبه کردی وستی وبیباکیش از حد درگذشتے
رفیقانش حسب وصیتش در حجره بند میکردند وچون بسلوک
آمدی باز بهمون وطیره گذراندی در مدت قلیل بحسن سعی خود
بزمره خلفائے نامدار حضرت قطب المدار نامے شد از فیض
صحبتش اکثر تارک الدنیا گشته بکوچه فقر قدم انداز
گردیده اند وبمراتب علیه فائز شده اند وے در مدت العمر

کمتر سیاحت فرموده زمانه که برفاقت حضرت قطب المدار بسفر بسر شده
بسر شده ور نه مدام منزوی ماندی و قتیکه از خدمت حضرت
خوندگار جدا شده به نجف اشرف مخفی گردید ازان زمانه درین
ایام حسب الطلب حضرت آمده است کمتر باکل و شرب
متوجه میشود و لباسیکه پوشیده است و قتیکه حاجت شوب
افتادی در آتش انداختی و باز پوشیدی حضرت ازوی
بسیار راضی شده لطف مدار میفرمودند آن مرید از حضرت
شیخ عبد الواحد ممدوح احوالش شنیده مشقت و ریاضت
چنان بر خود اختیار نمود که در بیان نمی گنجد و از کمال شفقت
مرشد خود یکے از اہل معرفت شد انتهی روزے حضرت عبد الواحد
بعبادت الٰهی مشغول بود از [illegible] حاکم شدا و بستم چنان
معروف بود که حاتم طائی بکرم شیخ بازی ملتفت نشد و اصلا
توجه بسویش نیاورد او مکدر گشته بجاے خود آمده و حکم داد که
درویشے را بگوئید که درینجا نباشد سرهنگ فرمان حاکم را بجا آورده
التماس نمود که حکم حاکم ما نیست ازینجا بجاے دیگر زده و نقل فرمودن
مناسب است شیخ گفت او کیست که مرا حکم فرماید این سرزمین

[illegible]

وتمام هستی بدار الحکومت حاکم ماست ازینجا رفتن چه معنی دارد
وی این ماجرا پیش حاکم بیان نمود حاکم خشمگین شده سقط گفت
که زبان از دهنش بیرون شد و از شدت دردش بیتاب گشت
در خاطرش اندیشه راه یافت که این مکافات آنست که درویش
را زبون و ناسزا گفته ام مضا بخدمتش حاضر گشته عفو تقصیر خواست
و رفقایش هم روی شفاعت بر زمین نهادند و بکمال عجز بسفارش
در آمدند فرمود صحت دشوار است اگر از ظلم باز آید شاید صحت
رونماید ازین ارشاد دلش موم شد و توبه کرد و بحالت اصلی
باز آمد و یکی از عادلان گردید احوالش در اکثر کتب مثل
نور الاخیار و شوارق الولایت که در تصوف از تصنیفات
ملا علی وجدی النجی مرید شد در تاریخ آسوده [illegible] وفاتش بماه
سفر روز دوشنبه در سنه هشتصد و هشتاد و نه بوده است و حضرت
شاه لطف الله قدس سره در سنه هشتصد و هفتاد و یک
ازین دار ناپایدار رخت هستی بربست دهم ماه محرم الحرام
بود که این سفر در پیش آمد مزارش در نجف اشرف
واقع است

[illegible]

ذکر حضرت حاجی عبدالنعیم سالک قدس الله سره العزیز

حضرت حاجی عبدالنعیم سالک بن حضرت قطب الدین حسینی قدس اسرارهما خلیفه بود از خلفا حضرت قطب المدار رضی الله عنه صاحب شوکت و حشمت بود همه جاه و حشم خود را برباد داده درویشی اختیار نموده بسلسله حضرت سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار مفتخر گردیده یکی از کملائے عصر معروف شد حضرت قاضی فخر الدین ضیائے که از وے سلسله بیعت و خلافت داشت در رساله خود می نویسد که فقیر نسبت بندگی در خدمت اقدس حضرت حاجی موصوف کمر اطاعت بمیان جان بستم و انواع برکات از انفاس متبرکه اش یافتم کمالاتش بر صفحه قرطاس گنجایش ندارد و مقامات بلندش بتحریر نیاید روزے دربار عامش گرم بود حضار مجلس را فرمود که از حالات حضرت پیر مرشدم واقف هستید گفتند بلے مگر اتفاق قدمبوسیش کسے را از مایان میسر نشده فرمود چشمان خود بندید حاضرین همچنان کردند باز گفت که وا کنید حاضرین مجلس خود را بدربار حضرت

قطب المدار یافتند و بعد ملبوسی حضرت مشرف گشتند وقتی مجمع
مشایخ و مریدین بدربار حاجی موصوف بود ازان میان شخصی
آه سرد کشید شیخ از خادم فرمود که دریافت بکن که اینکس چه گونه
حسرت بر دوے عرض نمود که دوازده حج متواتر کرده ام
امسال مقسوم خراب بود فردا روز حج اکبر است حیف که از نصیب
ازان سعادت افتادم حکم داد که همه حاضرین جلسه غسل کرده
احرام به بندند اصحابش همچنان کردند باز گفت چشمان خود بند
کنید اوشان فرمائش بجا آوردند خویشتن را بمکه معظمه یافتند و همراه
حاجی ممدوح سعادت حج اکبر حاصل نمودند و نیز بعد خاکبوسی آستانه
رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم همراهیش زیارت مزارات
بزرگان دین و از بعض شرف قرابت [illegible] بر داشته در نجف اشرف
رسیدند و بر آستانه مزار اسد الله الغالب جبهه نیاز سودند شیخ ارشاد
کرد که جماعت خاص مردمان براے صلوة چاشت طیار شوید
چنانچه بعد صلوة وقتیکه سلام کردند بمقامیکه بودند رسیدند همچنان
قصص و حکایات عجیبه و غریبه که از وی بوقوع آمده نقل کرد
آنجناب را حاجی عبد النعیم ابرار مینامند دوازده سال از جنس

[illegible]

خوردنی هیچ نخورده از دستے سلسله الست آن گروه را تیمیه ابراریه
میگویند عجیب کرامات در سلسله اش موجود است که هر که از مریدانش
اند کے خلاف آن طریق مے ورزد مجنون میشود و فاتش در سنه
هشتصد و چهل و دو بماه محرم الحرام بتاریخ بست و یک شد
مرقد شریفش به نیشاپور شنیده میشود والله اعلم بالصواب

ذکر حضرت مولانا یحیی ابرار قدس الله سره العزیز

حضرت قاضی مسعود شبانی در کتاب خزینة الابرار مینویسد که در حالت
صغر سنی وقتے بر کنار دریائے ایستاده بودم پایم لغزید و بدریا
غرق شدم که بزرگے دستگیری من کرده ازان ورطه هلاک نجات
داد و وقتیکه بهوش آمدم پایش در افتادم و اسم مبارکش پرسیدم
فرمود یحیی عرض داشتم که اگر اجازت یابم بخدمت باشم فرمود
حالا وقت نیست زمانه تحصیل علم است انشاء الله تعالی بازملاقی
خواهم شد چنانچه من در تحصیل علم مشغول بودم الا زمانی تصورش
از خاطرم نمیرفت و مدتے منتظر وقت ماندم غرض که بعد عرصه سیزده
سال که هنگام دستار بندی فقیر بود تشریف آورد و شریک امتحان شد

و باتفاق رای علما دستار از دست حق پرست وی بسته شد
بعد حصول افتخار این نعمت از والد بزرگوار اجازت رسانیده بهمراهی
خود برده و سیر و سیاحت فرموده بمقام نجف اشرف از حضرت
قطب المدار پیر خود که بآن مقام منزوی بودند بشرف سعادت
خدمت مشرف کنانید و درانوقت حضرت سیبی بدست مبارک
سید اشبت ابن عطا کرد و فرمود که این را ببو بکمال ادب آن را
بگرفتم سیبی چه سیبی که مشام روحم از خوشبویش معطر خوشبوئی
چه خوشبوئی که دماغ جانم معنبر شد لطف حلاوتش هنوز فراموش نکرده ام
حضرت در تبسم آمده فرمود که ای عزیز در جوهر انسان هم طیب
خوش لازم است و اگر این نیست هیچ نیست جز صورت
بکار نیاید و عبا و قبا سودی ندهد بکمال جسارت التماس نمودم
که معرفت حق تبارک و تعالی چگونه میسر آید فرمود ای مسعود
اول خود را بشناس من عرف نفسه فقد عرف ربه و بدانکه
تو کیستی و از کجا آمده و باز کجا خواهی رفت و درین عالم برای
چه آمده خالق مطلق ترا برای چه آفریده است و سعادت
و شقاوت تو چیست اول از اینها آگاهی لابدیست و صفاتیکه

بتواند بعضے ازانها حیوانے و بعضے شیطانے و بعضے ملکے اصل
تو کدام صفت است تا ازینها واقف نشوی بمنزل سعادت
نرسی خوردن و نوشیدن خفتن و فربه شدن و خشم و غضب
ورزیدن صفت حیوانے و حیله و زور و شر انگیزی شیوه
شیطانی اگر ورا طاعت آنها هستے در خدمتش کوش مگر مشاهده
جمال حق تبارک و تعالی در صفات سباع و بهایم و شیاطین جستن
خیال خام پختن است هان بآن اصل که اصل تو از گروه بیست
اگر از حسن سعیت آن صفت بدست آید چه عجب که چشم خدا بینی
که تا ریک کرده روشن گردد و یکے از مخلصان درگاه احدیت
باشے و بآن سنت که پیروی ایشان را بکار خود آرد و در سعادت
ابدی کوش و چنان مشو که اسیر فریب شان گردی و بشقاوت
اخروی رسی معاذ الله من ذلک بدانکه حق تعالی ترا دو چیز
آفریده یکے کالبد خاکی و دیگر روح روح دو قسم است حیوانی
و انسانے حیوانے در تمام جانوران و انسانے مخصوص بانسان
او را به بصیرت میتوان شناخت و نظر ظاهر تاب دیدارش ندارد
او بیچون و بیچگون است المختصر آنحضرت مرا در حلقهٔ بیعت

درآورده به نظر توجه دولت عرفان عطا فرمود مدت چهل و دو سال
در سایه عاطفتش زندگانے کردم و خرقه خلافت هم یافتم کراماتیکه
ازان جناب مشاهده کردم اگر بشرح کوشم دفترے شاید عالمے
ازان جناب فیض یاب است و مقاماتش بس بلند وقتے
برائے سیر ملک حبش رفته بودم با حضرت محمد شاه سیاح خلیفه
حضرت قطب المدار قدس سره ملاقی شدم من گفت میخواهم
که تجهیز و تکفینم از دست تو سرانجام یابد پس بذکر کلمه طیبه لا اله
الا الله محمد رسول الله مصروف شده بحق پیوست خلفایش صاحب
کمالات از وے ماندند مثل شیخ نور محمد باقر که ... اهل
طریق و یگانه بود المختصر حضرت مولانا یحیی ابرار در سنه هشتصد
و پنجاه بماه ربیع الاول ازین جهان سفر آخرت گزید و وفات حضرت
مسعود شبانے در سنه هشتصد و هفتاد و دو بماه محرم الحرام گردید
از تصنیفاتش خزینة الابرار در ذکر بعض خلفائے حضرت
قطب المدار و احوال سیر و سیاحت مرشد خود است

ذکر حضرت زید بن خالد شهسوار فارسی قدس الله سره العزیز

حضرت زید بن خالد شهسوار فارسی قدس سره یکے از خلفائے

حضرت قطب المدار بود خاک پاکش از شیراز است ولادتش
در سنه هفتصد و هشتاد و پنج از هجرة النبی صلی الله علیه و آله
وسلم شد زمانه تحصیل علم بخدمت حضرت مولانا زکریا که از خلفائے
حضرت قطب المدار بود گذرانید تصانیف مستحسنه اش شهرت
تمام وارد مثل هدایت السالکین و مؤید الاسلام که در تصوف بینظیر اند
و از صغر سنی بزهد و تقوی میلے تمام داشت تربیتش و را داخل
از حضرت زکریا شد و سلسله بیعت هم از وے میداشت
از مرشد خود اجازت گرفته بمکه معظمه رسید و از حج سعادت اندوخته
در مدینه طیبه از مزار فائز الانوار حضرت رحمة للعلمین صلی الله
علیه و آله و سلم مشرف گشته روان شد در اثنائے راه بر کوهے
که از آبادی علیحده بود کوهستان [illegible] از انجا برخاسته
برائے سیر روئے زمین متوجه شد در گلستانے رسید که فضایش
دلنشین بود در آنجا قیام درزید و اوقات مبارک باطمینان تمام
بسر مے برد روزے مجذوبے بروے بگذشت و رمزے از رموز
معرفت بمیان آورد چنان حظے دست داد که از انجا هر دو بزرگوار
بکمال اتحاد یکدیگر رفیق سفر بوده روانه شدند و آن مجذوب

معروف سیستانی خلیفه حضرت قطب المدار بود در آن زمانه بجوش
معرفت بحالت مستی بود و بعد چند سال در سلوک آمد پس همدو
رفیق در نیمروز رسیدند و مدتی در انجا بسر بردند روزی
ایشان بمسجدی بودند که دو طالب العلم کامل الاستعداد
یکی مولوی ادریس طوسی و دیگر مولوی عبد المقتدر بلخی حاضر
گشتند و بعد فراغ نماز بکمال خلوص عقیدت و صفای طینت
مودب بخدمت آن پیشوایان ارباب ریاضت و افاضت
سلام مسنون ادا کرده نشستند و استدعای بیعت از ایشان
کردند حضرت معروف از نعمت غیر مترقبه آن طالبان حق را
مالامال فرمود و آن رهروان منازل معرفت رموز آن حقیقت
پایهای آن بزرگ ... شدند برای حصول
سعادت ملازمت حضرت قطب المدار قدس سره که دران
زمانه حضرت با آن شهر تشریف میداشتند حضرت قطب المدار
بدیدن ایشان منبسط گشتند و چندی بخدمت داشتند آخر الامر
مولوی ادریس و مولوی عبد المقتدر در قصبه مندور که در سرزمین
بدخشان است رفته قیام ورزیدند و همون جا وفات یافتند انتهی

از خزینة الابرار وفات حضرت زید بن شهسوار فارسی در سنه
هشتصد و چهل و یک یافته میشود در رهبون کتاب است و مولوی
اورئیس در سنه هشتصد و شصت رخصت اقامت ازینجهان
بربست و صاحب نور الهدایت وفات حضرت معروف سیستانی
در سنه هشتصد و نود و دو نوشته و عمرش یک صد و چهل سالگی تحریر
کرده است والله اعلم و گروهے اند که بآن سلسله خود را منسوب
میکنند چنانچه شجره پیران طریقت شان بآن بزرگوار می پیوندد

ذکر حضرت ابو داؤد زمانی بن خواجه مرقش معشوق قدس الله سره العزیز

صاحب گلزار ابرار حضرت مفتی نور الدین ضیای که یکے از مشایخ
وقت بوده در باب هفتم مینویسد که حضرت ابو داؤد مرقش معشوق
خلیفه حضرت قطب المدار در تصوف کتابے نوشته و دران ذکر
حضرت ممدوح خود آورده در اوائل مدرسی میکرد و طلبه منتهی
بمدرسه اش برائے تحصیل علم از راه دور و دراز حاضر میشدند

و ولادتش در سنه هفتصد و پنجاه است وقتیکه سن شریف
به پنج سالگی رسید والد ماجدش برای تعلیم علم بخدمت
حضرت مولانا عبدالباسط مغربی تفویض فرمود و بزمانه قلیل
از تحصیل علم فراغ یافت هنگام طالب علمی حالتش چنان بود
که گاهی باطفال مشغول بلهو و لعب نمی شد روزی بمدرسه بود
که کودکی ایستاده همی نگریست که حضرت موصوف را تشنگی
غلبه کرد ازوی فرمود که جامی از آب پر کرده بیار وی
پیاله از آب سرد آورده پیش کرد شیخ آب خورده ظرف حواله
اش نمود او بقیه آب را نوش کرد تا آن جماعت که طلبه نشسته بودند
فروتر نشست و هر روز بمدرسه حاضر میشد و الحال برای
خواندن باوستادی [illegible] تفویض کردند معلم سلسله تعلیم آغاز نه
نهاد روزی از اوستاد خود سوالی ازان تعلیم که از طلبه هر روز
می شنید کرد معلم متعجب شده پدرش را طلبید و گفت که نور دیده ات
حالا احتیاج باوستاد دیگر میدارد غرض آن کودک از استاد
اجازت گرفته راه ازان مدرسه پیش گرفت و آن جماعت که
بدرجه کمتر بود فرو نشست و در خواندن مشغول شد چنانچه باندک

زمانه ببرکت لعاب دهن شریف که از جام خوشگوار رشش
سیراب شده بود یکے از ذی علمان گردید و بعد از فراغ علم
بخدمت حضرت داود می ماند اسمش حافظ محمود سلیم بود وبشرف
بیعت شیخ موصوف هم در آخر مفتخر شد شیخ وے را بسیار عزیز
میداشت الغرض شیخ بعد فراغ علم مدرسه قائم کرد و بکمال سعی
طلبه را تعلیم میداد و مدتے همین شغل داشت مگر در خاطرش از ابتدا
این امر متمکن بود که علم معرفت علمی دیگر است و این علم ظاهر
حجاب الاکبر است در تلاش علم طریقت از والدین اجازت
گرفته بمکه معظمه حاضر شد و از حج مشرف شده راه مدینه طیبه پیش
گرفت و آستانه مبارک را در چشم معرفت درکشید اتفاقاً
از حضرت مخدوم شیخ العابدین محمد که خلیفه رشید
حضرت قطب المدار بود ملاقی شد و بمعائنه بعض تصرفات که
از خلیفه ممدوح دید نهایت مسرور شده درخواست بیعت
نمود مگر وے منظور نداشت و گفت که نصیب تو اے برادر
از دیگر بزرگ است چگونه بحلقه ارادت گیرم مجبور شده وے
از انجا راه ایران پیش گرفت و شیخ بتلاش مرشد سیاحی

اختیار نمود لیکن خار مفارقتش در دلش میخلید و متفکر و متحیر بخاطر
خود میگفت که اے کاش بیاوردی طالع قدموسی حضرت
قطب المدار میسر آمدی و این دورافتادهٔ دست مهاجرت را
در خدمت منظور فرمودی از عنایت قادر قدیر چه شدی
درهمین اندیشه مدتے بسر برد و در خدمت اکثری از بزرگان
دین بوده از حسن اتفاق در خراسان رسید دران زمان
حضرت قطب المدار آنجا هدایت خلق الله میفرمودند زین الدین
این امر را فوز عظیم پنداشته از شرف قدموس مشرف شد
و بحلقهٔ بیعت در آمد و چنان ریاضت شاقه اختیار کرد که منظور
نظر والاشد و یکے از بندگان خاص گردید روزے حضرت
قطب المدار از وے خوش شده بدستار خلافت ممتاز ساخت
وے در اوائل حال چنان عادت گرفته بود که بعد پانزده یوم
از پنج مثقال میوه افطار میکرد و گاهے اینهم ناغه میفرمود از وقتیکه
بدستار خلافت ممتاز شد عجیب حالت روداد که آنرا هم ترک
داد و در حالت استغراق مدام شادکام مے ماند وفاتش بماه
سفر در سنه هشتصد و شصت بوده است

ذکر حضرت عباس مصری قدس الله سره العزیز

حضرت سعد بن شیخ عمر عجمی بخدمت حضرت عباس مصری
نبیره حضرت ابو الفتح مدنی در سال هفتصد و چهل و نه هجری
بعمر شانزده سالگی از نعمت عبیر معتر قبه مالامال شد روزی
قبل از حصول بیعت بعالم روحانیت بزیارت حضرت
الیاس علیه السلام مشرف گردید آن مقبول رب ودود
اسمی از اسمای حضرت سید بدیع الدین او را تعلیم فرموده
و گفت به برکتش بسیار سعادت حاصل خواهد شد چنانچه شیخ
آنرا ورد خود داشت و منجمله تاثیرات آن اسم یکی این
بود هر جا که خواستی بهمی رسید چون شهره فیاضی و کرم
حضرت عباس مصری در ملک عجم شهرت یافت و آوازه خرقه
عادتش بگوش حق نیوش شیخ رسید خیلی مشتاق ملاقات گردید
عم وی محمد ابراهیم مطلع گردیده او را همراهی خود بخدمت
حضرت ممدوح برد آنوقت مجمع کثیر برنا و پیر گرد حجره اطهر بود
و هر یک بحصول مطالب و مآرب کامیاب میشد بوجه

کثرت اہل حاجت راہ نیافتند ناچار بگوشہ نشستند کہ شخصے آواز داد کہ سعد عجمی کجاست شیخ از انجا برخاست وآنکس شیخ را بخدمت حضرت عباس مصری رسانید حضرت عاطفت مربیانہ مبذول فرمود وحسب استدعایش از فیض بے پایان مالامال نمود وعمش را گفت کہ من پسر ترا خود خواہم داشت چنانچہ شیخ مدت نوزدہ سال بخدمت عباس مصری در کسب وکمال کوشید روزے حضرت عباس مصری گفت کہ از حضرت مخدومے مکرمے مرشدی مولائی جناب سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس اللہ سرہ العزیز ترا افتخار بلازمت حاصل کردن میباید حسب الارشاد رہگرامی ہند شد ودر بلدہ لکھنؤ رسیدہ بشرف قدمبوس مشرف گشت حضرت بروے کمال رحمت فرمود مدت دو سال بخدمتش ماند روزے حضرت قطب المدار فرمود کہ فتنست بملک بدخشان برائے ہدایت خلق اللہ اولی است بفور اصغائے فرمان فیض ترجمان راہے بدخشان گردید ودران سرزمین بہ ہدایت خلق اللہ پرداخت مرشدش نیز سیر فرمودہ

بآن مقام که شیخ سعد مقیم بود رسید و از خرقۂ خلافت سرفراز
کرد و خود راہی ہند شد و بعضے بر آنند که دستار خلافت حضرت
قطب المدار وے را عطا فرمود مثل شیخ نور الله مدراسے
که او مینویسد که شیخ سعد بوقت ماموری بدخشان خرقۂ
خلافت از حضرت قطب المدار یافت این قول اصح مینماید والله
اعلم بالصواب الغرض دہم ماہ محرم الحرام در سنہ ششصد
و پنجاہ و یک ازین عالم بے بقا رخت اقامت بر بست
خارقش در گلزار او تاد مشرح درج اند

ذکر حضرت محمود تستری قدس الله سره العزیز

حضرت محمود تستری بن خواجه غیاث الدین مرید و خلیفه حضرت
قطب المدار بود وطن اصلی بتاتار است ولادتش در سنه
ہفتصد و پنجاہ و دو گشته والدینش بعمر ہشت سالگی انتقال
فرمودند پس محمد قدوس عمش تربیت نمود کتب ابتدائے

بخانه خود خواند چون هیزده ساله شد بشوق تحصیل علم از خانه
بیرون آمد اول بمقام هوشیار بود که شهریست در ملک
پنجاب تشریف برد در آنجا از مولانا محمد حنیف ملتانی بتحصیل
علم کرد چون فارغ التحصیل شد بجانب ماورار النهر رسید
بشهرے مقیم بود که خبر آمد آمد حضرت سید بدیع الدین
قطب الاقطاب قطب المدار شهرت یافت اول کسیکه برای
پیشوائے حضرت رفته بود محمود تبریزی بود بخدمتش حاضر گشته
قدمبوسی حاصل نمود و بمقام استقامت حضرت حجره کلوخی
بدست خود طیار ساخت حضرت حسب معمول دران حجره تشریف
ارزانے فرمود و مدتے بخدمتش بسر نمود اخر روزے از جام
شربت عرفان آن محبوب حق تشنه کام معرفت را سیراب
فرمود از نعمت غیر مترقبه مالا مال شد و بر آستانه اقدس حاضر
ماند و بحسن سعے خود یکے از مقربان والا گردید در اوائل حال
بکسب کمال چنان کوشید که متاع نفوس رابے یاد الهی
ومے رائگان نداد ولی بود رفیع المناصب والا مناقب
خوارق عاداتش اهل سیر عجیب و غریب نقل میکنند چنانچه

نظم

نام او را سوخته هر یک بجا اند
در چراغ عشق روشنی اصلا نماند
کی صفاتش ماندے درجات او
کی وجودش ماندے حالات او
سوخته گشته سراج الدین تمام
هیچ عزا از بسمل شد تمام
سوخته گشته سراج الدین هم
بی یک نفت آن عالم لوح و قلم

صاحب گلزار او تا ذکرش بشرح و بسط نموده درینجا گنجایش ندارد و یکے از مرتاضان کامل است و فاتش در سنه هشتصد و چهل و یک بماه ربیع الثانی مرقد اطهرش در ملک تبرها واقع است

ذکر حضرت ذو النون بہقی قدس اللہ سرہ العزیز

صاحب سراج الہدایت اعنی شیخ المسلمین شاہ ضیاء الدین مینویسند که ذوالنون بہقی بن بختیار مخدوم مجدی بزرگے بود جلیل القدر در کتاب سراج الہدایت که از تصنیف اوست می آرد که اکتساب علوم ظاہرے از والد بزرگوار کردم چونکه مرا از بدو سن شعور شوق مطالعه کتب تصوف بود ازین وجه بکارے دیگرے نپرداختم بعد وفات والدین اتفاق بعض ضروریات خانه داری ہم مے افتاد روزے برائے خریدن چیزے به بازار رفته بودم بر دکانے بزرگے را

دیدم که بحالت جذب از دیوار تکیه زده نشسته است و چهار سو
سے نگرد بخاطرم گذشت که اول قدمبوس این بزرگ شدن مناسب
ابعده بکار سے مشغول باید شد بر توجه متوجه بخدمتش گشتم آن بزرگ
یک ضرب الا الله چنان زد که اهل بازار که بکار و بار خود مصروف
بودند از خرید و فروخت بیخبر شده در جوش و خروش آمده گرد
شیخ حلقه بر زدند شیخ از انجا برخاسته براه صحرا پیش گرفت مردمان
نیز در عقبش راه دشت پیمودند دیدند که وزانحالت زاید از دو
پاس ماند بعد ازان بهوش آمد و بگوشه نشست صباح آن مردم
اصرار کرده اکثرے ازان بحلقه ارادت در آمده کامران گشتند
وبعضے ازان که بکفر منسوب بودند و سے نیز تایب شده بزمره
اسلام در آمدند فقیر هم آن [illegible] بخدمتش حاضر گشت و التجا
بخدمتش بردم که مرا هم بحلقه بندگانت درآر مگر قبولش نیامد
ازانجمله ما پنج کس بودیم محمد شاه مشرقی و سید شرف الدین
بغدادی و شاه ضیاء الدین مغربی و شیخ مصلح الدین مکی و این
فقیر الغرض برفاقت شیخ بهندوستان آمدیم و در جونپور رسیده
بخدمت اشرف حضرت قطب المدار شرف قدمبوس گشتیم

شیخ گفت ای برادران نصیب شما ازین جناب بود بدینوجه
انکار کرده بودم الغرض لبابه عاطفتش بوده مشرف به بیعت
گشتم و بعد عرصه سیزده سال بافتخار خرقهٔ خلافت بر همه را ممتاز
فرمود هر روز ازانجناب کرامات عجیبه بظهور رسے آمد عالمے
از وے فیض یاب است المختصر همه را وصیت فرمود برای
هدایت خلق الله مامور نموده جا بجا روانه فرمود آن بزرگ
مجذوب حضرت محمود الدین دولت آبادے بود و یکے از خلفای
حضرت قطب المدار قدس سره صاحب تصرفات هر وسے
کامل مثلش کم دیده شد وفات حضرت ذو النون بیهقی در ماه صفر
سنه ششصد و هفتاد و هفت بوده است مزار پرانوار در چلین آ[باد]
و حضرت محمد شاه مشرقی در الکه دکن بمقصود آباد آسوده است
و سید شرف الدین بغدادی در ملک هرات آرامگاه دارد و مفتے
ضیاء الدین مغربی در تیمروز شنیده میشد که خواب استراحت بسفر باید
و قاضی مصلح الدین مکی از مکهٔ معظمه جانب مغرب قیام فرمود بماه
جمادی الاول در سنه ششصد و نود از ینجهان رخت هستی بربست
و سنه وفات حضرت محمود الدین دولت آبادی ششصد و پنجاه است

مرقدش بر کوه شمالی شنیده میشود و بعضے بجائے دیگر نقل
کرده والله اعلم بالصواب

ذکر حضرت عبد الرحمن مکرم قدس الله سره العزیز

آورده اند که حضرت عبد الرحمن مکرم بن سید اکمل ما زندرانی در سنه هفتصد و بست و یک هجری بعالم ظهور آمدند از حضرت مولانا نظام الدین نقشبندی قدس سره منقول است که در ایام رضاعت دایه حضرت عبد الرحمن را شیر میداد و پسرش نیز شریک وی بود یعنی از یک پستان یکے را و از دیگر دیگر را شیر میخورانید بمشیت ایزدی پسرش فوت شد دایه اش نهایت اندوهگین بود دران حال اندیشید که صاحبزاده گرسنه خواهد بود شیر وی را خورانیده در تجهیز و تکفین پسر خود مصروف خواهم شد کسے را برین حال مطلع نکرد و بخانه اش آمده شیر داد او اصلا متوجه نگردید اندوه و دردش دو بالا گشت که الهی چه شد نیست که این هم شیر نمی نخورد درین اندوه بود که والده عبد الرحمن مکرم پرسید که چه حالتست گفت صاحبزاده است از شیر رغبت

نمی کند والد ماجدش پیش طبیب برد حکیم وے را دیده گفت
که هیچ عارضه نیست چه علاج کرده شود از انجا واپس مے آمد
که حضرت یادگار محمد خلیفه حضرت قطب المدار از جائے سیر
نموده تشریف آورد پدرش عرض نمود که این طفل علیل شده است
و بشیر رغبت نمیکند حضرت مخدوم او را دیده گفت که این کودک
را هیچ عارضه و آسیب نیست الا باعثی ضرور لاحق شده است
که او موجب علالت است گفت آن چیست جواب داد
که دایه اش را طلبید تا راز درونی آشکار گردد دایه حاضر آمد
شیخ گفت پسرت کجاست عرض کرد بخانه ام مے خسپد فرمود
تا وقتیکه [illegible] نیارے هرگز این پسر شیر نخواهد خورد و فراقش
مشتاق است این کلمات از شیخ شنیده یارائے ضبطش نماند
و اشک خونے از دیده اش چکید آخر گفت که او فوت کرد چگونه
خواهد شد گفت آن را زود نزد من آر وے مرده بیجا نزد پیش کرد
شیخ آن طفل را بر تخته زمین نهاد صاحبزاده لوکان نزدیکش
رفت و او را بجنبانید که معاً چشم بکشاد و در تبسم آمد دایه هر دو را
در آغوش شفقت بگرفت از کمال محبت هر دو باهم شیر نوش کردند

حق تبارک وتعالی را در آن وقت غیرتے رو داد در واد ارش کلفتش
نشد و پاسدارے وے فرمود اهالیان دیار و امصار این
واقعه شنیده متحیر شدند و اعزاز و اکرامش افزودند شیخ فرمود که این
طفل سعید ازلیست انشاء الله تعالی ظهور کرامتش بعالم ظهور خواهد
یافت المختصر در آغاز شباب از کمال تبحر سر آمد و یکی از قابلان
شد ریاضت و مجاهده بسیار ورزید روزے از والدین گفت
که حضرت مادر هند شنیده میشود که رونق افروز اند خواهشم اینست
که این پنج روز در خدمتش گذارم والدین پرسیدند اشارت
از حضرت شما بکدام است گفت از حضرت بدیع الدین قطب المدار
من اکثر اوقات بعالم روحانیت از وے مستفیض گشته ام
که در بیان نمے آید حالا ساعتے هم بدون دیدن مشتاق است
ناچار رخصت دادند چنانچه از وطن مالوفش راهے هند شد
و وقائع راه طول دارد لهذا از آن در گذشته بدعاے لازم البیان
مے پردازد که بهندوستان رسیده در بلده قنوج پابوس
حضرت ممدوح شد و از افتخار خرقه بیعت و خلافت آراسته
و پیراسته گردیده مدتے در خدمت مبارک اوقات عزیز

را البسر نمود حضرت قطب المدار او را عبد الرحمن مکرم گفته یاد میفرمود
وکمال شفقت بروے مبذول میداشت بدین سبب
بعالم بلقب مکرم مکرم شد در خزینة الابرار و دیگر صحائف
احوالش بشرح وبسط مندرج است مختصرے ازان انتخاب
نموده شد و فاتش در سنه هشتصد وهشتاد گشته قبه انور در محمود آباد
نور آگین است ۸۸۰

ذکر حضرت محمد اکرم مرتاض قدس الله سره العزیز

حضرت محمد اکرم مرتاض قدس سره ولی بود در وی صفت
رحمت چنان بود که پایانے ندارد هر کس که غرض خود پیش
بردے بانصرامش کوشیدی در اوائل بعلوم ظاهرے
کوشید دوازده حج پیاده پا کرد وسوائے لباس بدن
نزد خود نمیداشت وهر نقد وجنس که آمدے بذل مسکینان
نمودے واگر کسے در مصائب صعب مبتلا گشتے وجانبرے

از وے دشوار شدے برائے راحتش در کارہائے اہم
کمال جرأت وجسارت را کار فرمودہ انصرام دادے
خود را وقف نمودہ بود چنانچہ چند مرتبہ فی سبیل اللہ فروخت
شد وشجاعتش چنان بود کہ وقتی زنے بسن رسیدہ از ناتوانی
تنگ آمدہ تاب رفتن نداشتہ بود واز جور افلاس آن مظلومہ
گریختہ بجائے ہمی رفت کہ تشنگی غلبہ کرد بر لب دریائی رفتہ
خواست کہ آب خورد کہ نہنگ دریا پایش بگرفت شیخ نیز
در آنجا برائے وضو آمدہ رفتہ بود مع دستیاری وی کرد
و آن نہنگ را گرفتہ از دریا بر کشید وہلاک نمود و آن پیرزال
را از ہلاکت نجات داد در موسم سرما تمام شب برہنہ
بیاد الٰہی مشغول ماندے وبایام گرما در تپش آفتاب روز آخر
نمودے ودر موسم برشکال کمتر سایہ گرفتی چنانچہ تمام عمر خانہ
تعمیر نساخت روزے از پاسے خار کشیدے خارے آورد کہ از
پیشش تختے معلق بہوا از دور نمودار شد وبر آن تخت
برقع پوشے را دید کہ زیب وسادہ است از انجا برخاستہ
عرض نمود کہ اے شاہ برائے پنجتن گدائے بینوا را قدمبوسی

خود نصیب کن از نسیم نظرت کاسه مقصدم لبریز میشود و سعادت
دارین حاصل آید که تخت بر زمین فرود آمد عرض نمود که از اسم
مبارک مرا مطلع فرمائید فرمود بدیع الدین التماس کرد که میخواهم
که بزیر سایهٔ عاطفت والا بوده از حرارت یوم نشور نجات
یابم بعید از اخلاق کرم نخواهد شد بر و نظر رحم فرمود و گفت
که انشاء الله تعالی در مصر چونکه خواهم رسید در آن وقت بآن
نعمت کر و نصیب تست خواهم رسانید حالا وقت کسب کمال
است در سعادت سعی کن شادمان و خرامان شده آداب
بجا آورده و از توجهیکه مسرور و مخمور شده بود با مذاق شد
چنانچه [illegible] را به نیکوترین عبادات آن زمانه بسر
نمود حینیکه وقت وعده قریب رسید در مصر حاضر گردید
و از آن جناب قدمبوس شده از افتخار خرقهٔ خلافت ممتاز
گشت و یکے از صاحب رشادنامے شد اکثرها از وے
باکمال بوده اند هنوز فیض تصرفاتش جاریست عمر آن شاه
دو صد و چهل ساله بود وفاتش در سنه نهصد و یک بوده است
و در مصر آسوده است از سراج الهدایت

ذکر حضرت احمد اعرج یتیم قدس الله سره العزیز

حضرت احمد اعرج یتیم ابن ضیاء الله مصطفیٰ آبادی سوارے
بود در فن سوارے نظیرے نداشت روزے بعالم شباب
بر اسپ باد رفتار راکب بود عنان سمند تیز گام تند خرام
در دست گرفته نهایت فرحناک همی رفت و بخویشتن میگفت
آسایشیکه مراهست دیگرے را نصیب نیست که پاے اسپ
بلغزش آمد احمد بر زمین افتاد و یک پاے چپ مضروب
شد از صدمه اش حالت غشی بروے طاری می شد درین حالت
حضرت نظیر الدین خلیفه حضرت قطب الدین ... پاے
تشریف ارزانی فرمود و بر بالینش آمده آواز داد که اے
احمد در غشی کاذب چرا افتادے برخیز و استغفار کن که
چشم بگشاد و بر خیالات خود نفرین کرده توبه کرد و خواست
که پاے بوس او شود مگر بیتابے فرصت نداد شیخ مرکبش را
صدائے داد فوراً دویده آمد شیخ آنرا از خاک برخاسته
بموضعے که قریب بود برد و جراحیکه مجروحان را علاج میکرد

طبیده ارشاد کرد که معالجه این جوان بکن او گفت در مالش
از امکانم بیرونست و اینکس زود هلاک خواهد شد بهم بر آمد
و پوست انار که در انجا افتاده بود بر جراحتش گردانید معاً
زخم صورت اندمال پذیرفت و صحت کامل یافت قدرے
لنگ بوقت رفتار معلوم مے شد عرض نمود که ارزوئے
دارم که بتوجه حضرت سعادت بیعت هم اگر حاصل آید از
بنده نوازی چه بعید باشد غرضکه در زمرهٔ مریدانش در آمد
ملتجی رفاقت شد منظور داشت و بسفر مکه معظمه رفیق سیاحت
کرد و بعد زیارت حرمین شریفین زاد الله تعظیماً و تکریماً
دیگر بعد ... گشتند در انجا خلفائیش بسیار انتظارش
میکشیدند و مشرف بقدمبوسی اش گشته بخدمت شیخ حاضر بوده
در ملک شام آنهمه سیر و سیاحت فرموده همیرفتند که حضرت
قطب المدار قدس سره را در اثنای راه یافتند و می بجانب
ما وراء النهر میرفتند همه را شرف نیاز حاصل شد همراهیش
مدتے زمانه بسر کردند روزے پوستین پشمی نذر حضرت
شاه مدار کرد آن پوستین و یک دستار را و شاه ... ازو ...

بسم الله الرحمن الرحیم

حق پرست خود اجمد اعرج را عطا کرد و نعمتیکه در نصیبش بود
با نوقت عطا فرمود مدتے بخدمتش حاضر مانده افتخار دارین
مے اندوخت و یکے از ۱۲ فرار کامل شد مدارج علیه سید اشت
وقت وصال محبوب حقیقی حضرت سید بدیع الدین قدس سره
باجازت حضرت مادرج الانام جانب ملک شمال برائی هدایت
خلق الله مامور شد مزارش بآن نواحے شنیده میشود وفاتش
در سنه هشتصد و هشتاد و سه گردید وجه لنگ آن بود
که مذکور رشد و سبب یتیمی آنست که در ایام طفولیت والدینش
وفات یافتند مربی او کسی باقی نماند روزے حضرت سید
ابو الحسن خلیفه حضرت سید بدیع الدین قدس سره دران مقام
که مسکنش بود تشریف برد بر حالش رحم خورده یک ظرف
پر از طعام حواله اش کرده فرمود که هنگامیکه گرسنگی غلبه کند ازین
کاسه طعام سیر آورده بخورے چنانچه ببرکت ارشادش گاهے
التجائے بپیش کسے نبرد و اوانیکه بسن شعور رسید در تلاش
آن بزرگ شد آنکه کاسه استغنا عطا فرموده بود او را
باتفاق حسنه شرف نیاز آن بزرگ حاصل گشت همون که بخدمتش

رسید بلفظ یتیم یاد فرمود از همان روز این لقب بر وے
قرار یافت احوالش حضرت مولانا آثیم جمالی مدنے خلیفه
حضرت قطب المدار در منهاج المعارف که از تصنیف اوست
ارقام فرموده مختصرے ازان نوشته شد وفات حضرت احمد
اعرج در سنه هشتصد و چهل و یک گردیده قبرش در مندسور
واقع است و حضرت مظهر الدین خلیفه حضرت شاه مدار
در سنه هشتصد و پنجاه و پنج بماه جمادی الثانے انتقال
فرمود مزارش پر انوار در خوارزم و حضرت سید انوار الحق خلیفه
حضرت ممدوح در سنه هشتصد و سی و نه سیر عالم ملکوت
فرمود و حضرت مولانا آثیم جمالی مدنے ولی بود صاحب
تصرفات خلفائش خوارق وے ارقام فرموده اند وفاتش
در سنه هشتصد و نود و نه گشته در جوار فیروزپور آسوده است

ذکر حضرت مولانا ظهور الاسلام قدس سره العزیز

حضرت مولانا ظهور الاسلام بن مولانا عبد القیوم سیستانی
خلیفه حضرت قطب المدار بود در مکتوبات خود مینویسد که شبے

طوائف اولیاء اکرم است
عند الله اتقاکم
کانوا یتقون لهم البشری
فی الحیوة الدنیا و فی الآخرة

از دست رسول اکرم صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم بعالم روحانیت
مشرف گشتم آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ازین عاصی
فرمود کہ عمر گرانمایہ رائگان میکنی و نفوس مستعار از دست
میدہی کہ لرزہ براندامم افتاد و از ہیبت آلہی در انفعال
شدہ عرق عرق شدم چنانچہ اشارہ بجانب حضرت قطب المدار
فرمود کہ بخدمتش رسیدہ سعادت اندوز شو لاسلے علی خود
معروض داشتم ارشاد کرد کہ درینولا در خوارزم است غرضکہ
بامداد از بستر خواب برخاستہ در مسافت کشیدہ بہ خوارزم
رسیدم و بقدمبوسے اش مفتخر شدہ از نعمت غیر مترقبہ
بیعت سرفراز شدم روزے برادرم سید احمد الدین و اخویم
شیخ معین الحق ما ہرسہ کس باہم نشستہ بودیم کہ ذکر عظمت
و ہیبت خداوند جل عظمۃ بمیان آمد بر شیخ معین الحق حالتے
طارے گشت کہ بجوش درآمد در انحال حضرت قطب المدار
ما ہرسہ را طلبیدہ برقع اطہر کہ فروہشتہ بود برداشتند
و حالیکہ در برقع انور مختفی بود از بے نقابیش کیفیت تجلے طور
عیان شد کہ امجال دیدنش بودے بے اختیار سر بسجدہ شدیم

کہ مزارات ایشان بجلیور واقع
است و حضرت سید شمس الدین حسن
و حضرت سید رکن الدین حسن عرب
کہ مزار شریف در موضع کوتھہ بود متصل
دھرم سالہ بفاصلہ یک کروہ از پھلیور
بجانب ایشان واقع است اینقدر
نام خلفا حضرت شاہ مدار قدس سرہ
از کتاب مناقب الاولیا

تکمله حالات حضرت شاه ممدوح

حالت غشی هفت روز بر بابان طاری ماند آب و گلاب پاشیدن
هیچ سود نکرد و حال شیخ احمد الدین چنان مبدل گردید که در
بحر فنا مستغرق شد مدت بست سال بر آستانه مبارک حاضر
ماندم وقتیکه زمانه وفاتش نزدیک شد بدستار خلافت ممتاز
فرموده جانب دمشق بر خدمت هدایت خلق الله مامور فرموده
روانه ساخت خرق عاداتش مشهور و معروف اند حاجت انشراح
نیست مراتب و مناصب حضرت حق تبارک و تعالی میداند
یا حبیب او مزار پر انوار حضرت مولانا موصوف در ایران است
وفاتش در سنه هشتصد و چهار بماه ربیع الثانی بوده است

ذکر حضرت سید محمد واصل عماد رومی قدس الله سره العزیز

حضرت سید محمد شاه واصل عماد رومی از قوم سادات بود نام
والدش سید یعقوب وطنش روم ولادت باسعادت در
سنه هفتصد و هشت هجری واقع شد اکثر کرامات بایام صغر سن

۶۰۸

بظهور آمد صاحب مدارج الولایت مینویسد که صاحب کمالے
واصل عماد از وقت ولادت مشهور است وقتیکه بر علوم
ظاهر عبور یافت گوشه اختیار نمود وتا مدت هشده سال
برین حال ماند آخر بسیر روے زمین پرداخت واز صحبت
اکثر اهل الله استفاده برداشت چون بروم مراجعت
کرد دران هنگام حضرت شاه مدار قدس سره رونق افروز
بودند هر روز انبوهے کثیر از برنا و پیر بر درش حاضر آمده
بمطالب ومقاصد خود میرسیدند روزے حضرت عماد هم
وفور کراماتش دریافته حاضر شد وما بین ظهر وعصر حسب معمول
حضرت قطب المدار از حجره بیرون تشریف آورده بانجاح
مرام خاص وعام توجه میداشتند که سید عماد هم بحصول
شرف پابوس مشرف شد حضرت کمال رافت بحالش مبذول
فرموده بحلقهٔ بیعت درآورد وبعد چندے بهدایت خلق الله
مامور ساخت وخود متوجه بسیر روے زمین شدند در کتاب
مذکور احوال حضرت واصل مفصل است اندکے ازان درینجا
مقام مذکور شد در سنه هشتصد وچهل از دار مکافات

۸۴۰

باید دانست که حضرت زبده قطب المدار دارد و در مراتب قطبیت مرتبه قطب المدار افضل مرتبه است از جمیع مراتب قطبیت که تصرف بر جمیع جن وانس دارد و دائم تصرف او بجمیع جهات وجمیع جهات تا قیام قیامت یکسان مے باشد وقطع تصرف او صورت نه بندد

قدس سره اجازت سلسله مداریه دارند خاندان حضرت سید محمد کالپوی خاندان حضرت کالپی بیع ... پنجم خاندان ... جز ذکر در هندوستان مشهور است ... قدس سره وعلوم ... خاندان ... از قطع سلسله حضرت المدار ... دارد ...

بسوئے دار البقا رحلت نمود

ذکر حضرت خضر حنفی قدس اللہ سرہ العزیز

صاحب کنز الحقیقة یعنی حضرت حبیب اللہ شاہ مدراسی میفرماید که گروہے را دیدم بحالت درویشانه بمقامے حلقه زده تمام شب مشغول بذکر الٰہی ہمے ماندند روزے دران جلسه فقیر ہم شریک شد لطفے وحلاوتے که بآن شب یافتم آنرا فراموش نمی کنم سر حلقهٔ ایشان حضرت خضر حنفی بود وآن جماعت بجید ارادت بخدمت وے داشت وے ہر روز او شان را تعلیم [illegible] وجہے بلیغ در ترتیب تربیتش ہمی کرد شیخ بسیار صاحب کمال بود من استفادہ بیعت از حضرت مخدومے شیخ بہلول سیّاح داشته بودم دران ہنگام حضرت قطب المدار ہم از جانب کاظمین شریفین تشریف آوردند آوازہ کرامت حضرت اوشان شنیده اشتیاقے پیدا گشت خواستم که بخدمتش حاضر شوم سببے حائل شد که از رسیدن معذور ماندم شبی در انتہائ بر بستر ناکامے میطپیدم که حضر ممدوح تشریف آوردند و گفت که بخدمت

حضرتم نه رسیدی عذریکه معذور کرده بود اظهار کردم او از
خدای تعالی دعا خواست او تعالی ببرکت دعایش مرا ازان
بلا نجات بخشید بامدادان همراهی شیخ بر آستانه مبارک
حضرت قطب المدار رسیدم و از انواع سعادت بهره یاب
گشتم و اجازت بیعت هم ازان جناب حاصل کرده مفاخرت
اندوز دنیا و آخرت شدم و بخدمت اشرف مدتی بسر بردم
مدارج آنحضرت بس عظیم اند که طائر خرد باوج آن نرسد
و شهباز فهم بعروج آن سر نکشد پس مرا اجازت شد که جانب
سیستان رفته بهدایت خلق الله مشغول شو چنانچه ازانجا
رفته بکار خود مامور شدم الغرض حضرت حبیب الله شاه
قدس سره در سنه هشتصد و چهل انتقال فرمود مزارش
در سیستان واقع است و هجوم مردمان در عرس آنجناب
بماه صفر میشود

ذکر حضرت سید محمد باسط پارسا قدس الله سره العزیز

حضرت محمد باسط پارسا قدس سره سیدزاده بود وطنش دار الخلافت

شاہجہان آباد است والدینش از ہندوستان بمکۂ معظمہ رفتند
دران ایام سید مہابت صغرسن بود نام والد ماجدش محمد
کاظم در راه کنارے راه بمنزلے بارش باران شد ہمہ مردمان
بورطۂ پریشانی افتادند الا ایشان ازان بلا محفوظ ماندند
مردمان را تعجب رو نمود وقتیکہ بر جہاز سوار شدند بعد
دو روز باد مخالف جہاز را بگرداب طوفان انداخت راکبان
جہاز فریاد و فغان برداشتند دران حال والدہ اش
سراسیمہ شدہ او را در آغوش پدرش داد محمد کاظم
در بر گرفتہ ہر سو مینگریست کہ صاحبزادہ نیز سر برآورد و بجای
آب بغور دید و لعاب دہن شریف در وے انداخت ببرکت
آن لعاب طوفان دفع شد و جہاز روانہ گردید اہل جہاز ازین
کرامت منبسط گشتہ بہ ثنائش زبان کشادند و سوای آن اکثر
کرامات بوقوع آمدند چون سن تعلیم رسید پدرش باوستادے
تفویض کرد درس آغاز شد روزے بعالم روحانیت بزرگے
سر و چشمش را بوسہ داد و در کنار گرفت و کمال مرحمت بروے
فرمود این احوال سید از اوستاد خود بیان فرمود اوستاد را

آثار بخت بلندی وے از عنوانش معلوم میشد گفت این راز
بر کسے اظهار نکنے شب دیگر چنین حالت باز رو نمود آن بزرگ
چند سبب وے را اعطا فرمود از انگشت خود بر سینه اش حرفے
نوشت و گفت انشاء الله تعالی عنقریب فارغ التحصیل خواهی شد
وحق تعالی ترا از علم عرفان هم بانصیب خواهد کرد سید اسم مبارک
دریافت نمود گفت بایزید بسطامی و ترا فیض از ذات قطب المدار
نصیب خواهد شد منتظر وقت بوده معتکف خواهی ماند چنانچه
سید بعد فراغ علم بخانه خود بر گفته حضرت سلطان العارفین
عمل نموده انتظار حضرت شاهمدار میکشید که حضرت قطب المدار
از هندوستان بعزم زیارت خانه کعبه سیر فلندر روزی بمقام
سید قیام ورزیدند و سید را طلبیده نعمائیکه در نصیب وے
از روز ازل بود بهره مند فرمود و بهمراه وے والا مرتبه بشرف
تقرب ماند و بحلقه خلافت ممتاز شده بهدایت خلق الله مامور
گشت اهل حوائج هر روز بآستانه اش حاضر شده کامیاب
میشدند در سنه هشتصد و سے و نه بماه ذی الحجه قالب
عنصری را در پاک زمین مکه معظمه سپرد

ذکر حضرت محمد ماه نصیرآبادی قدس الله سره العزیز

حضرت محمد ماه قدس سره ابن حضرت محمد باقر بن حضرت محمد شاه نصیرآبادی خلیفه حضرت سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس سره بود در شباب عمر قصیده در نعت شریف نوشته بود و از آن روز علاوت عظیم وے را دست داد و اکثر بمدح حضرت سید عالم صلی الله علیه و آله وسلم زمزمه پیرا بودی کلامش نهایت فصیح و بلیغ میلشد روزے بمرغزاری سیر همیکرد و از کمال ذوق اشعار رسے میخواند ناگاه از حضرت مخدومی شیخ سعد[الله] تعالی چشم دو چار شد وے بسر سیر میفرمود در تعظیم و تکریم شیخ مصروف شد و در خاطرش الفت شیخ چنان جاگزین شد که مفارقت پسند نکرد و در خدمتش بوده آداب صحبت حال الله می آموخت روزی بموضعے میرفت که نابینائے بچاه در افتاد مردمان در برآوردن وے سعی میکردند مگر تا رسیکه نظر خواهش را تار یک گرفته بود رسنیکه در چاه آویزان کرده بودند بدستش نمی افتاد حضرت محمد ماه را دل بهم برآمد و گفت

آهنی که با خود داشته بود در رسن بسته بچاه آویخت نابینا
بر آوازش خبردار شده در دست محکم گرفت و از هلاکت
نجات یافت و بهمراهی وے بخدمت حضرت شیخ سعد
شمالی حاضر شد شیخ گفت این کدام کس است نابینا عرض نمود
که اے شاه بینوایان نابینائے مرا بسیار حیران کرده است
میخواهم که روشنی بصارت از عنایت والا میسر شود و حال
افتادن وے در چاه محمد ماه معروض داشت شیخ بر سر رحم
آمده در حق وے از جناب الٰهی دعا خواست بینائی یافت
و شیخ سعد از انجا مع محمد ماه نهضت فرموده بخدمت اشرف
حضرت قطب المدار فائز گشتند محمد ماه قصیده در مدح حضرت
تصنیف کرده پیش نمود چنانچه صله آن چنان عطا شد که تا سر
تمامیش بسر گشت الغرض مدتی بخدمت محبوب غفار حضرت
سید بدیع الدین قطب الاقطاب قطب المدار قدس سره
حاضر مانده بسعادت خلافت معزز شد وفات حضرت محمد ماه
در سنه هشتصد و بیست و دو گشته مزار پر انوار در نصیر آباد است
کتابی بزبان عربی در تصوف از تصنیفات اوست

ذکر حضرت سید صابر ملتانی قدس الله سره العزیز

حضرت سید صابر ملتانی عرف شاه بڈهن بن سید یعقوب ملتانی خلیفه حضرت قطب المدار بود وطنش در ملتان است برفاقت حضرت پیر و مرشد خود مے بود وقتیکه حضرت قطب المدار قدس سره در نواحے نیپال بر کوهے معتکف شده بودند حضرت صابر در نیپال مقام کرد دران مدت یک لکه و چند مردم را در حلقه اسلام در آورد و چنانکه حضرت از اعتکاف فارغ شده از کوه فرود آمدند بر حسن سعی سید مذکور آفرین فرمودند و نهایت راضی گشتند جائیکه حضرت معتکف شده بودند هنوز حجره بر آن کوه قایم است آن کوه بلقب مداری پهاڑ مشهور است بسیار بلند زائرین بدقت بر آن کوه میرسند و هر سال در فصل بهار اژدهام اهل حاجت در انجا میشود المختصر حضرت قطب المدار سید ملتانی را دران دیار برائے هدایت خلق الله مامور فرمودند

سید عبد الله محقق بن سید حسن مثنی بن امام حسن بن امام المومنین حضرت علی کرم الله وجهه وطنش ملتان تاریخ تولد ۱۶ ماه شوال روز دوشنبه [illegible] هجری النبوی ... [illegible] ... کلام ربانی ... [illegible]

ابو یوسف بن سید ابو القاسم بن سید [illegible] بن سید عابد بن سید ابو صالح بن ابراهیم [illegible] سید عبد الله بن سید زاهد بن سید محمد [illegible] کرم الله وجهه نام مادر فاطمه [illegible] حسین بن امام العابدین علی بن ابی طالب [illegible] محمد باقر بن امام زین العابدین [illegible] اسمعیل بن سید امام جعفر صادق بن امام [illegible] بن سید احمد بن سید محمد بن [illegible]

[illegible]

فضل الله

وسید صابر ملتانی و حضرت محمد شمس الدین فیروزپوری و حضرت
شیخ قیام الدین جلال آبادی و حضرت محمد فاروق خاکسار جندهارے
و حضرت شاه حیات پانی پتی رحمہم الله علیهم اجمعین را در نواح چین
بهدایت خلق الله مامور فرمود خود بدولت از انجا روانه ممالک
نصرانیان شدند بر کوه همالیه محمد صابر مدت بیست و یک سال
بیک سجده در شغل حبس دم بسر فرمود وجه شاه بڈھن اینست
که بسیار طویل العمر بود لهذا وے را عوام بزبان خود شاه بڈھن
نامیدند و بعضے ازان شاه صبورن میگویند و گویند که عمر
شریفش دو صد و نود و یک سال بود که از گلشن هستی در سنه
نهصد و نود و نه سفر آخرت فرمود در حیات ظاهری خود بیشمار
مخلوق را رهنمونی نمود مزار شریف در نواح گورکهپور جانب
مشرق بفاصله بیست کروه واقع است

ذکر حضرت محمد شمس الدین فیروزپوری
قدس الله سره العزیز

حضرت محمد شمس الدین فیروزپوری بزرگے بود صاحب ارشاد

از فیروزپور بخدمت حضرت قطب المدار رسیده مفاخرت اندوز شد و در ریاضت و مجاهده چنان کوشید که مقبول نظر حضرت ممدوح شده از متاع نعمت خلافت مباهات اندوز گردید کمالات باهراتش بسیار بوقوع آمده المختصر در سنه هشتصد و هشتاد ازین کاخ بے بنیاد نگلش جاوید شتافت مزار زیارت گاه زوار در چلین است

ذکر حضرت قیام الدین جلال آبادی قدس الله سره العزیز

حضرت قیام الدین جلال آبادی خلیفه حضرت قطب المدار بود نعمت ابدی و دولت سرمدی هنگام سفر مکه معظمه از انجناب حاصل نمود و در مدینه منوره از سعادت خلافت هم بهره مند شد اکثر خوارق و کراماتش درج صحائف اند در سنه هشتصد و هشتاد از پنجره خاکی طائر روحش در باغ جنان پرواز نمود انا لله وانا الیه راجعون مزار پر انوار در چلین است

ذکر حضرت محمد فاروق خاکسار قندهاری قدس الله سره العزیز

حضرت محمد فاروق خاکسار قندهاری ولی بود از مشایخ کبار مسکن شریف در قندهار بود در فهم و فراست نظیرے نداشت روزے حاکم ویرا طلبید و گفت میخواهم کہ ترا دستور خود سازم منظور نداشت و گفت خواهش چنان وزارت ضرور دارم کہ زوالے نداشته باشد و نیابت شاهی خواهم کہ جاوید ماند نه چندروزه چند آنکه ترسناک از توشته نه هان قدر حاکم حقیقی را خواهم انگاشت از عنایتش چه بعید باشد کہ مرا یکے از نیکان شمارد و از نعمت دنیاکه ملعون و مردود است علیحدگی میجویم و بآن شدائد و صعوبت بودن کہ حظے و لفظی افزاید در طلبش خواهم کوشید انشاء الله تعالی حاکم انگشت حیرت از سخنانش بدندان تفکر گزید و محمد فاروق از انجا برخاسته بمکه معظمه روانه شد و بعد طے مسافت از شرف زیارت خانه کعبه

مشرف شد و از آنجا بر آستانهٔ اکرم حضرت رسول صلی الله علیه و آله وسلم جبین نیاز بخاک پاک سود در آنوقت حضرت قطب المدار نیز دران حرم محترم حاضر شده بودند از او شان مفاخرت اندوز دارین شده رفیق سفر و حضر ماند چونکه ستارهٔ بخت بلندیش با وج ترقی بود باندک زمانه از خرقهٔ خلافت مفتخر شد الغرض در سنه هشتصد و چهل بماه ربیع الاول متوجه عالم بقا شد مزار پر انوار در چنین است

ذکر حضرت شاه حیات پانی پتی قدس الله سره العزیز

حضرت شاه حیات پانی پتی قدس سره صاحب کمالے بود از کملار پیشین محمد اصغر که برادر عم زادهٔ وی بود در کمال جوهر قابلیت بعالم شباب نامی شد روزے باهم بحثے پیش آمد شاه حیات گفت که خالق مطلق حیات را حیات ابدی عطا فرموده در جوابش محمد اصغر گفت که نفوس مستعار چند روزه

بالجملہ ازین ہم کم ست گفتگو طول کشید بسر دو از خانہ خود بدہلی رسیدند وانجا
مصلحت کردند کہ بشخصے حقیقت حال بیان کنیم کہ بی دلیل آزمایان یکی را
معقول کنند درین اندیشہ بودند کہ بزرگی دیدند طبیعت ایشان راغب
بجانبش شد چنانچہ آن بزرگ حضرت کریم اللہ خلیفہ حضرت قطب المدار بودند
از ملاقاتش معلوم شد کہ حضرت قطب المدار در انجا مقیم اند ایشان پیش حضرت
قطب المدار رسیدند و فیصلہ خود خواستند حضرت ممدوح حجاب نقاب از چہرہ مبارک
برداشتند از تاب تجلیات چہرہ انورش تاب نیاوردہ بیتاب
گشتہ بہ بیخودی در آمدند بعد افاقہ عشقی حضرت پرسیدند
کہ اسے سعادت کیشان بحثے تمام شد جواب دادند بیشک
مسئلہ ما حل شد و آن سعادت کہ بخت بیدارم در خواب
ندیدہ بود از کمال توجہ حضرت حاصل گردید رمزے بود کہ بظہور
آمد آن اینست کہ تا وقتیکہ خود است خودی رو خواہد نمود
و وقتیکہ بیخود است بیخودی آشکارا خواہد شد بلکہ ہیچ نخواہد ماند
باقی حی لایموت باقی ست و بعضے نکتہ دیگر بیان میکنند کہ
دران حالت بیخود از قالب خالی میشود نہ از روح بلکہ روح
بحالت اصلی میماند و محتاج اعضا بدنے نیست و روح

حیوانی ضرور از معذوری اعضا معذور میشود اگر خطره راه
یابد که آشنای از وی چگونه هست حجاب اشیای عالم
محسوسات تاب دیدنش ندارد و در عالم اسباب روح حیوانی
هم داخل است و او همه عالم را بآن واحد بلکه در بی مدت
می بیند تمام جهان پیش وی مثل ذره ایست که در صحرا می تابد
زیاده شارح حکم ندهد الغرض در ان حال ایشان چنین سعادت
ابدی را گذاشتن مناسب ندانستند و برفاقت حضرت بوده کمالات
می اندوختند چنانچه حسن عمل خویش سعی نمودند روزی حضرت
از اوشان رمزی پرسیدند ایشان جواب با صواب
عرض نمودند حضرت راضی گشته تاج خلافت بر تارک آن
رهروان معرفت زیب فرمودند حضرت شاه حیات پانی پتی
در سنه هشتصد و پنجاه که جامه هستی پوسیده دید در خرابه دنیا گذاشته
لباس فاخره ابدی پوشید ششم ماه رجب المرجب بود که قالب
عنصری در زمین کابل سپرده شد فیض کمالاتش هنوز جاریست
وفات حضرت اصغر در سنه هشتصد و چهل گردید و حضرت شاه
کریم الله در سنه هشتصد و پنجاه و هشت رحلت فرموده مرقد

مرقد شریفش بر کوه چندیری بملک مالوه واقع است

ذکر حضرت شاه فضل الله بدخشانی قدس الله سره العزیز

حضرت شاه فضل الله بدخشانی امیرے بود از امرای بدخشان روزے بحمام غسل می کرد و خدمتگاری بدنش صاف می نمود که قدرے آب گرم از دستش برا ندامش افتاد امیر بهم بر آمد او از بیم آزارش ترسان و هراسان شد که امیر بسویش نظر کرد در آن وقت رنگ چهره اش متغیر یافته زبانے بسر نگر بیان تفکر فرو برد و خیال نمود که جسم نازکم متحمل حرارت آب نشد حالانکه از اعتدال اندکے گذشته بود و خشمیکه بروے کرده ام او چه حالت این بیچاره کرده است که بتاب و سراسیمه میشود آن قادر مطلق که مرا آفریده و قدر و منزلت عطا فرموده است روزے چنین خواهد شد که از من محاسبه خواهد گرفت اگر در حساب پاک بر آمدم فبها و رنه در معرض

ادمان از نشاء ... بهره مند خواهند شد
رحمهم الله خواندم شاه ... را گرد و نذر کرد آن
را که بیشتر زادگان پیر ایشان بودند
حضرت پیر موصوف محمد جمال الدین
حضرت عبد القادر جیلانی هم ملاقی شدند
تشریف فرما شدند و از وقت صحرا ...
بیک بدیع الدین قطب المدار در بغداد
در تذکرة القدس آورده که چون حضرت
ملا کامل که در عصر همایون پادشاه بود
... در سواد گوالیور ... است

عتاب خواهم آمد و در حساب پاک بر آمدن معلوم در آندم
کرا مجال دم زدن خواهد بود حیف عمر بے بقا در خواب
غفلت بسر شد و از و نفعی نبردا شتم امیر را خوف الٰهی جنبانید
از انجا بر خاسته از خادم معذرت خواست و همه جاه و نعم را
ترک کرده جامه خاکساری در بر کشید و در جستجوی مرشد
روانه شد و بخدمت اکثری از بزرگان دین سعادت اندوخته
در هندوستان رسید و از حضرت مخدوم میر اشرف جهانگیر
سمنانی قدس سره شرف نیاز حاصل نمود و افاده بیعت
خواست حضرت ایشان فرمودند که اے طالب حق هر کار
را وقتی هر وقتی را کاری خالق مطلق مقرر کرده است
حالا وقت آن نرسیده است که کشود کار تو گردد چنانچه
از انجا نهایت متاسف واندوهگین راهے پیش گرفت و از
نفس خود میگفت که اے خصم جانم دیده باید عهده بر آرے
از دست کی شود و بر خود نفرین میکرد و میگفت که اینهمه
شومے اعمال ماست که از مقصد بے بهره ماندم الحاصل
در جونپور رسید بقا سیکه حضرت قطب المدار افاده بخشش

خلائق بودند حاضر شد و از حضرت ایشان اظهار حال نمود حضرت
ممدوح کلمات تسلی و تشفی فرموده ارشاد کرد که ای عزیز حالا در
کوچهٔ طلب قدم نهاده و آن بحریست ذخار دریائیست ناپیداکنار
مخاطرات و مهلکاتش بیش از بیش اندر عبور از آن کاریست
دشوار مردانیکه در معرکه مردان سرخ روئے حاصل مینمایند
جرأت و همت را شعار خود ساخته هوشیاری و بیداری را
کار فرمایند آنگاه بعون ناخدائے حقیقی کشتی خود را از معرض
هلاکت بساحل نجات میرسانند و دران بوده حیات ابدی می یابند
که آن راحت و آرام از زوال دور است و مخاطرات
از تو قریب تر پس از آن پرحذر باید بود آخر بشرف بیعت
مشرف گشته یکے از مقربان بارگاه لم یزل و لا یزال گردید
این بزرگ هم خلیفه حضرت قطب المدار بود خوارق عادات
وے صاحب مدارج الولایت نوشته است در سنه
هشتصد و شصت و پنج و دو ماه رجب ازین سپنجی
سرائے بعالم بقا سیر فرمود مرقد شریف در ستاره
واقع است

ذکر حضرت حکیم احمد قدس الله سره العزیز

حضرت حکیم احمد قدس سره حکیمے بود حاذق در تبحر علم همسرے نداشت وطنش مصر است روزے مع چند طلبه کشتی سوار شده اند سگے رفته بود که یکے از تلامذه پرسید که مزاج هوا دریافت کن او جواب داد که درین ساعت بر اعتدال است مگر قریب متبدل و تغیر خواهد گرفت و درد اشد همیت پیدا خواهد شد بسبب تشخیص او تصدیق کرده از ناخدائے کشتی گفت که کشتی را واپس کن بکمال سرعت وسے زورق گردانید بکنار رسانید حکیم زود از وسے فرود آمده از شاگردان خود گفت که تدبیرے کنید تا هوا معتدل بشود چنانچه تدارکش نموده شد مگر هیچ سودمند نگشت و اکثرے از مردمان هلاک شدند بامدادان بر سقف خانه خود متحیر امید و هر سو نگریست بر لب دریا خیمه دید که لمعات تجلی بر وسے نزول میکرد شاگردے را برائے دریافت فرستاد و در انجا رفته معلوم کرد که حضرت قطب المدار تشریف میدارند

وایشهٔ کسان که جابجا قیام گرفته اند از همراهیان اوشان اند
شاگرد احوال آنحضرت بیان کرد حکیم از کمال اشتیاق حاضر
شد دران وقت موقع نبود باز گشت و بوقت معینه حاضر شده
قدمبوس شد حضرت قطب المدار گفت ای حکیم تدارک بلای
آسمانی چه کردی در جوابش منفعل شده در سکوت آمد باز حضرت
ممدوح ارشاد فرمود که این قهر الهی ست که نازل شده است
چه عجب که اهل آبادی همه در معرکه هلاکت در آیند حکیم بانوقت
دست بسته التماس کرد پناه چگونه رو نماید حضرت ارشاد کرد
بشرطیکه از افعال ناهنجار خود تائب شوند تمام اهل آبادی
بخطای ماخوذ شده اند مال یتیمی که غارت برده اند [illegible] را
حواله کنند و از وی دعا کنانند و باز مرتکب چنین افعال نشوند
این بلا از سرشان دفع خواهد شد انشاء الله تعالی چنانکه اهل
شهر بر آستانهٔ اقدس حاضر گشتند و حسب الارشاد بعمل آوردند
حق تعالی آن بلا را از سرشان دفع گردانید و حکیم در حلقهٔ
بیعت در آمده بشرف خدمت مدتی مشرف ماند و از خرقهٔ
خلافت هم ممتاز شد و فاتش در سنه هشتصد و نود بوده است

مزارش در نواح درکوس واقع است

ذکر حضرت سعدین قدس الله سرهما العزیز

آورده‌اند که حضرت سعد الاکبر و حضرت سعد الاصغر پسران
سید محی الدین رومی سید بودند از اولاد حضرت امام
موسی رضا علیه السلام وطن اوشان روم است روزی
هر دو برادر برائے شکار در دشتی رسیدند و شکاری کردند
خدمت گارش کبابے طیار میساخت که درویشی پدید آمد
هر دو صاحبزاده بشنیدنش پیش پرداختند و کبابے چند به پیشش
نهادند شیخ اندکے ازان خورد صاحبزادگان مذکورین
اصرارے بلیغ کرده بخانه خود بردند در خدمتش کوشیدند
والد بزرگوارشان در حق آن صاحبزادگان ازان باخدا
همت خواستند آن بزرگوار فرمودند انشاء الله تعالی این
صاحبزادگان شما صاحب کمال خواهند شد خاطر جمع دارید
وقتیکه درخواست بیعت کردند فرمود حضرت قطب المدار ولی
کامل درینجا خواهند آمد از اوشان این سعادت کشش بهره مند

خواهند شد آن بزرگ شاه ولی الله ملکی بود وے با صرار آن صاحبزادگان
چندی آنجا قیام ورزیده بامدان رفت ازان روز درخاطر
آن هر دو عزیز اشتیاق پابوس حضرت قطب المدار پیدا
گشت و منتظر وقت میبودند که بعد چند سال خبر آمد آمد حضرت
قطب المدار شهرت پذیرفت اهالیان شهر باستقبال حضرت
شان بیرون شهر رفتند درانمیان حضرت سعدین نیز بودند
وقتیکه بدرگاه شاه حاضر آمدند حضرت مرقوم برآن بخت
بلندان نظر توجه فرموده براے آموختن آداب صحبت
قادسه مردان الشیخ نصیر الدین شیرازی را تفویض فرمودند
بعد ازان در حلقهٔ ارادت کیشان درآوردند المختصر این هر دو
بزرگ نیز داخل خلفاے حضرت قطب المدار اند صاحب تصرفات
ومقامات شدند و در تمام عمر اتفاق مفارقت باهم هر دو
برادر شفیقا در تجرید و تفرید یکتا و یگانه وقت بودند در سنه ہشتصد
بماه سفر سعد الاکبر را سفر آخرت پیش آمد و در همون سال بماه
جمادی الثانی از برادر خود سعد الاصغر ملاقی شد این هر دو
بزرگ را سعدین رومی مینامند مزار پر انوار شان در نواح

روم واقع است

ذکر حضرت شیخ نصیب الدین شیرازی قدس الله سره العزیز

حضرت شیخ نصیب الدین شیرازی قدس سره در آنوقت که سعدین مرقوم الصدرین فیضیاب شدند بخدمت حضرت قطب المدار قدس سره حاضر بود شیخ ممدوح یکے از خلفای حضرت قطب المدار بود وطنش شیراز است از بزرگان اکابر بوده است تصرفاتش بسیار از وے مشهور اند در سنه هشتصد وهفتاد ازین دار فانی رخت هستی بربست مرقد شریفش بر کوه همالیه واقع است

ذکر حضرت مولانا حسین خراسانی قدس الله سره العزیز

حضرت مولانا حسین خراسانی عالم بود با عمل بغایت مرد صالح شبے بموسم سرما پیشش شمع روشن بود و سیر کتاب مینمود که پروانه خود را بران شمع نثار کرد و نقد جانرا قربان ساخت

درخاطرش از سوختنش اثری پیدا شد تحتی سخن عجیب تفکر فرو برد و اندیشید که کمال عشق او را چنان بجود و بیخبر ساخت که خود را پاک بسوخت در کرکی اثر عشق چنان متأثر است که بظهور آمد و اسے بر حالم که از عشق اثرے و نشانے ندارم و وقت عزیز را رائگان در غفلت و عطالت می گذارم از ان ساعت بدرد ولش خراشے پیدا گشت و حالت جذب هویدا که بمسجدے حضرت قطب المدار مع احباب و اصحاب خود معتکف بودند وقتیکه موذن بانگ حی علی الصلوٰة بلند کرد مولانا نیز دران مسجد داخل شد حضرت قطب المدار بجماعت یاران خود مشغول نماز گشت همون که از لب مبارک حضرت قطب المدار کلمه الله اکبر گوش زد مولانا گشت چنان هیبت حق بروی طاری گشت که مدهوش در افتاد بصفوف کاملان که شریک جماعت بودند هر که شامل بود کیفیتے میداشت وقتیکه از نماز فارغ شدند اکثرے ازان میان با والتفاتے کردند و پیش آنحضرت آوردند حضرت دست حق پرست بر سینه اش گردانیدند عشقی فرو رفت غرضکه بیتابیش از کمال توجه حضرت به تسلی مبدل شد

وازنظر فیض اثر حضرت پیمانهٔ تمنائے مولانا لبریز گشت مولانا کامل کاملے بود از کملائے پیشین تلمذ بمولانا حسین میداشت وقتیکه حالت اوستاد بدینگونه یافت احوالش شنیده در جستجوئی اوستاد بخدمت حضرت قطب المدار رسید وازاوستاد خود ملاقی شد و در حلقهٔ بیعت دخل افتعاد آمد یکے از خلفائے حضرت قطب المدار نامی شد سنه وفات نهصد و چهل معروف است مدفنش به قنوج پیوسته

ذکر حضرت سلیمان یمنی قدس الله سره العزیز

شاه کلیم الله خجندی که اصلش از خجند است و بر کمال بوهر قابلیت سرآمدهٔ روزگار بود برائے تفریح طبع باغی نهایت پر فضا التعمیر ساخته بود و درمیان اشجار میوه دار باز سیب وزرین حسب قرین سر سبز بود نگاه بیگاه برائے سیر بهیرفت اتفاقاً دران گلزار صرصر شد خزائے وزید تر وتازگی ازوی رو گشید و چشمهٔ که در و تراود بخش کام جان بود بے آب گردید و شل نباتات خشک لب خشکی پیدا آورد و باغبانیکه بسبب رونقے داشته بود بخود تردید ویرانی

گلستان ویرا بے برگ گردانید و ادراریکه معین داشت موقوف گشت اہل و عیالش بگردش افلاس در آمدند و از سراسیمگی رو به ہلاک نہادند روزے حضرت سلیمان یمنی خلیفہ حضرت قطب المدار که بہدایت خلق الله مامور بودند متصل آن باغ قیام ورزیدند درویشے از ہمراہیانش بتلاش آب رفت چاہ خشک دید بازگشت و حالتش از شیخ عرض کرد شیخ دران باغ قدم رنجه فرمود بر لب چاہ رفته ظرفے دران انداخت آبی پدید آمد باغبان از دور مشاہدہ این حال کردہ بخدمت شیخ حاضر آمد شیخ بر عسرت وی رحم خورد و دلجوے فرمود باغبان عرض نمود از روزیکه باغ درتباہے آمد مالکش آنچه وجه کفایت مقرر کردہ بود موقوف نمود زہے سعادت بختم که درینجا حضرت رونق بخشیدند ہمین ذات بابرکات چشمه جاری شد از عنایت چه بعید که باغ باز رو بتازگی آرد شیخ گفت انشاء الله تعالی ہمون که این کلمه بزبان قضا ترجمانش آمد اشجاریکه بصورت گدای بینوا ایستادہ بودند ہمگی حلیه سبز دربر کشیدند و سرسبز و شاداب شدند و شیخ چندے درانجا قیام کردہ مشغول بہدایت و ارشاد گشته و او

منبع بزرگان ظاهر و باطن دیدیم
سر حضرت خضر علیه السلام و ابدال النجیب
غنی سر من السر و جیب جوان
سر شاه مدار الا خوشروی را آورده در
نعم مر حضرت رسالت پناهی علیه الصلوٰة
و السلام از گفته و التماس نمودند
سر جهانگیر پادشاه و اسلک بنیاد
تیغ شده است و درخور اما
ازین جا نقل خواهر دو میان
این جوان قابل سلطنت
... حق ... ان
... حضرت ... ازل و ابد
... آن سعید ازل ... پاک
... آن مقام ... جوان
... آن ... جوان
... آن زمان ... پادشاه
... جهانبان ... آن ... ب
... حضرت ... کمال ...
ابیات ...
شاه جهان را خواند خواجگان چشت
فرمود تا سعید بلند اقبال نما بہ بیت
معنوی بر این فرزند کمال ذرہ
پروری مقرر نمودہ آن زمان
حضرت خواجگان عزیمت محافظت
جان آن جوان مذکور به فقر تمام ذکر کردند
انواع توجہات ارزانی داشته
هم سید محمد بن سید جعفر مکی از اخلفاء
شیخ نصیر الدین محمود چراغ
دہلی بودہ در کتاب خود بحر زخار
محبوب قطب مدار تازی است
از عرش وار و او محقق است از حق
تازی یعنی بیان قدرت و تحقیق
فرق بسیار است و حال ازین
کلمات ... قطب مدار عالی
در تجلی صفات ...

موعظمت میداد ناگاه خبر تازگی باغ بمالک باغ رسید برای
حصول فیض و برکت پیاده پا بخدمت دوید و باعزاز واحترام
تمام بدولت خانه خود برد و افتخار سعادت اندوخت و دختری
داشت نهایت حسین و جمیل بپای شیخ لعقد خواهر زاده
خود در آورده و جاه و حشم با تفویض نموده همراهی شیخ اختیار
کرد و در هندوستان برفاقت وی سیر کنان رسید و از پابوس
حضرت قطب المدار افتخار حاصل کرد وی یکی از خلفای
ارجمند شاه سلیمان یمنی قدس سره بوده است و شاه سلیمان
بعالم شباب در اشتیاق مرشد کامل بود که بیاوری بخت بیدار
بهدایت غیبی موهبت حضرت قطب المدار بوطن مالوف خود
بحصول شرف بیعت اعزاز یافت و در تجرید و تفرید بوده
از توجه مرشد خود بمناصب ارجمند رسید یکی از خلفاء حضرت
قطب المدار ملقب شد در سنه ... بود و بر جست ...
مدفنش به گرجستان است والله اعلم بالصواب و الیه المرجع والمآب

ذکر حضرت شاه خلیل الله کرمانی قدس الله سره العزیز

آورده اند که شاه خلیل الله کرمانی امیرے بود از امرائی کرمان
در عنفوان شباب انجمنی منعقد ساخت و بقاعده شاهانه جشنے
ترتیب داد در عین حالت انبساط سفر سمرقند پیش آمد در ہمان
ایام از احباب واصحاب مشوره نموده متوجه به سمرقند شد چون
از سفر سمرقند مراجعت نموده روبسوی کرمان آورد دوران
نواحے شهره کمالات حضرت قطب المدار شنیده جهت حصول
شرف سعادت ملازمت سعے بلیغ بکار برده حاضر
آستانه حضرت قطب المدار گشت و مستدعی قدمبوس شد
چون این معنی را مقربان درگاه والا بعرض اقدس رسانیدند
حضرت نظر الطاف بر دستبوس مبذول فرمودند چونکه مرتبت و عظمت
حضرت آن سعادت کیش بعین الیقین بیش از بیش دید آن
جاه وحشم را حقیر پنداشته بزمره ارادت کیشان خود را در آورد
و یکے از جمله واصلان حق گشت و ہمراہے والا مانده و رفیق
سیر و سیاحت بوده در سرزمین حجاز رخت اقامت انداخت
ملا نظام الدین پورپوری سیرکنان بر آستانه حضرت قطب المدار
حاضر شد چون صدق ارادت بآنجناب صادق و واثق داشت

التماس حصول بیعت وی قبول افتاد و بزمرهٔ اہل حق در آمد این
ہر دو بزرگوار را حضرت در آنجا گذاشتند و ذات گرامی
را در ہدایت خلق الله مصروف فرموده عطف عنان توجه بسمت
یمن که زینت بخشی آنجا مد نظر بود منعطف ساختند و آن
ہر دو اہل کمال بآن مقام فرو کش بود ندر روزے طفلکی را که
برائے چرائیدن گوسفندان بصحرا رفته بود مارے گزید و زہر
مو ثر گشت دہقانی و پر او ر بر گرفته میرفت که نظر شاه خلیل الله
بر وی افتاد پیش خود طلبید و گفت این طفل را چه شده که بدین
حالت رسیده احوالش دہقان بیان کرد شاه دست حق
پرست بر آن کودک نهاد زہر فرو شد و حالت غشی دفع گردید
دران زمان شاه کمال ہرائے که با پدر خود حسب الطلب
پادشاه یمن رفته بود بملاقات آن برگزیدگان عز و جل فائز
بوده بصحبت شان چنان حظے یافت که تارک گشته چنان داد
ریاضت داد که منظور نظر حضرت ملا نظام الدین اقتاد و بشرف
بیعت و خرقهٔ خلافت مشرف شده عمر عزیز را در خدمت شان
گذرانده اکتساب کمالات می کرد میگویند که وقتی شاه کمال ہرائے

درآن زمین خدای تعالی چهار پسر
ابه عزیز ولادت دو نوع است
یکی ولادت صلبی که از مادر و پدر
تعلق دارد دوم ولادت ارشادیست

بسم الله الرحمن الرحیم

رسالهٔ نادره

در صلوٰة نفل مشغول بود و تا دیر مصروف ماند که جمع اهل حاجت
شد درانحال شیخ خلیل الله مرشد وی تشریف آورده و در حق
اهل حوائج از خدای تعالی دعا خواسته مقصد برآری ایشان
کرد وقتیکه ازان جمع علیحدگی دست داد شاه کمال را فرمود
که ای کمال کمال در زاویه کمال است تا زاویه بخوبی کمال نیابی
از آمیزش خلق یکسوئے بدست نیاید ورانده فراغ خاطرے
و آزادگی شاید العزیز عباد تیکه برائے نمود خلق است طریق
جهول و معرفتیکه بتیرگی فهم باشد ازان هم چه حصول دربارگاه
بے نیاز محرم راز شدن و باریافتن آسان نیست آرے اگر در
کسرت بیچارگی و بیمائگی بوده حاضر ماند مضائقه ندارد وقتیکه
هوای خودی درگیرد بر مضمون آیهٔ شریف الویک لطفته من
منی یمنی نظر کن که حق تعالی حقیقت آفرینش چسان اظهار
ساخته و اصل خلقت را یاد دهانیده و در کلام پاک بصراحت
ارشاد فرموده هل اتی علی الانسان حین من الدهر لم یکن
شیئا مذکورا انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج نبتلیه
فجعلناه سمیعا بصیرا و باز مخاطب میفرماید افرئیتم ما تمنون

در بیان کیفیت سید الاصفیا زبدة الابرار
حضرت سید بدیع الدین قطب الاقطاب
قطب المدار قدس سره ملک الطریقة
ذات حقیقت اویسیه که سرآمد اولیا
و سلطان الطریقة
در بین طریقه با اسناد
و از ایشان اخذ یافت
این بود و ازو طریقه
اویسیه

اختیاج به تربیت پیری نباشد واو
از فخر الانبیا مقتدای گروه اولیا
یعنی از جناب محمد مصطفیٰ صلواة الله
وسلامه از حجره ولایت و کنف رحمت
فیض پرورش میبرد بیواسطه غیری
چنانچه اویس رضی الله عنه را و این
مقام بس عظیم است که ارباب دو
رسانند و چنین بعض اولیا را اسرار
نبوت و صفوت و ورثی طالبان را
فیض رو حانیت که ظاهر از حال جلال
بعض القادر بسیر و تربیت سلوک
یافته و این طائفه نیز داخل او بیسیه اند
منه الفضل چنانچه شیخ ابو القاسم گرگانی
طوسی که سلسلهٔ مشائخ شیخ نجم الدین
کبری بایشان می پیوندد ازطرف شیخ
ابو سعید و شیخ ابو الحسن خرقانی است در ابتدا
سلوک

وانتم تخلقونه ام نحن الخالقون پس ثابت شد انچه ثابت
شدنی بود وچرا غافلے از خود ومنی بیچے تخلیق خود را اگر
بنجاست اصلی که مذکور شد میلان است نتیجه اش معلوم
که اسفل السافلین است واگر صفات ملکی که در اصل
روح انسانی است ازان مطلع شده به پرهیزگاری کوشید
پایگاهش باعلی علیین رسید وسیکے از اہل صفا گردید حیثیت
بیچیرے وبیجرہی که عارضے به قالب خاکی که عاریتی است وفانی
لاحق شده وبنامه عنصری محض برائے حصول کسب وریاضت
مرحمت گردیده که در آخرت بکار آید ازان غافل گشته کجا را
بجروحے بکجا رسانیده وهنوز قدم سعیت به منازل سعادت
وسعے نه نهاده بنظر حقیقت کلام حق تبارک وتعالی جل شانه
وعم نواله معائنه کن که چه میفرماید اولم یر الانسان انا خلقناه
من نطفة فاذا هو خصیم مبین چون این معنی آشکارا شد واصل
کالبد خاکے از کلام پاک بچنین شرافت ونجاست هویدا گشت
درحالیکه افعال سیئه ازهم جدا نشد نه محل خطر وهمه ابواب
پاکے وناپاکی بر سلامتی خاتمه وبر سو خاتمه موقوف داشته اند

حالا ازان خبرم نیست که ای آه این را کجا خواهند برد پس غره
برچه بنا ارجمند اخرقهٔ خاکساری پوش و در ریاضت باخلاق
کوش و نعوذ بالله اگر راه و روش تو غیر حق باشد و عبادت
از بهر نمود خلق پس جای نماز ترا در آتش افشانند چنانچه
سعدی گوید ؎ اگر جز بحق میرود جاده ات * در آتش
فشانند سجاده ات * یعنی گروهیکه حریص و بسیار طامع اند
و از عقل و درایت بهره وانی ندارند گمان میبرند که عمل نیک
نکرده ثواب نیکی حاصل خواهند کرد و گوی سبقت از مرتاضان
زمانه خواهند برد خیال خام سعدی فرماید ؎ بر آن خورد
سعدی که بیخی نشاند * کسی برد خرمن که تخمی فشاند * بباید که
دامن خود را از آلایش ریاء خفی و جلی بری دارد و از اختلاط خلق
بگوشهٔ تنهائی آرد با جمعیت خاطر ای طالب مطالب بهین و بکنج قناعت
فرو نشین حریفی در همینی گفته ؎ بروای عقل نامحرم که امشب
با خیال او * عجب خوش خلوتی دارم که من هم نیستم محرم * و درباره
سکون خاطر و جمعیت وافر ؎ هر خیال غیر او را از دل دان * این ریاضت
عاشقانست را عیان * و عزیزا خصائل نفیسه و شمائل لطیفه از اعمال صالح بدست می آید
چنانچه

مَکْتُوْبٌ فِی التَّوْرٰىةِ مَنْ تَزَوَّدَ فِی الدُّنْیَا صَارَ یَوْمَ
اور لکھا ہے توریت مین جسنے توشہ کر لیا دنیا مین ہوا
الْقِیٰمَةِ حَبِیْبَ اللّٰهِ وَمَنْ تَرَكَ الْغَضَبَ صَارَ فِیْ جِوَارِ اللّٰهِ
قیامت کے دن اللہ کا دوست اور جسنے چھوڑا غصہ ہوا اللہ کے ہمسایہ مین
وَمَنْ تَرَكَ حُبَّ الْعَیْشِ فِی الدُّنْیَا صَارَ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ اٰمِنًا مِّنْ
اور جسنے چھوڑی محبت عیش کو دنیا مین ہوا قیامت کے دن امن پایا ہوا
عَذَابِ اللّٰهِ وَمَنْ تَرَكَ الْحَسَدَ صَارَ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ مَحْمُوْدًا عَلٰی
اللہ کے عذاب سے اور جسنے چھوڑا حسد کو ہوا قیامت کے دن تعریف والا
رُءُوْسِ الْخَلَائِقِ وَمَنْ تَرَكَ حُبَّ الرِّیَاسَةِ صَارَ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ
تمام خلائق کے سامنے اور جسنے چھوڑی محبت ریاست کی ہوا قیامت کے دن
عَزِیْزًا عِنْدَ الْمَلِكِ الْجَبَّارِ وَمَنْ تَرَكَ الْفُضُوْلَ فِی الدُّنْیَا
عزت والا نزدیک بادشاہ غالب کے اور جسنے چھوڑی زیادتی دنیا مین
صَارَ نَاعِمًا فِی الْاَبْرَارِ وَمَنْ تَرَكَ الْخُصُوْمَةَ فِی الدُّنْیَا
ہوا آرام پانے والا نیکون مین اور جسنے چھوڑا جھگڑا دنیا مین
صَارَ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ مِنَ الْفَائِزِیْنَ وَمَنْ تَرَكَ الْبُخْلَ فِی الدُّنْیَا
ہوا اُن قیامت کے مطلب پانیوالون سے اور جسنے چھوڑا بخیلی کو دنیا مین

صَارَ مَنْ كُوْرٍ عِنْدَ رُؤُسِ الْخَلَائِقِ وَمَنْ تَرَكَ الرَّاحَةَ
ہوا ذکر اسکا نزدیک سرداروں خلائق کے اور جسنے چھوڑا راحت کو
فِي الدُّنْيَا صَارَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَسْرُوْرًا وَمَنْ تَرَكَ الْحَرَامَ فِي الدُّ
دنیا مین ہوا قیامت کے دن خوش اور جسنے چھوڑا حرام کو دنیا مین
صَارَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِي جِوَارِ الْاَنْبِيَاءِ وَمَنْ تَرَكَ النَّظَرَ فِي الْحَرَامِ
ہوا قیامت کے دن ہمسایہ مین انبیا کے اور جسنے چھوڑا دیکھنا حرام کا
فِي الدُّنْيَا اَقَرَّ اللّٰهُ عَيْنَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِي الْجَنَّةِ وَمَنْ تَرَكَ الْغِنٰى
دنیا مین خوش کریگا اللہ اوسکی آنکھ کو قیامت کے دن بہشت مین اور جسنے چھوڑی تونگری
فِي الدُّنْيَا وَاخْتَارَ الْفَقْرَ يَبْعَثُهُ اللّٰهُ تَعَالٰى يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَعَ الْاَوْلِيَاءِ
دنیا مین اور اختیار کی فقیری اوٹھاویگا اللہ تعالی اوسکو قیامت کے دن ساتھ ولیون
وَالنَّبِيِّيْنَ وَمَنْ قَامَ لِحَوَائِجِ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا قَضَى اللّٰهُ تَعَالٰى
اور نبیون کے اور جو کوئی قائم ہوا جاری کرنے مین حاجتون آدمیو نکو دنیا مین روا کی
حَوَائِجَهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمَنْ اَرَادَ اَنْ يَكُوْنَ فِي قَبْرِهٖ
حاجتین اوسکی دنیا مین اور آخرت مین اور جسنے ارادہ کیا کہ ہووے اوسکی قبر مین
مُؤْنِسٌ فَلْيَقُمْ فِي ظُلْمَةِ اللَّيْلِ وَلْيُصَلِّ وَمَنْ اَرَادَ اَنْ يَكُوْ
مونس چاہیئے کہ کھڑا ہوا اندھیری رات مین اور نماز پڑھی اور جسنے ارادہ کیا

بر پا ساز ند و از ان سنگها گنبد سا
والاساس ... بر بسار و ... مقابل
وسے حجرہ قاضی شہاب الدین علی الحال
کہ در انجا ئی او ز ترتیب داده در ان
باغ حجره شاه ... شیخ شاه و ... شاه و
حضرت شاه در ان باغ طرح اقامت
افتاده در از شاه و خانقاه و ... بیرون
مستعدان اشتغال ... و آن حجره
از زمان حضرت شیخ فضل الله ... محققین
جا ہای خلفائے حضرت شاه ...

فِیْ ظِلِّ عَرْشِ الرَّحْمٰنِ فَلْیَکُنْ زَاهِدًا وَمَنْ اَرَادَ اَنْ
سایہ مین تخت خدا کے چاہیے کہ زہد کرے اور جسنے ارادہ کیا
حِسَابُهٗ یَسِیْرًا فَلْیَکُنْ نَاصِحًا لِنَفْسِهٖ وَاِخْوَانِهٖ وَمَنْ
کہ ہو حساب اوسکا آسان چاہیے کہ وہ نصیحت کرنیوالا اپنے نفس اور بھائیوں کے لیے اور جسنے
اَرَادَ اَنْ یَکُوْنَ الْمَلٰئِکَةُ زَائِرِیْنَ فَلْیَکُنْ وَرِعًا وَمَنْ
ارادہ کیا کہ فرشتے ملاقات کرین چاہیے کہ پرہیزگار ہووے اور جسنے
اَرَادَ اَنْ یَسْکُنَ فِیْ بُحْبُوْحَةِ الْجَنَّةِ فَلْیَکُنْ ذَاکِرًا لِلّٰهِ
ارادہ کیا کہ رہے درمیان بہشت کے چاہیے کہ یاد کرے اللہ کی
بِاللَّیْلِ وَالنَّهَارِ وَمَنْ اَرَادَ اَنْ یَّدْخُلَ الْجَنَّةَ بِغَیْرِ
رات میں اور دن اور جسنے ارادہ کیا کہ داخل ہو بہشت مین بے
حِسَابٍ فَلْیَتُبْ اِلَی اللّٰهِ تَوْبَةً نَّصُوْحًا وَمَنْ اَرَادَ
حساب چاہیے کہ توبہ کرے اللہ کی طرف توبہ خالص اور جسنے ارادہ کیا
اَنْ یَّکُوْنَ غَنِیًّا فَلْیَکُنْ رَاضِیًا بِمَا قَسَمَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَمَنْ
کہ ہووے دولتمند چاہیے کہ راضی ہو ساتھ تقسیم اللہ تعالی کے اور جسنے
اَرَادَ اَنْ یَّکُوْنَ مَعَ اللّٰهِ فَقِیْهًا فَلْیَکُنْ خَاشِعًا وَمَنْ اَرَادَ
ارادہ کیا کہ ہو اللہ کے نزدیک فقیہ چاہیے کہ عاجزی کرے اور جسنے ارادہ کیا

بنا ے تعین میکرد ... شاه ... ر
کہ سوے شمال گنبد ... بود
گرد او شد و سکونت ... شد
آن درخت ... نشستگاه ... پیر
قدس سره بود بعد از ان قطب الدار
... سال در انجا معتکف بود ...

ذکر روضۂ ...

... سلطان ابراهیم ...
بعد از سلطان ... اجابت ...
... سلطان ...

أَنْ يَكُونَ حَكِيمًا فَلْيَكُنْ عَالِمًا وَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ سَالِمًا

کہ ہووے حکیم چاہیے کہ عالم ہو اور جسنے ارادہ کیا کہ سلامت رہے

مِنَ النَّاسِ فَلَا يَذْكُرْ أَحَدًا إِلَّا بِخَيْرٍ وَالْعِبْرَةُ فِيمَا

آدمیوں سے سو یاد نکرے کسی کو مگر بھلائی سے اور عبرت بیچ اسکے ہے

مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خُلِقْتُ وَلِمَاذَا خُلِقْتُ وَمَنْ أَرَادَ الشَّرَفَ

کہ کس چیز سے پیدا کیا گیا ہوں اور کسواسطے پیدا کیا گیا ہوں اور جسنے ارادہ کیا بزرگی

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَخْتَرِ الْآخِرَةَ عَلَى الدُّنْيَا وَمَنْ

دنیا اور آخرت میں چاہیے کہ اختیار کرے آخرت کو دنیا پر اور جسنے

أَرَادَ الْفِرْدَوْسَ وَالنَّعِيمَ الَّذِي لَا يَفْنَى لَا يُضَيِّعُ عُمْرَهُ فِي

ارادہ کیا فردوس کا اور ان نعمتوں کا کہ فنا نہونگی ضائع نکرے عمر اپنی

فَسَادِ الدُّنْيَا وَمَنْ أَرَادَ الْجَنَّةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

فساد دنیا میں اور جسنے ارادہ کیا بہشت کا دنیا اور آخرت میں

فَعَلَيْهِ بِالسَّخَاوَةِ لِأَنَّ السَّخِيَّ قَرِيبٌ إِلَى الْجَنَّةِ وَبَعِيدٌ

سو لازم پکڑے سخاوت کو کہ سخی قریب ہے بہشت کو اور دور ہے

مِنَ النَّارِ وَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَتَنَوَّرَ قَلْبُهُ بِالنُّورِ التَّامِّ

دوزخ سے اور جسنے ارادہ کیا کہ روشن کیا جاوے دل اوسکا روشنی پوری

فَعَلَيْهِ بِالتَّفَكُّرِ وَالْاِعْتِبَارِ وَمَنْ اَرَادَ اَنْ يَّكُوْنَ لَهٗ
سو لازم ہے کہ پکڑے فکر کرنا اور عبرت پکڑے اور جسنے ارادہ کیا کہ ہووے اوسکا
بَدَنٌ صَابِرٌ وَلِسَانٌ ذَاكِرٌ وَقَلْبٌ خَاشِعٌ فَعَلَيْهِ
بدن صبر کرنے والا اور زبان ذکر کرنے والی اور دل عاجزی کرنیوالا تو لازم ہے اوسکو
بِكَثْرَةِ الْاِسْتِغْفَارِ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ
بہت بخشش مانگنے واسطے مردوں اور عورتوں ایماندار کے مردوں اور عورتوں مسلمانکے

شجرہ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان
هدانا الله والصلوة والسلام على سيد الاولين والاخرين
امام الانبياء والمرسلين شفيع المذنبين احمد مجتبى
محمد مصطفى وعلى اله واصحابه اهل الصفا والوفا واولياء
امته امابعد فهذه الشجرة العالية الطبقاتية المدارية

كشجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها في السماء لما سئلني السيد
الارشد محمد امير حسن مد عمره شجرة شيوخنا
قدس الله اسرارهم نظمته لي اني اعلمها وما كنت
هكذا انقلت ما قال اما من هذه الطريقة الوثيقة الا
اذا سألوه شجرة اشياخه انما هي بدعة فقالوا نحن
لا نسئل الا لحصول البركة وتيمناً لنزول الرحمة لله علينا
به وما كان ذلك الا لفرط اشواقهم واخلاصهم
فقال لهم اكتبوا اسمكم ثم اسمي ثم اسم محمد رسول الله
صلى الله عليه وسلم فذلك اخبرني نفسي وقلبي على
كتاب هذه الشجرة المباركة الميمونة خالصة لوجه الله
وما توفيقي الا بالله واخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين

الهٰا بحق فقر احمد مختار		بسر صاحب کونین شاہ قطب مدار
باحترام جناب شہ بدیع الدین		کہ شد بدیر ملقب بنام قطب مدار
بہ پیر حضرت ارغون کہ خاک مدفن او		جلائی ہر دمکی شد بدنا اولی الابصار
بخاک عام خلیق جہانیان محمود		کہ بود جامع حق بالعشی والابکار
بعز شاہ بیاری کہ بود تادم زیست		بعزت تو عزیز دل صغار و کبار

ظاهر الدين مظهر الدين طاهر الدين
تحريف الدين غياث الدين واحد الدين
صالح الدين توفيق الدين زبدة الدين
مفتح الدين صافوم الدين مرشد الدين
مسلم الدين سعيد الدين ذاكر الدين
ما لك الدين محي الدين سراج الدين
عامل الدين حميد الدين عماد الدين
تعلم الدين شامل الدين علم الدين
زعيم الدين ارتفاع الدين جمال الدين
كامل الدين وحال الدين جمال الدين صدر الدين

مطہر الدین۔ نظیر الدین۔ منیر الدین
عالم الدین۔ متعالی الدین۔ اشارۃ الدین
حکیم الدین۔ خادم الدین۔ نجم الدین
شمس الدین۔ بہار الدین۔ شمس الدین
کاظم الدین۔ صادق الدین۔ صدیق الدین
صدق الدین۔ ہادی الدین۔ بہجت الدین
مقام الدین۔ ضیاء الدین۔ معین الدین
سلطان الدین۔ نور الدین۔ فضل الدین
مشیر الدین۔ حسن الدین۔ قاسم الدین
حافظ الدین۔ شافع الدین۔ امام الدین
ناصر الدین۔ قدوۃ الدین۔ امام الدین
نظام الدین۔ ضیاء الدین۔ نصیر الدین
بقاء الدین۔ کمال الدین۔ شفاء الدین
جلال الدین۔ جمال الدین
شاہد الدین۔ حجۃ الدین۔ منہاج الدین
سعد الدین۔ بہاء الدین۔ رکن الدین

بحق سیت شہ شاہین کہ بود بالکشا | باوج معرفہ شاہین ہمتش لشکار
بحق حضرت ہمن کہ ہم دنیارا | نبود درہ بضمیر منیر او زنہار
بآنکہ بود زہم اسمی شہ محمود | بکرم عرفانیز سپہر وقار
بہین حضرت معروف عارف کامل | بقدر حضرت عبد الجلیل ذو المقدار
بہ فیض فیض رسانی شاہ فیض اللہ | بصدق شاہ حیاتی مؤید الابرار
بہ ہر شاہ پیاری کہ از قیام شبی | بیافت رتبہ مستغفرین بالاسحار
بزہد حضرت عبد الجلیل بحر علوم | کہ در مجاہدہ مصروف بود لیل و نہار
بورع حضرت مولانا شاہ نجم الدین | بہ سماء ورع نیر سپہر وقار
بحق زہد و عبادات شاہ آل حسن | کہ اسم اوست باتجنیس یار شہ ہر کار
بہ خاکسار حسی ابن عاصی امیر حسین | بہ بخش جملہ مریدان شاہ قطب مدار

ختم شد شجرۂ مبارکہ خاندان عالیہ مداریہ بافضالہ واکرامہ تعالیٰ جل وعلیٰ

حضرت قطب العالمین

معین الدین۔ لطیف الدین۔ حکیم الدین
شفیق الدین۔ کبیر الدین۔ مختار الدین
قیصر الدین۔ منیر الدین۔ واحد
علیم الدین

بحق اسماء الحسنیٰ ان
بحق اسم الاعظم العالی وان
بحق سید الانبیاء والاخرۃ
بحق مصطفیٰ علی الاولیاء والاخرۃ
تعطلنا خیر الدنیا من لا ابدی وحمات
یا رب اسمائے یا ارحم الراحمین
چشت و قلندر و سہروردی
بر خواند بفضلہ تعالیٰ
ابن اسماء نیز در فضل و شفاعت
از وجود و نسبت و قطب المدار

جهانیان پیر سید
جلال بخاری قدس سره مسطور است
که عفیف الدین مخدوم را فرموده که مواضع
را زن بر سر شما موقوف بر نگاه داشتن است چون حضرت
مخدوم در نگاه داشتن آنجا شیخ امام الدین بیاد شیخ الاسلام
را گفت که شیخ امین الدین چنین فرموده که شیخ امین وصیت
کرده است که سید جلال بخاری قصد زیارت من کرده
است از اوچه و ملتان سے آید فاما شیاطین گفته اند
که شیخ امین الدین وفات یافته است پیش وے
بازگشته در مکه رفت بار از آنجا خواهد آمد او را از جهت
من مقراض بدانے و سجاده و مقراض من او را
بدهی و او از جهت مجاز باشد تا بر سر دیگران مقراض
راند و خرقه پوشاند و شیخ امام الدین همچنین کرد و خرقه
پوشانید و تلقین ذکر نمود و از شیخ الاسلام
امین الحق والدین پوشیده انتهی

بیروی پیرت دی
و بعض اجازات نامها ملاحظه بود
و بعض اجازت [illegible] از شیخ [illegible] و
بعضی [illegible] طیفوری و [illegible] ابی الفیض
و بعضی دیگر از احرارت [illegible] شیخ عبد [illegible]
[illegible] شیخ الطائفین [illegible] شمس
[illegible] از شیخ ابو یزید [illegible] سهروردی
شاه [illegible] شیخ ابراهیم [illegible] از شیخ
اسمعیل [illegible] نور الدین [illegible] الدین
جلال [illegible] شیخ امین الدین [illegible] امام الدین
انتساب شیخ [illegible] طیفوری [illegible] شیخ الاسلام امین الدین
عبد الله [illegible] از شیخ [illegible]
[illegible] امین الدین [illegible]
از شیخ امین [illegible]
جلال [illegible] مخدوم

آن انتساب به شیخ محمد طیفوری است
از شیخ ابو [illegible] الحق والدین و وے از شیخ [illegible]
که وے [illegible] الدین [illegible]
[illegible] شیخ امین الدین [illegible]
جلال [illegible]
[illegible] سال [illegible]

[illegible] شیخ [illegible]
و در بیان [illegible] طیفوری [illegible]
انتساب [illegible] شیخ [illegible] ابو یزید
طیفوری و وے از شیخ [illegible] ابراهیم [illegible]
[illegible] شیخ [illegible] و وے از [illegible]

تذکرة المتقین

بجاوندی و وے از خواجه ابو یزید
بسطامی و وے از [illegible] حبیب عجمی و وے
از حسن البصری بدانکه طیفوریان سلطان
العارفین [illegible] را او طبقه اولی است
و نام وے ابو یزید طیفوری [illegible]
بسطامی بن آدم بن سروشان بود نهایت
پیر [illegible] ابو یزید بایزید
از کرامات وے است [illegible] و بیست سال
به بوستان [illegible] شیخ ابو [illegible]
ابو الخیر [illegible] و وے از فرموده [illegible]
عالم از بایزید [illegible] در میان
[illegible] سیزده مشائخ را
در بازید [illegible] از اولاد امام جعفر صادق
یکصد سال و پنجاه سال عمر داشت
و تربیت از حبیب عجمی یافته و دو سال
ابو یعقوب [illegible] چرخی است قدس سره
کرامت

ودے از حسن بصری و وی از مرتضی علی
کرم اللہ تعالی وجہہ و وے از محمد مصطفی
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم این اجازات متعددہ
از اجازات این فقیر رسیدہ و در اینجا نگاشتہ شد
المحتاج عفو اللہ در لطائف اشرفی
سطور است کہ از حضرت قطب المدار
بعد از [illegible] شاہ [illegible] قدس سرہ
بہمان فرد محبت سید نظام الدین قطب المدار
یعقوب خطبہ آوردہ و بہ بندہ دم وقت
ایم یک دیگر رفت بسیار کردہ از انشا و فرمود
اشعار [illegible] پروین یک دیگر بودیم یکجا
[illegible] ہیچ دوستی در برج الناس
[illegible] ہم چون بنات النعش دیگر
فتادیم اے فلک فریاد از ناس
و فرمود محبت آنست کہ دو بزرگ یکجا
ہر دو باشند چون میان ہر دو بزرگ

تذکرة المتقین

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

از شیخ سید [illegible] قدس سرہ
از امین الدین طیفوری شامی و وے
از امیر المومنین علی کرم اللہ وجہہ دیگر شیخ عبد اللہ
علی از خود طیفوری شامی و وے از صدیق اکبر از اصحاب
شیخ عبد اللہ شامی از شیخ عبد الاول و وے از
از سراج الاسلام شیخ امین الدین و وی از امیر المومنین
علی کرم اللہ وجہہ و وے از عثمان و وے از
عمر فاروق و وے از صدیق اکبر از جمیع و وے
از خاتم النبیین احمد مجتبی محمد مصطفی صلی اللہ علیہ
وآلہ وسلم از اصحاب شیخ ابو الربیع مغربی و وے از
شیخ عبد اللہ مکی و وے از شیخ امین الدین شامی و وے
از علی مرتضی و نیز شیخ امین الدین شامی و وے از
سید الطائفہ شیخ جنید بغدادی و وے از داود
طائی و وے از علی [illegible] و وے از معروف کرخی

از شیخ [illegible] ثابت [illegible] ہند [illegible]
[illegible] امام جعفر صادق و وے
[illegible] ثابت شدہ کہ ولایت و وی ابیدار
و نقل صحیح اوحدی و بیتین و این دو [illegible]
از امام جعفر و سلطان العارفین [illegible]
و این دو این سلطان [illegible] از [illegible]
ساز [illegible] طاہر [illegible]
از طیفوریان [illegible] و در [illegible] طیفوریان
سلطان العارفین [illegible] کہ طیفوریان
از دو طیفوریان [illegible] از شیخ ابراہیم
از شیخ محمد از شیخ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

تذکرة المتقین

انتها حاصل بود و در
افاده مستعدان و اشتغال ظاهری
و شغل درد نزدیک بود و بیرون و درا سے بحکم
و شب و روز زبان طلب داشته تا شرف نسبت
ملازمت حضرت سید الاخیار شاه مدار مستعد گردید
وصول باین سعادت عظمی تجرید و روزید چنانچه در
رسالهٔ عاقلیه نگاشته رباعی درره عاوی قدم میزند
کیست درین ره که قدم میزند
مجرد روا است
اسرار دنیا کے دنی را عرض نمود چنانچه گفته اند
اے برادر دیوانه چون چاره طلوع آفتاب حق
معرفت بطلع عرفان عدیم ما قدره امر حق
در مغرب عدم در خریم و اریت

آن خرقه را از اولاد قوالان ... نگاه میکرد صاحب ...
و ... ثابت

اندرون آشنا و از برون بیگانه وش ... این چنین زیبا روش کم می بود اندر جهان

عالم طلب وارد و فرمود نه نسبت
این سخن مشهور است در بستان جان ::
... گرد در روان ::
... عالم معرفت الله ...
... قطب الدین ...

عاشقان را ...
...

ما ز بیجائیم و بیجا میرویم ::
قل تعالوا آیتیست از جذبه
عشق :: ما بجذبه حق تعالی میرویم :: لا اله اندر
پی الا الله است :: همچو لا ما هم بالا میرویم :: همت
عالی ست در سرهای ما :: از علی تا رب اعلی
میرویم :: کشتی نوحیم در دریا که روح :: لاجرم وقت
شد که ما میرویم :: راه حق تنگ است چون سم الخیاط
ما مثال رشته یکتا میرویم :: این سخن خاموش کن با ما
بیا :: چون که ما از پیک پیدا میرویم :: و قصاید
در وحدت و عشق بسیار دیگر فرموده و رساله
از و مانده که مشتمل بر اسرار است :: چون در آن
و سخن از استغنا و معنی طلب را چاره نیست
چنانچه مولوی روم بضیاء الحق
حسام الدین در مثنوی
مث

ابن ابی طالب کرم الله وجهه
در هشتم جمادی الاول سبع و ستین
و وفات قطب الدین ...
... تمام مساوات ...
دست با امیر المؤمنین عثمان ... نسبت
حمید بن تقی الدین بن یعقوب

... بن مسعود ...

امیر المؤمنین عثمان بن عفان است ...
... الدین بن یحیی ...
بن امام جعفر صادق بن امام ...

ب

تذکرة المتقین

از ذات و کسب خود را در دریاست گرگ
انداخت و درسه د دیگاه و ایمان انعقاد
گفتند که زیارت گاه اهل اسلام است
تا که رود و سفر انصین است قاضی
قاضی سلطان قلندر اصحاب کمالات
عنایات با هره بود و بعد از کشف عقل العقل
نقبا است قطب الاقطاب بود در ایام

ذکر امام زین العابدین رضی
امام حسین بن علی حضرت شاه علی
سلطان العوده ... از زنان حضرت
قاضی محمود بسیار حضرت
قطب الاقطاب قاضی ... سلطان
در بیان مقامات و حالات
طریق الذیل ... بیان
ذکر ولادت ... حضرت

من سنی ۱۲۰۰ ه
صور الخلائق کمتی سعیسم
مرات نفس لا میم الوانه متقابلا
بخیاره فعاله دوایره نظاره صور الزنایق
القنفعل ثم انجلا بظهوره صور الزیاده
ثم القنفعل عوث الاعلام ظهر الیعود الاولی
فیه لا یعوذ انا تحقیقه لا ذا انت لا هو
لیهو معنی اله مشهوره خلیفه متکرا
ور سی نیز استفاده از ملازمت قاضی محمود بیگ
چنانچه از مستفادات پیر کرام و از اشعار
بشود در دو وطن خود در ... او
متبرک بهم قطب الاقطاب قاضی شهاب الدین
که در ایام کار از آتش بیگ بنده او کل حال انتقال بود
قضا بود و دیر ... است چون حضرت
قطب الدار پیوست

عالم خطه ... ز ارشاد قاضی
حضرت ... هاشمی ... متقبول
محرم اسرار حضرت خواجه قدس سره
حضرت ولی ... محمود
شخص ... مخدوم
مجذوب ... حضرت علام الغیوب

عادات و کرامات این ...
ظهور پیوست ...
از بزرگان ... بسیار
شده مجذوب ... این بزرگوار
صاحب ... آسوده است

تذکرة المتقین

سله این الفاظ ... ابن سعی ... کرده

١٥٧

در نواحی بهار که قصبه بیلیه است شجره
او درین فن است حجن قطب المدار
عبدالله مکی ابو ربیع مقدسی آلتین الدین
خواجه طیفور شامی امیر المومنین علی کرم الله وجهه
طریق احجن قطب المدار خواجه طیفور شامی عبد ...
شیخ حسین الدین خواجه طیفور شامی حجن از خلفای
شیخ صدیق ... بهر ... دستان بسیار از ان
ایران در ممالک ... شیخ فخر الدین الاکردی
خلفاء سلسله شیخ شاه صدیق خطاب
بیان شیخ داود بن شیخ ... زنده دل بود در عالم ظاهر و باطن یگانه
داشته و اقوال و احوال و افعال ایشان شیخ
و لطائف ایشان جمع ساخته صاحب
کمالات بود مرید و شاگرد شیخ اله داد
صالح سرهندی پیشتر از حسام الدین ...
در ... کرد آورده ... صد و چهل ...

م

برسد گویا بکلیه در رسیده
باشد در قصبه بیدار آن خوابگاه دارد و ...
قدوه مشائخ حسن بن سید حجن بهاری قدس سره
از جمله خلفاے قطب المدار و اکمل ایشان بود تجرید تمام
داشت از علائق پس تجرد ... عبودیت لباس ... اختیار
نفرموده بود و آن ... چنین اختصار ... کرده وجود
گرچنانکه بالکمال تجرد در عالم شهادت آمده امر بیان شیخ
باز گردیم ... سیم ... بریشه
بجای کام ... سبک بار دارم گران چون شوم
چنان کایدم به که بیرون شوم ... منظر خوارق عادات
و از دیار مشائخ ... ذوق و ... آمد را نقل
گفته در ایام دولت شیر خان سوار
بطرف عالم ثبات و قرار

م

تذکرة المتقین

ذکر شیخ ... قدس سره
لفظ علم امر الله ... تصنیف
لفظ بود و بکمالات انسانی ... یاد و
تو او سیاه پوشان ذاکر نام ... مسجد سلطان
اوقات گذرانیده ... بهشت ... اساس یافته
نصیر الدین محمود که ... مقبره عالی ...
خوابگاه وی ... سرور عالم صلی الله علیه و آله و سلم
شهید ... قدم آن سرور عالم ... عادات
است ... شیخ محمد ... هنگام رخصت وی ...
و عجائب حالات ... از اهل آن دیار
براوان قطب المدار ...
... رسید ... منظور است
... بنیاد ...

و گویند بکلیمه و بیست و پنج سال ...
در روز دهم ماه جمادی الثانی در روز جمعه
انجمله ... محرم مدفون است
دیگر صدر الدین البهاری که مجذوب ... غالب
بود ... که مجذوبیت وی ... دیوان
و سید ابراهیم ... کوچک ... مدفون
من اولاد شیخ بهار ... دیگر شیخ ... مجذوب
بود ... مدفون است
و دیگر شیخ ... در گجرات
آسوده منقول است که وی ... بدن
باطل بود دیگر شیخ فرید الدین حافظ ...
شیخ جمال الدین از وی ... شیخ اله داد ...
مولانا حسام الدین سلامی ... نیز
بکلیمه بود ... عشق و محبت ...
جان درست گشته بقطب المدار ...
جانان ... یافته که هنگام خلوت خاص

[illegible]

دیگر از خلفای او [illegible] در مقام
ارشاد و تکمیل بوده فیض بسیار بخلق رسانیده و از
خلفای وی است شیخ محمد طاهر [illegible] المعروف بشیخ [illegible]
شطاری از وی [illegible] شیخ حاجی محمد بن [illegible] از وی [illegible]
شیخ از دست شیخ قاسم [illegible] بود و بعد از آن بسید
[illegible] ماه شعبان بحرم لقاء الله از آن جهان
شد از دست [illegible] که از جمله مریدان دست شیخ
[illegible] بود و دیگر سید جواهر از دست شیخ عبد الغنی
از [illegible] شیخ [illegible] المعروف [illegible] که در بلده
او [illegible] مدفون است از مجاذیب [illegible] سید
علاء الدین او [illegible] صاحب جذبه قوی و کرامات
[illegible] بود و [illegible] شیخ فضل الله بود
خلفای [illegible] شیخ قائم

[illegible]

فی بر سجاده مذکور تمکین از میان و تعلیل
است بخدمت قطب المدار ... [illegible] بگذرید
از شیخ شرف الدین ورق چند از عوارف
المعارف بنظام قرائت وی در دو دید
در بودند که خوانده این اوراق بلا ریب
... [illegible] تصدیق این
یحیی ... [illegible] این کتاب را باخود
وارد بزرگان را ملازمت یحیی تا ... [illegible]
هم که تصنیف است او خود کتاب از او
گرفته این اوراق برآورده تعلیم خواهد کرد
... [illegible] در آمد جماعه معتقدان بر در حجره
قطب المدار منتظر صدور برکات و کرامات
... بود تا داخل گردید از درون صدا
سید حسین در آمد هر کدام سید حسین
این تشریف ... بزرگان بردند باز آواز
در آمد که حسین بلخی وی آمده در

تذکرة المتقین

... [illegible] شیخ ...
این کسب ... شیخ شرف الدین یحیی منیری ...
... [illegible]

... [illegible]
کسب سعادت اشتغال ... قطب المدار ... [illegible]
... [illegible] آن
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible] بیست سال ... [illegible]
قطب المدار ... [illegible] ارشاد ...
... [illegible] سال
... [illegible] منقول است ... [illegible]
... [illegible] قاضی شهاب الدین ... [illegible]
... [illegible]

و آتش بیا فروخت
تاریخ فتح ... [illegible] پس از آن
بجوش ... [illegible] و سبب لقب قاضی
شهاب الدین پرکاله آتش همین است و شاه بدیع
نوش وی قاضی ... [illegible] آورده هم سید
صدر الدین وی ... [illegible] متوطن ... [illegible]
رخصت فرمودند ... [illegible] سبب پاک امام اعظم
ابو حنیفه کوفی ... [illegible] مذهب ... [illegible] آورده ام و آیند محمد
بیعت تو داده ام ... [illegible] گردد خواهد
زیست بالباس فانی بخلعت ابدی بپیوندد ... [illegible]
شیخ طریقت شیخ حسین معروف بلخی کبر اوزاده
شیخ مظفر بلخی و صاحب سجاده شیخ شرف الدین
یحیی منیری بود تا الیوم اولاد

قطب المدار ... [illegible] بیعت
... [illegible] قطب المدار ...
... [illegible] شیخ شرف الدین یحیی ... [illegible]
... [illegible] آن اوراق ... [illegible]
... [illegible] زیارتگاه ... [illegible]

وحضرت صدیق اکبر رضی الله عنه اجمعین
صلی الله علیه وآله وسلم و بسیار ...
تا بقای ... این سلسله عالیه ...
که جمیع ... سید ... بر آن ...
بعض ... و از آن ... سادات جهان
بیچ ... آن ... جهان بلا واسطه ...
... جلال ... قدس سره ...
... آن ... و صاحب ... بوده ...
... نفس ...

یعنی صدر نشان صدر
جهان اجل الملة والدین که باج بیاد داد
شیخ ... و اصطلاح بود او ... انجا ...
دیگر سید ... و صدارت بحصول ...
... عرفات و ...
آن ... سید ... علیه ... سیادت ... استشهاد
جهان است که سیادت و اسطه ... و از ...
جهانگیر سید ... انجا ... و ... داشت ...
حقیقت بیکرد و کیا ... شد و دو ... صلوات
لطائف اشرفی ... بعد از ...
قطب الدین قطب المدار بعد ان العارفین ...
قطب المدار ... ده ... بعد از آن ...
جهان ... و ... بعد ... که بعد ...
... رحمه

ساخته مرتب بوده
او را گریه و بکا در است بسیار و بعد از آن
بمقامات رزق طعام تناول نمیفرمود بازده روز ...
مینمود و تا بعد از آن در سیر بیش آماده شده آمد چون وارث
المعارف با خرقه سید الطائفه فصوص الحکم کرد قطب المدار
و نمود که بعد از قراءت تعرف فی التصوف ... نصیبه
خواجه بود و خواجه بیرون آمد در بعضی از اشعار ... تخلص
شهاب الدین شریح است که بعد از سیزده ساله
مخصوص آن دور به سبب آن یاد وی برادر است
تجرد وی بدین تفصیل است سید اجل صدر جهان
شاه بدیع الدین مدار شیخ محمد الله که شاگرد
محمد الاول سراج الاسلام شیخ امین الدین
امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه حضرت
عثمان و حضرت عمر
عه

... جمیل ...
... شیخ ...
... بحسب ...
... از آن ...
... بعد ...
محمد ... الغیب ... جمیل ...
اجمل ... از ... جمیل
اجمل ...

دوازده ... شود و تعیین این اعداد
یعنی و الف ... دو عدد و دو ... است
که اشعار سیادت ... پنج عدد و پنج فرق ... شود
دوازده عدد و دوازده امام مشهور
دران کتاب است مشتمل بر عبارات
پنج ... و مقالع و بدایع بسیار دران
بکار برده تا پنج ... جمیل ... الف
و الام ... است از اول تا آخر ... تعریف
و توصیف ذات و الاصفات وی ... است
در مدح وی قصاید ... گفته دران کتاب
درج ساخته بعضی از ابیات ... قصیده
که نسب و ارادت بیان کرده آورده شد
اشعار بعد از ظهور ...
صادق ... زمان ... و ...
... است ... درجهان
... و ... جدا ... است
... ور

بملاقات ایشان رفتند پیر بزرگوار را تولد
عبد القادر جیلانی بود وسے قبل از قطب المدار
کہ وسے در خدمت شیخ محی الدین
در احوال جمیع اولیا را آورده است
السعد اعظم الاعلی بیک در مرآة الاسرار
آنست کہ وسے بدین حلقه ظهور در برزکور
حلوه ایست اعتقاد فقرا و ساده لوحان
از چهار طرف دیوار بر آورده اند و در میان
و دران جنگل مسرور آنچه زمین است ایران

شاه کرد و ذکر این مرد از شمار بره مسند چون هند
و سبب لقب وسے بایزید و ازان است
کہ چهل سال متوالی بپاے چپ
استاده ماند العلم عند الله انتهی شیخ
آدم صوفی کہ از خلفاے بزرگ
قطب المدار بود وسے در سال [illegible]
و تیغ حلقه و سندان و نعل و ازکون

امروز شیخ و بلنت دین حیران جلال
ابو حیران علا است از وی است در بیابانش
خن نشین آنکه شیخ اوست از شود دین سید
حلوه فداست چه چون هم خویش ارشاد فرمان خود
انشود جنی و نمود در مرنج است خویش اجل و ایام
چو والد مرحوم احمد بن سعید اخوان قریش
زادوانست از تلمیذان وسے شیخ سلیمان
کہ از جمیل مقصد شیخ بود صاحب ترجمه منهال است
حدیث مقصد و شیخ است مردم اسم نظر لبعث
و سے گرد از شنیده و در آثر اسماء و اسبابی العادات
اساس نموده و جا بحار و امیر بی ان زبان موجود است
دیار جمیع بجا بحار او اسے نشود و در تحریم بر ان ملک
سیاه پوشی و مسیحی اسے بیبابان و کیا
بدیر و طالب مع بلند او
ع

نشانها سے مسجد و خراب
و دیران گشته باقی ماند و مقامیست که
وسے در محله سیاه و دلیع شد و گنبدی عالی ترتیب داده اند
خویشان و فرزندان وسے در درون گنبد آسوده اند
و در زمان سلطان حسین شرقی سفر آخرت وسے را
پیش آمد اولاد و احفاد وسے تا امروز در جونپور معظم
و مکرم اند مشهور پیر سید احمد بادی پا که مشهور در خلائق
است و فقرا با جمیع متفق اند کہ وسے مرید و خلیفه
قطب المدار است و خواب جاسے ثبوت نپیوست
مشهور چنان است کہ ظهور وسے در کلپوه بن است
کہ از پرگنات جونپور جنگلے است از اطراف و از
دور جاها مردم گرد وسے آیند و نذر وسے بر نذر
و قلندری بے نهایت در آنجا متوطن گشته اند
و همیشه نقاره مے نوازند
ع

گرد از آیات قصیده قاضی محمد کرد
عشق قطب المدار بیان نموده اینجا
عشق قطب المدار شاه مدار
عشق و لطف از عشق کرد و روشن
کاف سر سندان عشق و از روشن
داز ترکون بر طبیعت کلفت
نعل سر عشق کرد و روشن در
سندان بادکان عشق و تیغ و ازکون
تاکه رسد کاف سلمه و سندان سید
قطب المدار و نعل ازکون

ذکر شاه قاضی الشطاری

ثمره یعنی

فرمود که مراد از حلقه و سندان سید
که بود شاه و زنده بود قطب المدار است
و لیشان شطار اگر تعیین نمایید
وینان عبارت سالار البیتی ابا
وینان این وصفت و الاحوت از ترکون
وینان لکم بابوت عیب بود بیقید
وینان بده و ثبوت لغت نام سر شناسان
مسیح نعل و ازکون ابو قلد شریف
از سندان دل از ایشان ستم سے دن
دیدم و ازکون باز گردان است حلقه تبیین
بیسلسله

نعل

١

فصل در بیان مریدان و طالبان

نام زده شده و اسرار علم

سوم شیخ محمد از معروفات اوست که قلندر کرد
بگویند فرمان شد که به تحریر و تقریر رسید
و تصف بصفات الهی گشت بقول علیه السلام
و اتصفوا الصفات الله گرد و سوم شیخ فرید از
چهارم معروفات وی آنکه اگر فرمان شود چیزی
بجوانم علم شد که با بالای دل کس شنم شاه پیوند
از او چیده شدهای دی آنکه موصل اگر گویند
زمود که موعود واصل پیامست و در عین
اثنای شخصی معروض داشت که سالک گشت
زمود کسیکه پای قصیر آفاق گرده
و پای طلب بر آسمان برد

تذکرة المتقین

آن کتاب منقول بکرد که
الحمد لله الذی خلق السموات
والارض وجعل الظلمات
والنور ثم الذین کفروا
بربهم یعدلون والحمد لله
والسلام علی عباده الذین
اصطفی اما بعد فقال
نقیب الناس مظهر الدین
الیاس فهو عبد الشیخ العظیم
الاعظم بوفلیطس ذاته
تعالی سیاس بید اتیه وهم
حضرة الیعقوب قطب انتهی
گفته فرستاده کرد از واصلان گردید
چون بمواده در حضور حضرت شاه
بوده با تجاوزت کرد ظاهر او در
... نیست

اصل نوازش ع تا که
رسندگان عشق کرده در گوید
او از این رسن تجرد سالک صحیح کلمه لا اله الا الله
محمد رسول الله این زنجیر محبت در گلو کرده
و تفصیل محبت به درحضرت شاه بدیع
آستانه بندگان حضرت که عشق است المدار
هو القرار و هو الاصل بعد آستانه قطب المدار
از گشت هم اولیاء است که بدین درگاه رسد
بصدق محبت سالک این زنجیر در گلو افکند
که فوج بر سید احمد که در کلو بود مشهور است از
بزرگان سموع شده که درانجا شیخ آدم صوفی
ساکن بود تا مدت لعید انجا
شهرت داشت اکنون مدت سی سال
است با اسم سید احمد

و نیز ملتفات وی که قتل منصور
در کدام منزل بود و فرمان شد که
رسید که محبوب خود را لباس
دید آن کسوت حجاب

له این الفاظ به ریاکه نسخ ... نیست مخفی برای این معنی نقل کرده شد

قال النبی صلی الله علیه و سلم الصحبة و الصدیق حق الصحبة
و النصیحة حق الصحبة [illegible] الحمد الرحیم
از ما طرح خواست [illegible] آخر کار زینی پرده
گفت [illegible] یعنی آن کمال الطاف حالات
قطب الاقطاب مدار البقیة [illegible]
شیخ بدیع الدین قدس سره العزیز
و [illegible] خلفاء و الابدال [illegible]
[illegible] قطب الدین [illegible] و اوقاف [illegible]

افاقه دست [illegible] و بعد از آن
[illegible] دل فرمود از لباس [illegible]
[illegible] آخر [illegible] خود
[illegible] بخشید [illegible] آورده خود [illegible] دارد
[illegible] دل [illegible] داشت و خوارق عادات
[illegible] از معارف اسرار
خبر میداد و الله اعلم بالصواب

تمام الطبع

و صلی الله علی رسوله الکریم و آله الذی
مدارنا [illegible] و [illegible]
[illegible] صحبة الکرام
النبی

[illegible] اولاد [illegible]
[illegible] خلق [illegible] و در این [illegible]
[illegible] حضرت [illegible] این سلسله [illegible]
[illegible] استقامت [illegible]
[illegible] این سلسله [illegible]
فصل [illegible] صاحب [illegible] است و ما ابتدا [illegible]
[illegible] کرده
و فات [illegible] سلوک [illegible]
[illegible] طریق [illegible]
[illegible] بعد [illegible]
ایشان [illegible]
[illegible]

[illegible] جناب مولانا مولوی امیر حسن [illegible]
القصوری [illegible] ۱۳۰۶ [illegible]
و [illegible] تعالی [illegible] باهتمام احقر العباد
محمد عبد العزیز [illegible] مطبع [illegible]

تاریخ [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
الحمد لله
[illegible] رباعی
[illegible] العالمین
[illegible]
[illegible]

شجرہ

الٰہی خاص ذاتِ کبریا کیواسطے — احمدِ مرسل شہِ ہر دو سرا کیواسطے
عقدۂ لاحل ہو حل مشکل کشا کیواسطے

واسطے خواجہ حسن بصری کے مجھکو شاد رکھ — از پئے خواجہ حبیب عجمی مجھے آباد رکھ
خواجۂ بازید شاہِ اصفیا کیواسطے

از پئے خواجہ معین الدین غم دل سے دور — واسطے طیفور شامی کے خداوندِ غفور
اور بدیع الدین قطب الاولیا کیواسطے

خواجۂ طیفور کا صدقہ خداوندِ جہان — واسطے خواجہ مبارک کے مجھے رکھ شادمان
خواجۂ اسمعیل محبوبِ خدا کیواسطے

از برائے خواجۂ داؤد ربِّ لم یزل — اور نصیرن شاہ کے صدقہ میں دے حسنِ عمل
اور شاہِ چاند عارف باضیا کیواسطے

خواجۂ بازید کے صدقہ سے اے ربِّ قدیر — شاہ بیچہ کے لیئے محشر میں ہونا دستگیر
شاہ فتون رہنمائے پیشوا کیواسطے

حضرت نورِ محمد جو ترے مقبول ہیں — میں رہوں صدقہ سے اُنکے تیری یا ربّ دین
خواجہ عبداللہ مردِ باصفا کیواسطے

شاہ خیرن کے تصدق میں تو مجھپر رحم کر — تا نہو محشر میں مجھکو آتشِ دوزخ کا ڈر
اور عباد اللہ شہِ اہلِ سخا کیواسطے

ہو بشارت ملتجی فیضِ محمد کے سبب — ذاکر و شاغل مجھے اپنا بنا دے میرے رب
ربّنا تو اپنی ذاتِ کبریا کیواسطے

اعلان

کہان ہین وہ شائقین الاکمین

اور کدھر ہین

ناظرین حالات اولیاء رب العالمین

اس کتاب نایاب کو جو عرصہ دراز اور مدت دیرینہ کے
بعد نہایت سعی وکوشش سے تالیف ہوکر مطبع عزیزی مین طبع
ہوئی ہے چشم دل سے ملاحظہ کرین اپنی آنکھون کو نور اور قلب کو سرور بخشین
اور اس فقیر کی سالہا سال محنت شاقہ وصرف زرکثیر جو اس کتاب کے مضامین فراہم
کرنے مین ہوا اوسکی داد دین قیمت رسالہ ہذا فی جلد عہ بلا محصول رکھی گئی ہے جن حضرات
خریداران کو نعمت عظمیٰ کی منظور ہو اس نحیف کو مطلع فرمائین انشاء اللہ تعالیٰ بہت جلد رسالہ
بذریعہ ویلو پی ایبل ارسال خدمت کیا جائیگا حصہ دوم زیر طبع ہے اسمین مشائخان حال کا
مع اونکے پیران طریقت کے ذکر ہے اور شجرات ہر ایک کے علیحدہ علیحدہ مع مختصر حالات کے اور ذکر
واذکار شغل و اشغال خاندان عالیہ مداریہ زاد اللہ شرفاً وتکریماً کے مندرج ہین اور اوراد
وادعیہ اسناد لکھے گئے ہین یہ وہ چیزین ہین جو ابتک حرز جان کے
طرح اہل ... رہے اور سینے باد دیگرے تفویض فرماتے رہے
چونکہ اسوقت شائع کرنا انکا محض بغرض فائدہ عام سمجھا گیا لہذا یہ
پیشکش ناظرین ہے حضرات شائقین ملاحظہ فرمائین
اور اس نحیف کو دعای
خیر سے یاد کرین

بر کریمان کارہا دشوار نیست

المشتہر
خاکپای زمن فقیر محمد امیر حسین
قصوری ڈاکخانہ بلکنپور
ضلع کانپور

ا ۔ م ت
۱۲

DUE DATE

ف
۹۲۰

ا ۔ م ت
۱۲

۹۳۸۹ ف ۹۲۰

تذکرۃ المتقین فی احوال خلفاء سید بدیع الدین حصہ اول

DATE	NO.	DATE	NO.

۹۳۸۹